

Plenaire 5

VLAAMS PARLEMENT

Zitting 2008-2009

1 oktober 2008

HANDELINGEN

PLENAIRE VERGADERING

INHOUD

OPENING VAN DE VERGADERING	1
BERICHTEN VAN VERHINDERING	1
ONTSLAG VAN EEN VLAAMS VOLKSVERTEGENWOORDIGER	1
REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN	1
ONDERZOEK VAN DE GELOOFSBRIEVEN EN EEDAFLEGGING	1
BOODSCHAPPEN	1
INGEKOMEN STUKKEN EN MEDEDELINGEN	1
ACTUALITEITSDEBAT over de gevolgen van de kredietcrisis en de medewerking van de Vlaamse Regering aan de reddingsoperatie voor de bank Dexia	2
MOTIE VAN ORDE Voorstel tot aanvulling van de agenda	16
ACTUALITEITSDEBAT over de gevolgen van de kredietcrisis en de medewerking van de Vlaamse Regering aan de reddingsoperatie voor de bank Dexia (<i>Voortzetting</i>)	16
Actualiteitsmotie	26
REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN	26
ACTUELE VRAAG van de heer Johan Sauwens tot de heer Dirk Van Mechelen, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Financiën en Begroting en Ruimtelijke Ordening, over de studie betreffende de interregionale transfers binnen België	
ACTUELE VRAAG van de heer Joris Van Hauthem tot de heer Dirk Van Mechelen, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Financiën en Begroting en Ruimtelijke Ordening, over de studie naar de interregionale transfers binnen België in het kader van de dialoog tussen de gemeenschappen	26
ACTUELE VRAAG van de heer Ludwig Caluwé tot de heer Dirk Van Mechelen, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Financiën en Begroting en Ruimtelijke Ordening, over het optreden van de Bouwinspectie tegen immo-advertenties	29
ACTUELE VRAAG van de heer Jan Peumans tot de heer Dirk Van Mechelen, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Financiën en Begroting en Ruimtelijke Ordening, over de Vlaamse bijdrage aan de federale begroting en de verklaringen ter zake van federaal staatssecretaris Wathelet	30
ACTUELE VRAAG van de heer Eloi Glorieux tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Institutionele Hervormingen, Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media, Toerisme, Havens, Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid, over een charter voor vredesjournalistiek	31
ACTUELE VRAAG van de heer Karlos Callens tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Institutionele Hervormingen, Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media, Toerisme, Havens, Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid, over de halvering van de landbouwersinkomens	33

ACTUELE VRAAG van de heer Bart Martens tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over energierenovatiekredieten	34
MOTIE van de heren Jan Peumans en Rudi Daems tot onderzoek door het Rekenhof naar de wijze waarop de communicatie met betrekking tot het Masterplan Antwerpen en de uitvoering ervan geconcipeerd en uitgevoerd wordt door de vennootschap Beheersmaatschappij Antwerpen Mobiel (BAM) – 1836 (2008-2009) – Nr. 1 Voorstel tot aanvulling van de agenda	37
MOTIE van de heren Filip Dewinter en Jan Penris tot uitoefening van het recht van onderzoek naar het gebrek aan validering, kwalitatieve doorlichting en opportuniteitsbeoordeling van de door de nv van publiek recht BAM genomen beslissingen met betrekking tot de maatschappelijke communicatie van het Masterplan Antwerpen in het algemeen en de Oosterweelverbinding in het bijzonder – 1817 (2007-2008) – Nr. 1	
MOTIE van de heren Jan Peumans en Rudi Daems tot onderzoek door het Rekenhof naar de wijze waarop de communicatie met betrekking tot het Masterplan Antwerpen en de uitvoering ervan geconcipeerd en uitgevoerd wordt door de vennootschap Beheersmaatschappij Antwerpen Mobiel (BAM) – 1836 (2008-2009) – Nr. 1 Bespreking	38
VLAAMS INSTITUUT VOOR VREDE EN GEWELDPREVENTIE Benoeming van een lid van de raad van bestuur	44
ONTWERP VAN AANPASSING VAN DE WERKINGSBEGROTING VAN HET VLAAMS INSTITUUT VOOR WETENSCHAPPELIJK EN TECHNOLOGISCH ASPECTENONDERZOEK VOOR HET BEGROTINGSJAAR 2008 – 47 (2008-2009) – Nr. 1 Bespreking en stemming	44
MOTIE van de heren Filip Dewinter en Jan Penris tot uitoefening van het recht van onderzoek naar het gebrek aan validering, kwalitatieve doorlichting en opportuniteitsbeoordeling van de door de nv van publiek recht BAM genomen beslissingen met betrekking tot de maatschappelijke communicatie van het Masterplan Antwerpen in het algemeen en de Oosterweelverbinding in het bijzonder – 1817 (2007-2008) – Nr. 1 Hoofdelijke stemming	44
MOTIE van de heren Jan Peumans en Rudi Daems tot onderzoek door het Rekenhof naar de wijze waarop de communicatie met betrekking tot het Masterplan Antwerpen en de uitvoering ervan geconcipeerd en uitgevoerd wordt door de vennootschap Beheersmaatschappij Antwerpen Mobiel (BAM) – 1836 (2008-2009) – Nr. 1 Hoofdelijke stemming	45
ACTUALITEITSMOTIE van de heren Rudi Daems en Jef Tavernier, de dames Mieke Vogels en Vera Dua en de heer Eloi Glorieux tot besluit van het op 1 oktober 2008 in plenaire vergadering gehouden actualiteitsdebat over de gevolgen van de kredietcrisis en de medewerking van de Vlaamse Regering aan de reddingsoperatie voor de bank Dexia – 1837 (2008-2009) – Nr. 1 Hoofdelijke stemming	45
REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN	45
BIJLAGEN	
Aanwezigheden	49
Individuele stemmingen Vlaamse Volksvertegenwoordigers	49

OPENING VAN DE VERGADERING

Voorzitter: mevrouw Marleen Vanderpoorten

– *De vergadering wordt geopend om 14.04 uur.*

De voorzitter: Dames en heren, de vergadering is geopend.

BERICHTEN VAN VERHINDERING

De voorzitter: Ik deel aan de vergadering mee dat er berichten van verhindering zijn ingekomen van de volgende leden:

Erik Arckens, Thieu Boutsen, Jacky Maes, Werner Marginet, Frans Peeters, Joke Schauvliege, Greet Van Linter, Francis Vermeiren: gezondheidsredenen;

Carl Decaluwe, Piet De Bruyn, Johan Deckmyn, Kurt De Loor, Paul Delva, Marnic De Meulemeester, Else De Wachter, Margriet Hermans, Ward Kennes, Laurence Libert, Els Robeyns, Hans Schoofs, Jos Stassen, Dany Vandenbossche, Luc Van den Brande, Wim Van Dijck, Jan Verfaillie, Jo Vermeulen: buitenslands;

Miet Smet, Frans Wymeersch: familieverplichtingen. *(Applaus)*

ONTSLAG VAN EEN VLAAMS VOLKSVERTEGENWOORDIGER

De voorzitter: Dames en heren, bij brief van 1 oktober 2008 heeft de heer Jan Loones met ingang van 1 oktober 2008 ontslag genomen als Vlaams volksvertegenwoordiger.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter: Dames en heren, ik stel voor de agenda aan te vullen met het onderzoek van de geloofsbrieven van een nieuw lid en de eedaflegging van het nieuwe lid.

Is het parlement het hiermee eens? *(Instemming)*

ONDERZOEK VAN DE GELOOFSBRIEVEN EN EEDAFLEGGING

De voorzitter: Dames en heren, de opvolger die in aanmerking komt om de heer Jan Loones te vervangen, is

mevrouw Martine Fournier. Mevrouw Martine Fournier heeft reeds zitting in het Vlaams Parlement als plaatsvervanger. Ik stel dan ook voor niet opnieuw over te gaan tot het onderzoek van de geloofsbrieven en de eedaflegging van mevrouw Martine Fournier. Is het parlement het hiermee eens? *(Instemming)*

De opvolger die in aanmerking komt om mevrouw Martine Fournier als plaatsvervanger te vervangen, is de heer Gino De Craemer. De heer Gino De Craemer had tot 22 september 2008 zitting in het Vlaams Parlement. Bovendien is uit een aanvullend onderzoek door het Algemeen Secretariaat gebleken dat sindsdien geen wijziging is opgetreden in de vervulling van de verkiesbaarheidsvoorwaarden.

Ik stel dan ook voor niet opnieuw een commissie te benoemen voor het onderzoek van de geloofsbrieven van de heer Gino De Craemer.

Is het parlement het hiermee eens? *(Instemming)*

Ik roep de heer Gino De Craemer uit tot Vlaams volksvertegenwoordiger en nodig hem uit de grondwettelijke eed af te leggen, die luidt als volgt: "Ik zweer de Grondwet na te leven."

– *De heer Gino De Craemer legt de grondwettelijke eed af.*

Mijnheer De Craemer, namens alle collega's heet ik u van harte welkom in het Vlaams Parlement. *(Applaus)*

BOODSCHAPPEN

De voorzitter: Dames en heren, bij brief van 24 september 2008 deelt de voorzitter van het Parlement wallon mee dat dat parlement zich ter vergadering van die dag heeft geconstitueerd.

Bij brief van 25 september 2008 deelt de voorzitter van het Parlement de la Communauté française mee dat dat parlement zich ter vergadering van die dag heeft geconstitueerd.

INGEKOMEN STUKKEN EN MEDEDELINGEN

De voorzitter: Dames en heren, de lijst met ingekomen stukken en mededelingen werd op de banken rondgedeeld. *(Parl. St. Vl. Parl. 2008-09, nr. 60/2)*

ACTUALITEITSDEBAT over de gevolgen van de kredietcrisis en de medewerking van de Vlaamse Regering aan de reddingsoperatie voor de bank Dexia

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is het actualiteitsdebat over de gevolgen van de kredietcrisis en de medewerking van de Vlaamse Regering aan de reddingsoperatie voor de bank Dexia.

Het debat is geopend.

De heer De Reuse heeft het woord.

De heer Herman De Reuse: Mevrouw de voorzitter, geachte leden van de regering, collega's, het debat dat op onze agenda staat, is naar mijn aanvoelen alleen maar een gedeeltelijk debat. Ik denk dat we het over een aantal zaken roerend eens zijn.

Wat is er gebeurd? Er was en is de financiële crisis in Amerika, met de vraag alom naar de precieze implicaties voor België en andere landen. Natuurlijk zagen we tekenen, zoals de beurskoersen, dat het ook bij ons niet allemaal in orde was, zeker niet met de koersen die de banken leden. Daartegenover deden de topmensen uit die bankwereld alsof hun neus bloedde. De CEO van Dexia zei dat vorige week niemand kon voorzien dat dit weekend verschillende banken zodanig in de problemen zouden komen.

Ook bij Fortis waren er problemen, maar een kapitaalsinjectie vond men niet nodig. Zelfs minister-president Peeters zei dat hij enkele weken geleden nog heeft gesproken met toppers uit de bankwereld, en ook zij zeiden dat er eigenlijk niets aan de hand was.

Maar dan ontploft de bom. Eerst bij Fortis, dat 11,2 miljard euro steun krijgt, daarna bij Dexia, dat 6,376 miljard euro steun ontvangt. De federale regering treedt snel op en geeft geld dat de crisis moet bestrijden.

Het Vlaams Belang keurt de principiële beslissing om de banken in deze problemen tegemoet te komen, goed. We zouden hetzelfde gedaan hebben. We zijn ervan overtuigd dat de overheid, een beetje tegen ons rechtsgevoel in, het mes op de keel werd gezet. We konden terecht komen in de totale chaos in de financiële en economische wereld, en dus ook de sociale wereld, want elke burger zou hieronder lijden, maar dat kon de overheid niet laten gebeuren.

Vandaag zegt de minister-president in De Standaard dat het eigenlijk niet correct is dat het geld bij de bevolking wordt gehaald. Het moet een eenmalige ingreep zijn en we moeten proberen dat in de toekomst te voorkomen. Ondanks onze principiële goedkeuring heb ik toch enkele vragen bij wat er precies is gebeurd. Sinds wanneer is de regering op de hoogte van de huidige problemen?

Kent de regering de oorzaken van de crisis? In het geval van Fortis horen we spreken over Lehman Brothers en ABN AMRO. Voor Dexia zal het ook wel aan Lehman Brothers liggen en FSE, en aan het algemene wantrouwen. De regering, die heeft onderhandeld over het geven van de steun, zou ons toch moeten kunnen zeggen wat de analyse is. Als u steun geeft, dan hebt u toch het recht om te weten waar het kalf gebonden ligt.

Een ander probleem is het gebrek aan een correct toezicht, en daar komt de rol van de CBFA in het gedrang. Maar dat is niet onze bevoegdheid. De verantwoordelijkheden moeten worden vastgelegd. Er wordt een onderzoekscommissie gevraagd op het niveau van de federale regering. Nu we mee betrokken zijn in deze zaak, willen we graag weten of dat een interparlementaire commissie wordt. Hoe ziet u dat?

U hebt voor die aandelen 140 percent van de waarde betaald. Bij een kapitaalsverhoging koopt men normaal aandelen aan onder de dagprijs, maar u geeft er 140 percent voor. Ik vraag me af wat de motivatie daarvoor kan zijn.

Iemand – en niet de eerste de beste – fluisterde mij in dat de grootste eigenlijke aandeelhouder het ACW is. Het ACW heeft er het grootste belang bij dat de prijs zo hoog is.

Als men voor zo veel geld zo weinig aandelen en vertegenwoordiging krijgt en als men centen nodig heeft, dan moeten die wel van ergens komen. En dan zien we de Caisse des Dépôts et Consignations opnieuw verschijnen: een stukje Franse staat in vermomming. Die wordt nu aandeelhouder en zal meer dan 25 percent van de aandelen verwerven. Dat is een bijzonder belangrijke beslissing.

Mijnheer de minister, in alle kranten konden we al een tijdje lezen dat Dexia naar Parijs zal verhuizen. Daar komt het op neer. Dat is niet zo nieuw. Collega Vermeiren is hier spijtig genoeg niet aanwezig. Hij werd hierover al ondervraagd, maar hij zei niet te geloven dat Dexia naar Parijs zal verhuizen. Daar is al een tijdje sprake van, want hij zei dit op 29 mei 2008 in De Standaard. Hij stelde ook dat de Gemeentelijke Holding daar in elk geval tegen zal ageren, maar hij vertelde niet op welke manier. Dit is een van de resultaten van de transactie, van het toeschuiven van de middelen, waarbij uitzonderlijk veel geld werd ingebracht door de Franse staat.

Ik moet kort zijn, de spreektijd is feitelijk veel te beperkt om dergelijk onderwerp te bespreken, maar ik wil zeker nog een laatste element aanhalen. Waar haalt de Vlaamse Regering dit geld? U haalt het uit het Toekomstfonds en u zult me antwoorden: "Wij geven geld en, in tegenstelling tot de Waalse en de Brusselse

regeringen, moeten wij niet lenen, want het geld is voorhanden, wij hebben het op een vrij behoudsgezinde manier en op korte termijn belegd in het Toekomstfonds en dus kunnen we het geld er zomaar uitnemen.”

Dit staat in schril contrast met wat u ooit over dat Toekomstfonds hebt gezegd, mijnheer de minister-president. Het Toekomstfonds was een van uw paradepaardjes. Sedert twee jaar stelt u tijdens de begrotingsbespreking: “Kijk eens wat wij doen. Deze regering is in dit land de beste van allemaal, want wij sparen voor de toekomst, wij leggen middelen vast, wij zullen financieel voorbereid zijn op een mogelijke staatshervorming, op het klimaatdossier, de vergrijzing en de pensioenen. Daarvoor hebben wij dat geld en daarom hebben wij het ernstig geparkeerd in het Toekomstfonds.” Nu wordt dat geld aangewend in een dubieuze situatie.

U zult wel zeggen dat we het geld niet kwijt zijn. Natuurlijk zijn we niet alles kwijt. *(Opmerkingen van minister Marino Keulen)*

Ik weet natuurlijk al wat u zult antwoorden. U begint met 140 percent te betalen. U begint dus met aandelen boven de prijs. Wat zal de toekomst van die aandelen zijn? Ik hoor natuurlijk ook de premier in dit land zeggen dat we dividenden zullen trekken en zo meer. We zullen dat echter allemaal nog moeten zien. Ik hoor de heer Leterme zeggen dat er voor meer dan 100 miljard euro deposito's zijn bij Fortis – ik ken geen cijfers van Dexia. *(Opmerkingen)*

We mogen er niet aan denken dat iedereen om zijn centen gaat. En blijkbaar kunnen we niet veel meer geven dan de bedragen die nu in de banken gepompt worden. De federale regering moet gaan lenen. De Vlaamse Regering is de enige die dat geld uit het verkeerde potje leent, maar die er niet moet voor gaan lenen. Maar eigenlijk is het op. Het is gedaan met geld geven.

De voorzitter: Minister Keulen heeft het woord.

Minister Marino Keulen: Vindt u dan dat we niets hadden moeten doen, mijnheer De Reuse?

De heer Herman De Reuse: U hebt niet geluisterd naar wat ik in het begin heb gezegd, mijnheer de minister.

Minister Marino Keulen: Aan de ene kant zalft u, aan de andere kant slaat u, dan zegt u dat we aan het speculeren zijn. Wat is dan uw alternatief? Op het ogenblik dat de nood hoog is, op het ogenblik dat het over de spaargelden van de mensen en over de toekomst van de financiële instellingen in Vlaanderen en België gaat, wat is dan uw alternatief?

De heer Herman De Reuse: Mag ik nog kritisch zijn, mijnheer de minister? Ik wil u confronteren met wat u

vroeger altijd hebt gepredikt en wat u nu moet loslaten. Want daar gaat het om. Ik ben begonnen met te zeggen dat wij, inderdaad met het mes op de keel, niets anders zouden hebben gedaan dan wat u nu hebt gedaan. Wij zouden tegemoetgekomen zijn.

Maar wat wij niet gedaan zouden hebben, is 1,4 keer de waarde van die aandelen betalen. Dat is wat er fout zat in de onderhandelingen. De Franse participatie laten vergroten, zodat ze een blokkeringsminderheid hebben, dat zouden wij ook niet gedaan hebben. *(Opmerkingen van minister Marino Keulen)*

CDC heeft centen. Het geld dat zowel vanuit de federale regering als vanuit de deelregeringen kon worden gegeven, dát was het probleem. Wallonië en Brussel moeten al gaan lenen. Wij hadden misschien wat meer kunnen geven.

De vraag is natuurlijk ook of die bijna 6,4 miljard euro volstaat en of de problemen daarmee opgelost zijn. Volgens mij niet. Men heeft nu tijdelijk de problemen opgelost. Ik geef toe dat men dat ook moest doen. U kon niet anders. U kon geen economisch, financieel en sociaal bloedbad laten plaatsvinden. Maar we moeten nu ook eens gaan onderzoeken wie daarvoor verantwoordelijk is. Die moeten tot de orde worden geroepen. Wij moeten leren uit de fouten uit het verleden. Dat is de evidentie zelf. Die kritiek en die suggesties wil ik in dit betoog formuleren.

Ik ga akkoord met wat u hebt gedaan, maar wees dan toch zo nederig om te zeggen dat het niet allemaal koek en ei was en dat u een noodoplossing hebt moeten toepassen. Als u die nederigheid aan de dag legt, en als u daar de nodige gevolgtrekkingen uit haalt, dan kan ik volledig met u akkoord gaan. *(Applaus bij het Vlaams Belang)*

De voorzitter: De heer Tavernier heeft het woord.

De heer Jef Tavernier: Mevrouw de voorzitter, dames en heren ministers, geachte collega's, de gebeurtenissen van de afgelopen dagen staan natuurlijk niet los van de gebeurtenissen van de laatste maanden, maar evenmin van een evolutie van de laatste jaren in de financiële sector. De gebeurtenissen staan evenmin los van de rol van de overheid in die financiële sector.

We hebben de laatste jaren een evolutie meegemaakt van wat je een liberalisering van de economische en de financiële sector kunt noemen. De overheid heeft zich teruggetrokken uit de financiële sector. Denken we in eigen land maar aan de ASLK, die intussen deel uitmaakt van Fortis. De overheid heeft zich teruggetrokken uit de financiële sector en heeft gezegd: we laten dat over aan de vrije markt, maar we gaan wel een

aantal regels opleggen. We gaan ons opstellen als de regelgever, degene die ook controleert.

En we zorgen ervoor dat er in die financiële sector geen dingen gebeuren die echt niet kunnen. Die sector vormt immers een belangrijk element binnen onze economie. We hebben vastgesteld dat er binnen die financiële sector een aantal afspraken zijn gemaakt en dat er een aantal codes zijn opgesteld waaronder de code-Lippens.

In de loop van de jaren stelden we vast dat met die nieuwe regelgeving en die nieuwe context, stilaan de band tussen de financiële sector en de reële economie werd losgelaten. Er ontwikkelde zich een bepaalde dynamiek in de financiële sector waardoor die steeds meer op zichzelf ging staan. Sommigen vonden dat een heel mooi speelveld. Er werden nieuwe producten ontwikkeld en men bereikte een grote interferentie tussen de financiële instellingen. Dit mondde uit in een ondoorzichtig kluwen.

Samen met die nieuwe producten werden er nieuwe hefboomen zoals hedge funds en swaps gecreëerd. Uiteindelijk kwam men in een financiële toestand terecht die in de financiële kranten werd omschreven als “Opgelet, spelende kinderen!”. Men ontdekte immers steeds nieuwe zaken waarmee geld kon worden verdiend.

Een aantal van die financiële instellingen vestigden zich in een adagium dat niet groot genoeg kon zijn. Groot, groter, grootst. Eigenlijk is Fortis een beetje onderuitgegaan aan de drang om de grootste te zijn. Overnames doen terwijl de financiering nog niet rond is, is op zijn zachtst gezegd gevaarlijk. Ik denk daarbij aan die trouwe ASLK-spaarder van weleer. Wie al zijn vertrouwen legde in de overheid, moet zich na al die jaren toch wel gepakt voelen. Vroeger op school mocht men elke week 20 frank meebrengen om op het spaarboekje te zetten. Die mensen zitten nu bij Fortis en zij zien wat er nu van hun bank is geworden.

Die toestand zal misschien veranderen, want de overheid stapt in Fortis. Ik heb het dan over de Belgische, de Nederlandse en de Luxemburgse overheid. Mijn vraag is wat die overheid daar gaat doen. Zal zij de financiële logica voortzetten zoals die bezig was? Zal zij enkel garanderen dat de mensen geen geld zullen verliezen? Zal zij na al die jaren dat de privésector veel geld verdiende, zeggen dat de eventuele verliezen door de overheid zullen worden gedragen? Dat zou totaal onvoldoende zijn.

De overheid moet niet alleen kapitaal in Fortis stoppen, zij moet daar ook iets te zeggen hebben, al was het maar om te vermijden dat de winsten voor de privésector zijn en de verliezen voor de overheid.

Op die manier kom ik ook bij Dexia. Daar gaan men nog een stap verder. Het verschil tussen Fortis en Dexia is

dat er bij Dexia nog altijd een belangrijke overheids-poot zit. Zo is er de Gemeentelijke Holding als belangrijke aandeelhouder. Verder zijn er Ethias en de financiële poot van een sociale organisatie.

En dan is eigenlijk mijn vraag hoe het zover is kunnen komen met Dexia. Sommige collega's vertegenwoordigen die Gemeentelijke Holding in Dexia. Hebben die mensen daar niets anders gedaan dan bankiertje gespeeld? Hebben ze als bestuurder maar laten begaan? En speelt Dexia hetzelfde spel als Fortis, ING of een andere financiële instelling? Als men de gemeenschap vertegenwoordigt via de gemeenten, via een sociale organisatie, via een verzekeringsmaatschappij, dan mogen we toch iets anders verwachten van onze bestuurders dan dat ze alleen maar bankiertje spelen, meegaan in dat financiële raderwerk en het adagium 'groot, groter, grootst' volgen. Dan wordt een wonderboy aangetrokken, die de internationale toer opgaat, waarbij men toch wel een aantal risicovolle participaties of leningen geeft aan grote internationale financiële instellingen, zoals aan Lehman Brothers.

Ik denk dat de overheid, of de mensen die de overheid vertegenwoordigen, daar niet alleen moeten zetelen als bestuurder om te 'cashen'. Ze moeten er ook zitten om een bepaald idee of een bepaalde visie uit te dragen. Daarover moet ook echt gediscussieerd worden. Anders is het niet zinvol dat ze daar zitten.

Ik vind het dan ook belangrijk dat als de Vlaamse overheid, als de Gemeentelijke Holding, als anderen bijdragen leveren en kapitaal steken in Dexia, ze zich de vraag stellen wat daarmee gebeurt. Die dienen niet alleen om het financiële systeem en de kleine spaarder te redden, maar ook om een bepaalde maatschappelijke opdracht uit te voeren, om ervoor te zorgen dat er transparantie is, om ervoor te zorgen dat een instelling als Dexia zich ook meer concentreert op haar kerntaak, en niet zomaar de internationale toer opgaat. Daarmee wil ik niet zeggen dat men niet internationaal moet kijken. Men moet zich wel even de vraag stellen wat men doet in de raad van bestuur, wat de doelstelling is van de financiële instelling, wat de kerntaak, de corebusiness is. Men moet zich ook eerst op die corebusiness concentreren. Dat is toch wel een belangrijk gegeven.

Ik denk dat we die vraag ook mogen stellen aan alle bestuurders, ongeacht of het nu gaat om een financiële instelling of kapitaalverschaffende instellingen, zoals PMV. We mogen de vraag stellen wat die mensen daar doen en welke missie, welke opdracht ze hebben. Dat ontbreekt nu duidelijk.

En dan kom ik bij de kapitaalsverhoging.

De voorzitter: Minister Vanackere heeft het woord.

Minister Steven Vanackere: Mijnheer Tavernier, u zegt heel wat behartigenswaardige dingen, die ik zeker niet wil tegenspreken. U brengt een aantal interessante zaken naar voren. Voor de volledigheid en om geen verkeerde indruk te wekken, is het goed dat u ook benadrukt dat Dexia Holding bestaat uit drie takken: de zakenbank in Luxemburg, de retailbank, die een voorzichtig beleid voert in België en in Vlaanderen, en die fameuze Crédit Local, waar u bij het begin van uw verhaal naar verwezen hebt. U hebt de internationale constructies uitvoerig beschreven.

U hebt het over verantwoordelijkheid van bestuurders. Ik denk dat we met een aantal zaken rekening moeten houden. We moeten in alle klaarheid zeggen dat het ogenblik waarop het hele internationaliserende verhaal in deze groep binnen is gekomen, overeenkomt met het moment dat er een alliantie is ontstaan met Crédit Local de France. Zonder dat ik iets wil afdoen van wat u hebt gezegd, gebiedt de eerlijkheid toch dat we die zaak in rekening brengen. Daarbij moet gezegd worden dat de Belgische, de Vlaamse activiteit die op deze thuismarkt gebeurt, wel degelijk getuigt van een bijzonder voorzichtige, solide en gedegen manier van bankieren, die veel sterker aansluit bij wat u de 'corebusiness' noemt.

Ik spreek de heer Tavernier niet tegen. Ik denk enkel dat de eerlijkheid gebiedt om er tijdens dit debat op te wijzen dat de holding uit drie onderdelen bestaat.

De heer Jef Tavernier: Minister Vanackere heeft gelijk. Het spreekt voor zich dat we met bepaalde onderdelen van de holding geen enkel probleem hebben. We moeten evenwel ook het geheel voor ogen houden. Bestuurders zijn niet enkel verantwoordelijk voor bepaalde elementen. Ze zijn verantwoordelijk voor het geheel en ze mogen ook op hun verantwoordelijkheid worden gewezen.

Indien we een aantal lessen willen trekken, moet het toezicht worden verbeterd. Ik vind dat de idee een onderzoekscommissie in het leven te roepen, absoluut moet worden ondersteund. Men moet daaruit conclusies trekken in verband met het toezicht, de CBFA enzovoort. Bestuurders van een vennootschap zouden over meer informatie moeten beschikken dan een toezichthouder. Ze zijn vooral verantwoordelijk voor de grote lijnen van de evolutie van de instelling. Daarover moeten we een duidelijk debat durven voeren.

De voorzitter: De heer Peumans heeft het woord.

De heer Jan Peumans: Mevrouw de voorzitter, ik heb met plezier naar de uiteenzetting van de heer Tavernier geluisterd. Ik ben nu al 25 jaar schepen van Financiën in een relatief kleine gemeente. Ik heb de dienstverlening van Dexia altijd goed bevonden. Ik zou echter een paar andere vragen willen stellen.

Ten eerste, wie zijn eigenlijk de bestuurders die ons in de gemeentelijke holding vertegenwoordigen? (*Opmerkingen*)

Ik heb geen tijd om dat allemaal op te zoeken.

Ten tweede, welke vergoedingen ontvangen die mensen?

Ten derde, welke signalen hebben die bestuurders uitgezonden om aan te geven dat het met Dexia de verkeerde kant uitging? Ik hoop dat de minister daar een duidelijk antwoord op kan geven. Minister Vanackere heeft opgemerkt dat de holding uit drie onderdelen bestaat.

Ten vierde, mijn gemeente is, net als zovele gemeenten, medeaandeelhouder. Dat betekent dat we jaarlijks een dividend van ongeveer 50.000 euro ontvangen. Wat zal dat voor de gemeenten financieel betekenen? We hebben een schuldaflissing van 600 miljoen euro gekregen. We zijn de Vlaamse Regering hier nog steeds dankbaar voor. Indien dit zo blijft voortgaan, vrees ik echter dat we niet veel dividenden van die publieke holding meer zullen krijgen.

Wat me het meest interesseert, is de vraag welke signalen die bestuurders hebben uitgezonden om aan te geven dat het de verkeerde kant uitging. Die bestuurders vertegenwoordigen de gemeenten. Ik richt me tot minister Keulen, die onrechtstreeks het toezicht over dergelijke instellingen uitoefent. Indien hij daar geen duidelijk antwoord op geeft, zullen we dat straks opnieuw vragen.

De heer Jef Tavernier: Ik vind de vragen van de heer Peumans volledig complementair met mijn eigen vragen.

Minister Marino Keulen: Ik denk dat we hier meteen duidelijk over kunnen zijn. Ik denk dat minister Vanackere duidelijk is geweest. Er is geen enkel probleem met de Belgische tak van de holding. Het probleem situeert zich bij de Franse tak, meer bepaald bij de aanwezigheid van FSA, dat zogenaamde rommelkredieten heeft gekocht. Hierdoor is het virus in de structuur terechtgekomen. De Belgische tak is fundamenteel gezond en solide. Er was en is geen reden tot paniek. De reacties op de beurzen tonen aan dat onze vertrouwenwekkende maatregel, met name de intrede in de aandelenstructuur, goed is geweest en een kalmerend effect sorteert.

Dit lijkt me niet het ogenblik voor politieke afrekeningen. Daar gaat het vandaag niet om. Die mensen konden dat niet weten. Bovendien kan iedereen hen dat zelf vragen.

De heer Jef Tavernier: Mijnheer de minister, dat is een beetje te gemakkelijk. Ze hebben verklaard dat het

goed gaat. Ze zijn echter bestuurders. Ik heb me laten vertellen dat ze daarvoor goed worden betaald. Ze dragen de verantwoordelijkheid voor de hele groep. Het gaat om belangrijke politieke figuren die door verschillende politieke partijen zijn aangeduid om in de raad van bestuur van een groep te zetelen. Ze kunnen nu niet beweren dat ze niet wisten waarover het gaat. Ze zijn medeverantwoordelijk. Indien ze geen signalen hebben gegeven, is dat hun en niet onze verantwoordelijkheid.

Iedereen weet dat de gemeenten veel te lang de Gemeentelijke Holding als melkkoe hebben beschouwd en dat ze ervan zijn uitgegaan dat alles in orde was zolang ze geld kregen. Het geldt niet alleen voor hen maar ook voor alle anderen in andere raden van bestuur: men moet een keer zijn politieke verantwoordelijkheid voor het gevoerde beleid beginnen op te nemen.

De voorzitter: De heer Verstrepen heeft het woord.

De heer Jurgen Verstrepen: Mevrouw de voorzitter, ik sta toch te kijken van wat minister Keulen zegt over de politieke verantwoordelijkheid in deze zaak. U zegt, mijnheer de minister, dat de bestuurders in de raad van bestuur het niet konden weten omdat het werd beslist in een buitenlandse tak. Dat is heel kort door de bocht en heel gemakkelijk. Kijk naar de balansen, daar ziet u wat er voor de vergoedingen van die bestuurders wordt voorzien. We weten niet specifiek wie welk bedrag krijgt, maar we weten wel uit de balansen dat voor de vergoedingen van bestuurders 9,5 miljoen euro is voorzien. En je hebt in die raad van bestuur politici zitten zoals een Gabriels, een Demeester, een Patrick Janssens, een Lachaert, een Van Parijs. Dat zijn allemaal collega's. Ik vraag mij af: waarom zitten zij daar dan? Als we die redenering doortrekken, dan zullen alle bestuursleden van de raden van bestuur waar de Vlaamse overheid ook maar een vingertje in de pap te brokken heeft, kunnen zeggen dat ze van niks wisten. Dat vind ik heel gemakkelijk. Vooral omdat het niet gratis is want die mandaten worden goed betaald. Dat betekent dat zij een verantwoordelijkheid hebben.

Minister Marino Keulen: De Vlaamse overheid heeft daar niemand zitten. *(Opmerkingen van de heer Jurgen Verstrepen en mevrouw Mieke Vogels)*

De heer Jef Tavernier: Als de Vlaamse overheid daar niet in zit, zie ik ook niet in, mijnheer de minister, waarom u die mensen verdedigt.

Minister Marino Keulen: Omdat ik het heel gemakkelijk vind en ook een beetje populistisch.

De heer Jef Tavernier: Ik vind dat zeer, maar dan ook zeer fundamenteel. Als je namens een bepaalde groep in een raad van bestuur zit en je wordt daar goed voor betaald, dan moet je je verantwoordelijkheid opnemen en

niet zeggen dat je van niets wist omdat het een internationale kwestie was. Dat kan niet.

Minister Marino Keulen: Vraag het aan de betrokkenen zelf.

De heer Jan Peumans: Mijnheer Keulen, ik weet niet of u het woord 'populistisch' gebruikt voor de heer Tavernier. Hij verdient dat niet. En ik verdien dat ook niet. U kunt de uitleg geven dat er drie poten zijn. Ik ken dat verhaal en het verhaal van de holding enzo voort. Waar het mij om gaat is dat de bestuurders van Dexia – en daar zijn dus een aantal Vlaamse volksvertegenwoordigers bij – de verantwoordelijkheid hebben om tijdig signalen uit te zenden. Daar worden ze goed voor betaald. En door dat beleid zal het rendement, dat in die gemeentelijke holding uiteindelijk niet zo hoog is, een weerslag hebben voor de gemeenten, die daardoor minder inkomsten zullen hebben. Nu kunt u het draaien of keren zoals u wilt, maar wat daar populistisch aan is, weet ik niet. Dat is allesbehalve populistisch. Maar het gaat wel om de portemonnee van u en van mij en van alle inwoners van die gemeenten.

Minister Marino Keulen: Mijnheer Peumans, we zullen zien wat de aandelen binnen afzienbare tijd finaal zullen opbrengen.

De heer Jan Peumans: Mijnheer Keulen, die aandelen waren een jaar geleden nog 25 euro waard. Dat is nu nog 7 of 8 euro. Moet ik er een tekening bij maken, wat daarvan de repercussie is?

De heer Jurgen Verstrepen: Mijnheer de minister, inderdaad, wat zullen de aandelen opbrengen? Ik lees hier: "op aandelen gebaseerde betalingen aan de bestuurders en sommige werknemers". De bestuurders waren onder meer de politici die we daarnet hebben opgesomd. Dan ontstaat bij mij toch enige twijfel. U zegt dat we zullen zien wat die aandelen zullen opbrengen. Het gaat om politici die in dit parlement zitten en die er eigenlijk alle baat bij hebben dat die aandelen blijven stijgen. We moeten misschien vragen aan de heren Gabriels en Lachaert wat ze daar hebben zitten doen. Het gaat hier om politieke verantwoordelijkheid. U weet dat dat zeer belangrijk is.

De voorzitter: De heer Gabriels heeft het woord.

De heer Jaak Gabriels: Ik vind het eigenaardig dat sommigen insinueren dat wij in de gemeentelijke holding niet bezig zijn geweest met wat op ons af dreigde te komen. Deze confrontatie is al verscheidene maanden aan de gang. Wij hebben telkens de algemene bestuurders uitgenodigd om uitleg te komen geven over de evoluties die er op wereldwijd niveau, vooral door de crisis in de Verenigde Staten, op gang zijn gekomen. Wij hebben dus wel degelijk onze

verantwoordelijkheid opgenomen. Ik zou aan de heer Peumans willen zeggen: trek nu nog geen voorbarige conclusies want ook die bezorgdheid, welke dividenden wij aan de gemeenten kunnen uitbetalen, is het uitgangspunt geweest van de discussies van de afgelopen dagen. Ik denk dat er nu geen enkele reden is om te veronderstellen dat ze lager liggen dan gisteren.

De heer Jef Tavernier: Ze zullen hoe dan ook door iemand moeten worden betaald. Ik vraag mij af door wie.

Ik wil afsluiten met enkele vragen aan de minister van Begroting of de minister van Binnenlandse Aangelegenheden. De Vlaamse participatie zou worden betaald uit het Toekomstfonds. Verloopt dat volledig volgens de afspraken en de beperkingen in de statuten van het Toekomstfonds? Zit Aquafin in dat verhaal verweven, zoals ik links en rechts opvang? Wat is het mogelijke gevolg ervan voor de gemeentefinanciën?

Als het de gemeente niets kost, zou het wel eens kunnen dat het de gemeente ook niets oplevert. Als Gemeentelijke Holding kan er alleen maar worden ingestapt op basis van een lening of op basis van eigen middelen. De winst kan dan niet worden uitgekeerd. Ik denk dat er hoe dan ook gevolgen zullen zijn voor de gemeentelijke financiën.

We moeten streven naar een veel grotere transparantie. Dat moet in de federale regelgeving en in de CBFA opgenomen worden. Er moet ook een grotere en duidelijkere verantwoordelijkheid voor de bestuurders worden afgesproken. En er moet een discussie worden gehouden door de democratisch verkozen organen over de richting die sommige instellingen uit moeten gaan.

De heer Jaak Gabriels: Ik vind het ongehoord om nu ongerustheid te wekken bij de gemeenten en de mogelijkheid te opperen dat er minder dividend zou worden uitgekeerd. We hebben gisterenavond nog een raad van bestuur gehouden en daaruit blijkt net het tegenovergestelde. Ik vind het onverantwoord om nu paniek te zaaien in een brede waaier van de Vlaamse gemeenten. Het zal juist het tegenovergestelde zijn, mijnheer Tavernier. Het is ongehoord om dat hier zomaar vrijblijvend te beweren.

De heer Jef Tavernier: Ik ben benieuwd naar het plaatje dat u voorstelt. Het gaat om het volgende. Als de Gemeentelijke Holding zakt, en wij instappen in de kapitaalsverhoging of er een participatie in nemen, en dat zou de gemeenten helemaal niets kosten, is de vraag waar je het geld vandaan haalt? Dat geld komt uit de winsten die niet worden uitgekeerd, ofwel wordt er een lening aangegaan en dan moeten er interesten worden betaald. Dat betekent toch minder inkomsten. Sommige financiële instellingen creëren op een bepaald moment

geld – er bestaan coëfficiënten voor zoals multiplicatoren en zo meer – maar op een bepaald moment komt daar een einde aan en wordt dat soms zelfs gevaarlijk. Ik ben benieuwd of dit de gemeenten niets zal kosten. Iemand moet er toch voor betalen. Immers ‘there is no such thing as a free lunch’, en u weet dat dit zo werkt in de economie. (*Applaus bij Groen!*)

De voorzitter: De heer Bourgeois heeft het woord.

De heer Geert Bourgeois: Mevrouw de voorzitter, leden van de regering, collega's, in Nederland informeert de regering de Tweede Kamer per brief over de gezamenlijke actie van de Benelux-landen met betrekking tot Fortis. Ik denk dat het een goede zaak is dat de Vlaamse Regering tekst en uitleg verschaft over de gevolgen van de zaak Dexia voor de spaarder, de belegger, de gemeenten en voor de Vlaamse overheid, ook al gebeurt dit hier op vraag van de oppositie.

De wereldwijde kredietcrisis slaat heel diepe wonden. Het sterk verweven bankennetwerk waarvan we allemaal dachten – laten we eerlijk zijn – dat het een heel veilig netwerk was, blijkt in wezen uitermate fragiel. Eigen vermogen blijkt ook voor specialisten onduidelijk te zijn. Als we Jean-Louis Duplat vandaag mogen geloven, bestaat dat vermogen zelfs bij sommige bankinstellingen uit wat hij noemt ‘complexe schuldvoorordeningen’.

Corporate governance wordt heel vaak alleen lippen dienst bewezen, de controle op beleggingen en overnames is absoluut onvoldoende. Sommige zaken werden volgens minister Wouter Bos buiten de balans van Fortis gehouden. Wouter Bos zegt vandaag dat hij de overname van ABN AMRO opnieuw wil laten onderzoeken. Begrippen als casinokapitalisme, rommelkredieten, superbussen zullen vanaf 2008 voor een hele tijd in ons woordenboek staan.

Er zijn termen teruggekeerd – je zou weggelachen zijn als je het een tiental jaren geleden had voorspeld – als nationalisatie, waar het de hele tijd alleen maar de privatisering was die aan de orde was.

De hybride – je kan het moeilijk anders noemen – van Fortis, dat ABN AMRO om te beginnen veel te duur overnam, het daarna onmiddellijk is begonnen te ontvlechten – met alle gevolgen van dien voor werknemers, voor toeleveranciers, voor vrije beroepen, voor accountants, voor kantoornetwerken enzovoort – en dat bovendien geen middelen bleek te hebben om die overname te betalen, is heel zwaar afgestraft. Mag ik nochtans even herinneren aan de superlatieven die ook in Vlaanderen en in België geuit werden op het moment dat Fortis erin slaagde om ABN AMRO over te nemen. Het woordenboek schoot tekort om met superlatieven te zwaaien. De hybride is nu afgestraft, de

hoofdactoren zijn van de scène verdwenen – met stille trom, niet met slaande trom – vaak met heel grote bonussen waarover heel wat ongenoegen bestaat. De kleine spaarder en de kleine belegger bleven ontdaan achter.

De federale regering heeft gedaan wat ze moest doen, heeft gedaan wat ook andere regeringen in en buiten Europa doen of zullen moeten doen, om de kleine spaarder te proberen redden. En ook de Vlaamse Regering deed haar duit in het Dexiazakje. Laat ons hopen dat daarmee een eerste doelstelling bereikt is, met name het veiligstellen van de belangen van de spaarder.

Maar daarmee is de kous niet af. Blijven over de vele gedupeerden, de vele kleine beleggers, de vele kleine Vlaamse beleggers die massaal veel geld verloren hebben. Blijft over de verantwoordelijkheid van managers en bestuurders, maar ook van overheden voor falend toezicht, ontbrekende regelgeving, zeker op Europees vlak.

Ook uit dit debacle moeten lessen worden getrokken. Ik ben heel blij dat het voorstel van collega Jan Jambon voor een parlementair onderzoek maatschappelijk heel veel steun krijgt. Alleen verneem ik tot mijn ongenoegen dat de meerderheidspartijen op federaal niveau niet geneigd zijn om daarop in te gaan. Ik denk nochtans dat er dringend structurele en maatschappelijke lessen moeten worden getrokken uit dit debacle. Er moet dringend op federaal niveau een beter toezicht komen, er moet nagegaan worden of dit toezicht moet worden gesplitst tussen bank- en beurstoezicht, er moet dringend nagedacht worden over een Europese regelgeving. Europa kijkt op alles en nog wat toe – concurrentie, mededinging, staatssteun – maar blijft in gebreke als het gaat om grote overnames. Grote spelers kunnen overnames doen waarvan ze achteraf moeten toegeven dat ze niet eens beschikken over voldoende middelen om die overname te financieren en dit uitgerekend in de banksector.

Er moeten dus lessen worden getrokken en vragen worden gesteld over wat er moet gebeuren, ook door de Vlaamse Regering, na de doorgevoerde nationalisaties. Mijns inziens moet de overheid niet bankieren, maar moet de overheid wel de kleine spaarder en de kleine belegger beschermen en zorgen dat de spelregels rigoureus worden nageleefd, dat er toezicht en controle is, dat er sanctiemechanismen zijn, dat er voldoende eigen vermogen is, dat er waarborgen zijn enzovoort.

Het is gebleken dat zelfregulering in deze niet werkt, dus moet de overheid niet dereguleren, maar – zeker op Europees vlak – ook reguleren, wat niet gelijk staat aan een pleidooi om administratieve overlast te creëren. Het is een debat dat wij vaak verwarren: administratieve vereenvoudiging en deregulering zijn twee aparte debatten. In deze zijn er regels tekort en mag de overheid niet terugtreden want er is een sterke overheid nodig.

Ik heb een zestal vragen voor de Vlaamse Regering, die aandeelhouder van Dexia wordt en die, naar ik aanneem, bekommerd is om de Vlaamse spaarder, bekommerd is om de Vlaamse belegger, bekommerd is om de Vlaamse ondernemer en om de gemeentelijke financiën.

Mijnheer Gabriels, dat is absoluut geen onterechte vraag: wat zijn de gevolgen voor de gemeenten? Dat is niet de mensen angstig maken. Gemeenten, ook zonder de vragen hier in het parlement, zullen zich vragen stellen. Ik hoor u graag zeggen dat dit een zorg is geweest van de raad van bestuur en dat die bezorgdheid deel uitmaakte van het overleg van de voorbije dagen. Ik zou graag van de regering vernemen wat de uitkomst is van dat overleg, wat het antwoord is op de bezorgdheid die leeft, los van de vragen die hier worden gesteld.

Wat is de weerslag van dit alles voor de kapitaalstructuur, voor de eigendomstructuur en voor het aandeelhouderschap van de gemeenten? Wat zijn de vooruitzichten voor de gemeentelijke inkomsten, voor hun dividenden?

De minister-president pleit voor verankering, maar het is de Franse overheid die met haar Caisse des Dépôts et Consignations (CDC) nu de macht gegrepen heeft en een blokkeringsminderheid heeft verworven. Dat kan tellen, collega's. Na de machtsgreep van Frankrijk op onze energiesector, zien we dat deze crisis gebruikt is – ik vraag me af hoe het zover is kunnen komen – door de Fransen, die het heel cool gespeeld hebben, om een blokkeringsminderheid te verwerven in Dexia.

Leden van de regering, mag ik vragen of hier nog andere zaken bij bedongen zijn? Ik denk dat dit uitermate belangrijk is. Zijn er afspraken gemaakt tussen de nieuwe aandeelhouders? Verhuist de zetel van Dexia inderdaad naar Parijs? Komt er een nieuw, Frans management? Heeft de CDC een voorkooprecht bij het uittreden van de aandeelhouders? Ik hoor dat de Vlaamse Regering zegt dat zij er niet voor eeuwig in blijft. Dat zegt de minister-president vanuit Japan. Heeft de CDC een voorkooprecht, of is er niets over bedongen? Dat zijn zaken waarover we, denk ik, uitleg mogen krijgen. Tot slot, zijn er andere afspraken gemaakt die we behoren te weten?

Gaat de Vlaamse Regering in het Overlegcomité nu een aantal zaken aankaarten? Ik vind het uitermate belangrijk dat er een verscherpt toezicht, wellicht een gesplitst toezicht, komt binnen de CBFA en dat Europa eindelijk ook zijn verantwoordelijkheid opneemt. We zitten in een internationale markt, in een mondiale markt, we hebben mondiale spelers, maar er is alleen maar toezicht op mededinging en op staatssteun, men kan overnames doen zonder dat men de centen heeft

om zulke reusachtige overnames te bepalen. Vlaanderen heeft zijn banden met Europa. Ik vind dat dit via het federale niveau minstens moet worden aangekaart, dat er structureel maatregelen moeten komen.

De voorzitter: De heer van den Abeelen heeft het woord.

De heer Marc van den Abeelen: Mijnheer Bourgeois, mijnheer Peumans, als u de vraag stelt over de gemeenten, denk ik dat u het niet goed hebt gelezen. In principe verandert er voor de gemeenten niets, aangezien ze via de gemeentelijke holding, met de kapitaalsverhoging, procentueel hetzelfde aandeel houden in Dexia, want zij gaan mee participeren in de kapitaalsverhoging.

Indien Dexia winst zal maken, zal hun aandeel hetzelfde blijven. Indien het dezelfde winst is, gaan ze hetzelfde behouden. Ik zou me daar absoluut geen zorgen over maken. Ik denk trouwens dat het voor de Vlaamse Gemeenschap wel eens een goede zaak zou kunnen worden. Zij heeft een prijs bedongen voor de aandelen waarmee ze instapt, die de markt wat ondersteunt. Ik denk dat in de toekomst dat geld heel goed is besteed en, indien men het opnieuw investeert voor de burger en vooral in het Toekomstfonds, denk ik dat we zelfs een goede zaak doen.

De heer Jan Peumans: Mijnheer van den Abeelen, ik weet dat u op het gebied van financiën en staatsfinanciën een heel wijs man bent. Ik heb daar alle respect voor. Maar ik zie hier een bericht van de VVSG, van Jan Leroy, die over het feit dat het aandeel van de gemeentelijke holding in Dexia zakt naar 14 percent, zegt: "Uiteraard zal deze lichte verwatering een invloed hebben op het Dexia-dividend dat via de gemeentelijke holding en rechtstreeks via de certificaten naar de gemeenten gaat. Voor een precieze raming van de dividenden die de gemeenten in 2009 mogen verwachten, is het vandaag te vroeg. Daarvoor spelen ook andere elementen mee, zoals de verwachte resultaten van Dexia, het eventueel gewijzigde dividendbeleid van de bank en de gemeentelijke holding en de financieringswijze door de holding van de kapitaalbreng van 500 miljoen euro in Dexia."

Hij zegt er nog bij dat de Gemeentelijke Holding blijkbaar gisteren op 30 september opnieuw is bijeengekomen en dat die er vandaag meer informatie over zou geven. De VVSG zegt dus toch wel dat er iets aan het veranderen is.

De heer Geert Bourgeois: Mevrouw de voorzitter, ik denk dat de regering tekst en uitleg kan geven. Blijft het aandeelhouderschap procentueel hetzelfde, dan nog blijft de vraag naar de waarde van dat aandeelhouderschap, die enorm is gedaald. Het is nodig dat de regering tekst en uitleg geeft.

Ik kom tot een laatste punt, namelijk de voorbeeldfunctie van de regering in deze aangelegenheid. De regering stapt

in Dexia, en wordt aandeelhouder voor meer dan 2 percent. Ik stel samen met u vast dat hele grote aandeelhouders, waarvan je mag verwachten dat die zich laten leiden door een aantal duurzame ethische principes, niet hebben kunnen verhinderen dat er bij Dexia een aantal aberraties zijn gebeurd. Het ACW is via Arco een van de grote aandeelhouders met meer dan 18 percent. De heer Renders zit in de raad van bestuur. De Gemeentelijke Holding heeft meer dan 17 percent in de Dexia-holding. Daar zitten heel wat publieke en semipublieke aandeelhouders in. Niettemin is geïnvesteerd in rommelkredieten, niettemin is er een Amerikaanse dochter FSA die een molensteen is aan de hals van Dexia.

Als u nu intreedt, moet u meteen een krachtig signaal geven, onafgezien van wat er gebeurt. Ik hoop dat dat gebeurt op Europees en Belgisch vlak, maar wij moeten het voortouw nemen inzake corporate governance. Wij moeten zeggen dat we gaan voor een transparante vennootschap. Als de Vlaamse Regering daarin participeert, dan moet transparantie in het vervolg de regel zijn. Ik vraag dat de Vlaamse Regering als niet onbelangrijke aandeelhouder voortaan een uiterst strikte transparantie vraagt. Ik vraag ook dat u erop staat dat Dexia een voorbeeldfunctie zou gaan ontwikkelen inzake verloningsbeleid, bonussenbeleid en deugdelijk bestuur en tot slot dat Dexia een voorbeeld wordt inzake duurzaam ondernemen met een correct beleggingsbeleid en, voor zover dat ooit nog aan de orde zou zijn, met een correct overnamebeleid.

Ik verwijs naar de resolutie van de heren Sannen, Gatz, Van den Heuvel en Peumans, die het Vlaams Parlement heeft aangenomen en die met betrekking tot het Toekomstfonds vraagt dat de regering een aantal principes zou naleven: dat er alleen maar defensieve belangen zouden genomen worden; dat er niet te veel aandelen zouden worden genomen; dat vooral de klemtoon zou worden gelegd op duurzaam ondernemen. Als er structureel iets gebeurt ten aanzien van de beleggerswereld, ten aanzien van de aandeelhouders, ten aanzien van het vertrouwen van de burger, dan kan deze regering het voorbeeld nemen en kan ze aantonen dat in zulke bankinstellingen deugdelijk bestuur of corporate governance aan de orde kan zijn. Mevrouw de voorzitter, ik vraag dat wij daaromtrent een stand van zaken krijgen en dat er structureel een voortgangsrapportage zou worden gemaakt. (*Applaus bij de N-VA en Groen!*)

De voorzitter: De heer Van Rompuy heeft het woord.

De heer Eric Van Rompuy: Mevrouw de voorzitter, geachte leden van de regering, collega's, ik vind het belangrijk dat we op dit moment in het Vlaams Parlement een debat houden over de beslissing die is genomen door de Vlaamse Regering om te participeren in Dexia. Onze fractie steunt de actie van de gezamenlijke overheden, regionaal en federaal, om het hoofd te

bieden aan de financiële crisis en op die manier de continuïteit van banken zoals Fortis en Dexia te garanderen. Uiteindelijk gaat het immers om een garantie ten aanzien van beveiliging van spaargelden.

De wereldwijde crisis die via Amerika en het Verenigd Koninkrijk, ook in onze regio's is terechtgekomen, vroeg een onmiddellijke aanpak. Het feit dat de overheid zo kordaat een aantal maatregelen heeft kunnen nemen, is heel belangrijk geweest als je ziet dat er gisteren en vandaag onmiddellijk positief op is gereageerd op de beurzen.

Dat de Vlaamse overheid hier ook mee een rol heeft willen spelen, is eveneens belangrijk. Er wordt veel over de gemeenten gesproken, waarvan de Vlaamse Regering de voogdijoverheid is. Het was natuurlijk van het grootste belang dat de Vlaamse Regering ook hier haar verantwoordelijkheid nam. Belangrijk is ook dat de Vlaamse Regering die kon nemen. Het begrotingsbeleid van de jongste jaren heeft geleid tot een opbouw van reserves in het Toekomstfonds. We hebben conjunctuur- en andere provisies aangelegd. Daardoor beschikten we over het nodige kapitaal, zonder een beroep te doen op de kapitaalmarkt en zonder dat we daarvoor prioriteiten in onze eigen begroting moesten wijzigen, om een bijdrage te leveren aan wat een geslaagde reddingsoperatie is geweest. Het is natuurlijk voorbarig om grote toekomstprojecties te maken, maar de beurswatchers en de experts zeggen unaniem dat dit een geslaagde operatie is.

Die participatie is aan onze zijde gebeurd via de beschikbare liquiditeiten en binnen het Vlaamse Toekomstfonds, dat gelukkig 500 miljoen euro ter beschikking kan stellen. Dat bewijst dat de Vlaamse Regering, niet alleen door het schuldenvrij maken, maar ook door het aanleggen van reserves, dat geld op het juiste moment kan inzetten waar dat nodig is. Als dat Vlaamse Toekomstfonds ergens voor dient, dan is dat toch om het spaargeld van de burgers maximaal te vrijwaren. Als we bekijken welke gevolgen dit zou hebben gehad voor het spaargeld, maar ook eventueel voor de gemeenten, dan lijkt het me heel belangrijk dat we daar kordaat hebben kunnen ingrijpen. Dat was een heel belangrijke beslissing, en onze fractie steunt die dan ook volledig.

Dat die participatie van tijdelijke aard is, is ook duidelijk. We gaan niet opnieuw de discussie voeren over de rol van de overheid in de financiële sector. Die discussie was er op het einde van de jaren tachtig, toen de privatisering van de openbare kredietinstellingen, zoals de ASLK, de NMKN enzovoort, aan bod is gekomen. Ik zetelde toen ook in het parlement. Ik denk niet dat dat tot de kerntaken van de overheid behoort. Daarom moeten, wanneer de marktomstandigheden het toelaten, die participaties opnieuw ten gelde worden gemaakt, zonder dat er sprake is van waardevermindering en een mogelijk verlies van belastinggeld.

De voorzitter: De heer Tavernier heeft het woord.

De heer Jef Tavernier: Mijnheer Van Rompuy, u zegt dat dit tijdelijk is, dat het niet de kerntaak van de overheid is. Wat is dan volgens u wel de kerntaak van de overheid in die financiële sector? Is dat alleen maar brandjes blussen, of gaat dat verder?

De heer Eric Van Rompuy: Ik kom daar straks nog op terug. De kerntaak van de overheid in de financiële sector is het creëren van het kader, van de spelregels, niet alleen op lokaal nationaal vlak, maar ook op Europees en wereldvlak. Heel deze financiële crisis is immers een virus dat komt uit de grootste economie en de internationale instellingen. Het is een illusie te denken dat we hier lokaal in België, dat uiteindelijk een mini-markt is vergeleken met die internationale operaties, de spelregels kunnen wijzigen.

Ik wil de vergelijking maken met de jaren dertig, met de grote conjunctuurcrisis. Hoe zijn er uiteindelijk spelregels tot stand gebracht? Op het einde van de jaren dertig was er de Tweede Wereldoorlog, maar in 1945 hebben onder meer Keynes en Jan Tinbergen, de eerste Nobelprijswinnaar voor economie, aan de basis gelegen van Bretton Woods en de General Agreement on Tariffs and Trade. Toen is de Wereldbank tot stand gekomen. Die internationale financiële en economische wereld is na de Tweede Wereldoorlog gestabiliseerd.

Dat heeft stand gehouden tot in 1971, toen Bretton Woods ter ziele is gegaan en met vlottende wisselkoersen is gewerkt. Sindsdien heeft men niet meer dat internationale kader kunnen creëren waarin de spelregels zijn vastgelegd.

Voor mij is het niet de taak van de overheid om te bankieren. De heer Bourgeois vindt dat de overheid, eens ze een participatie neemt, zich moet bezighouden met het soort kredieten dat wel of niet wordt gegeven en hoe een bank moet worden gerund. Ik ben ooit in de onderzoekscommissie over de scheepskredieten moeten verschijnen. Gimvindus is toen geliquideerd. De grote conclusie van het parlement was toen dat het niet de taak van de overheid was om in dat soort financiering een rol te spelen. Ik werd toen verantwoordelijk gesteld voor iets waar ik absoluut niets mee te maken had. Het waren kredieten van twintig jaar tevoren.

U vraagt naar de rol van de overheid. Het is niet haar rol om opnieuw bankier gaan spelen. We hebben de GIMV geprivatiseerd. U zat toen met Agalev in de Vlaamse Regering. Het is een internationale marktspeeler geworden. Ook daar heeft de overheid zich uit teruggetrokken. Het is de taak van de overheid – niet alleen lokaal maar internationaal en Europees – om 'codes of conduct' af te spreken en een controle uit te werken.

De recente reddingsoperatie werd gedragen door de Belgische en de Vlaamse overheid, maar de Fransen en Nederlanders waren erbij betrokken. Als het om een andere bank gaat, zullen daar misschien Spanjaarden moeten bij zijn. Het is duidelijk een internationale ontwikkeling. De verkeerde conclusie zou zijn dat we hier een ideologisch debat gaan voeren.

De voorzitter: De heer Sannen heeft het woord.

De heer Ludo Sannen: Mijnheer Van Rompuy, ik begrijp uw stelling dat we geen bankier moeten gaan spelen. Maar de overheid moet toch reguleren en controleren? Ze moet toch zorgen voor meer transparantie? We hebben de Commissie voor het Bank-, Financier- en Assurantiewezen (CBFA) die hierin verantwoordelijkheid draagt en moet opnemen. We hebben deze commissie niet gehoord tot vóór enkele dagen toen de crisis bij Fortis en Dexia zich aandeed. Er waren nochtans voldoende indicatoren dat er een probleem was. De CBFA, een controlemechanisme in het leven geroepen door de overheid, hebben we niet gehoord. We kregen geen enkele waarschuwing. Of die waarschuwing is niet tot ons doorgedrongen. Misschien kregen de beleidspolitici wel een waarschuwing. Maar minister Reynders heeft vorige week op een vraag in de Kamer nog geantwoord dat er geen enkel probleem was. Hij beweerde dat alle Belgische banken in orde waren, dat er geen enkele failliet kon gaan. Als de overheid niet die verantwoordelijkheid neemt, als de CBFA niet die verantwoordelijkheid neemt, moeten we daar dan geen conclusies uit trekken?

De heer Geert Bourgeois: Mijnheer Van Rompuy, u hebt mij volledig verkeerd begrepen. Ik heb uitdrukkelijk gezegd dat het niet de taak is van de overheid om te bankieren. Ik vind dat de overheid op dat vlak terug moet treden. Ik heb daar wel vragen bij gesteld. Zijn er voorkeuren bedongen voor de Franse aandeelhouder? Dat is één.

Bovendien vind ik dat er moet worden gereguleerd. Er is onvoldoende regulering. Daarin mag de overheid niet terugtreden. Dat is een taak voor het federale en het Europese niveau.

Ten derde wil ik beklemtonen dat als de Vlaamse overheid een niet onbelangrijke aandeelhouder wordt en intreedt in een reddingsoperatie, ze daarvan moet gebruikmaken om te tonen dat er wel duurzaam en open ondernomen kan worden, ook in banksector. Ze moet aangeven dat er transparantie moet zijn, dat er een remuneratiebeleid moet worden gevoerd dat mensen onder ogen kunnen zien en dat er inzake beleggingen algemene ethische, duurzame regels moeten zijn. We kunnen het niet maken dat een holding waarin het ACW zit, waarin de gemeentelijke overheidsholding zit, waarin nu ook de Vlaamse overheid en de Belgische staat zitten,

inzake beleggen en ondernemen geen ethische en duurzame regels hanteert. Dat is heel wat anders dan zeggen dat de overheid moet bankieren.

De heer Eric Van Rompuy: We zeggen eigenlijk hetzelfde. Ik zeg dat er internationale en Europese en misschien ook meer lokale spelregels moeten worden afgesproken in een sereen klimaat.

Ik zie het hier al gebeuren. Het ACW, de PS die de schuld bij Reynders legt, het casinokapitalisme, ik zie al een onderzoekscommissie tot stand komen in het federale parlement, waar persoonlijke afrekeningen gebeuren, waar het proces wordt gemaakt van bepaalde banken. Dat is absoluut niet aangewezen.

Onze fractie heeft zich deze morgen publiekelijk uitgesproken tegen een onderzoekscommissie die een partijpolitieke afrekening moet worden. De heer Di Rupo heeft het idee gelanceerd om minister Reynders verantwoordelijk te stellen. Als we op dat niveau gaan beginnen, dan zal dat opnieuw onrust onder de spaarders veroorzaken. Wat we nu hebben kunnen bereiken door een eendrachtige operatie, zal verzanden in onderzoekscommissies waar de partijpolitiek de bovenhand haalt.

De voorzitter: De heer Tavernier heeft het woord.

De heer Jef Tavernier: Mijnheer Van Rompuy, praten over een bepaalde financiële instelling met een raad van bestuur en je vragen stellen over verantwoordelijkheden van afgevaardigden uit de publieke sector die in de raad van bestuur zitten en daarvoor worden vergoed, wetende dat die raad van bestuur de meeste kleuren vertegenwoordigt, is dat een politieke afrekening? Dat heeft daar niets mee te maken. Vragen stellen over de CBFA, over de werking ervan, is dat een politieke afrekening? Er zijn natuurlijk een aantal mensen benoemd, ook met instemming van anderen, is dat een politieke afrekening? Neen, dat is vragen stellen over verantwoordelijkheden van mensen die aangeduid zijn. Dat is iets totaal anders dan wat u er wilt achter zoeken, en misschien wilt verbergen.

De heer Ludo Sannen: Mijnheer Van Rompuy, we zijn eendrachtig in het oplossen van de problemen, maar dat mag ons niet beletten om de oorzaken ervan, die voor een deel internationaal zijn en waar we in België wellicht te weinig hebben op ingespeeld, te onderzoeken. Als we willen controleren en reguleren, dan moeten we ons durven afvragen hoe het komt dat de CBFA haar rol niet heeft gespeeld.

De voorzitter: De heer De Reuse heeft het woord.

De heer Herman De Reuse: Het is toch vanzelfsprekend dat een onderzoekscommissie die wordt

aangesteld, in een open debat met de bestuurders en met de topambtenaren, van Dexia in dit geval, tot een onderzoek komt, waarin iedereen kan zeggen wat hij of zij wil, en waar men bij meerderheid tot een besluit zal komen. Dat is geen politieke afrekening. Als het dat wel zou zijn, wat u vreest, mijnheer Van Rompuy, dan zou dat zijn omdat het over politiek benoemden gaat. Daar moet u eens over nadenken. Als u daar zou ingrijpen, dan zou u niet moeten zeggen wat u hier zegt. U zou geen onderzoek moeten vrezen. Dat is de essentie. Als u dat uit de weg gaat, dan staat u open beleid en transparantie in de weg. Dat kan toch niet.

De heer Eric Van Rompuy: Ik vrees niets, mijnheer De Reuse, ik ben hier als iemand die gekozen is door de bevolking. In moeilijke omstandigheden, waarin spaarders dreigen massale verliezen te lijden, heeft de Vlaamse overheid haar verantwoordelijkheid genomen.

Ik ben bang voor de komende dagen. Niemand weet wat er in de komende maanden zal gebeuren. Wat me het meeste bekommert, zijn de gevolgen voor de reële economie, de kredietschaarste die kan optreden, het feit dat beleggers tot 80 miljard euro waardevermindering hebben geleden. Men spreekt nu al over een groei die lager ligt dan één percent.

First things first. Als we er met beperkte ingrepen in het financiële systeem voor kunnen zorgen dat de instellingen honderden miljoenen euro aan spaargeld beveiligen en dat de financiële markten positief reageren, dan sluit niets uit dat in de toekomst op parlementair niveau, maar niet het onze...

De voorzitter: De heer De Reuse heeft het woord.

De heer Herman De Reuse: U zegt zelf dat niemand weet wat er in de toekomst zal gebeuren. Ik ben het daarmee eens, maar we zouden dat eigenlijk niet mogen zeggen, want u zegt dat we geen paniek mogen veroorzaken. Ik denk niet dat een van de sprekers al aanleiding heeft gegeven tot paniek. Of we er nu al dan niet mee akkoord gaan dat de officiële instanties moeten ingrijpen, we hebben allemaal gezegd dat het niet anders kon. Ik heb de woorden gebruikt: “met het mes op de keel”. Ook de minister-president heeft gezegd dat dit een uitzondering moet blijven, dat dit niet de normale gang van zaken is.

Maar goed, het is gebeurd en we zijn het er in dit parlement vrij algemeen over eens dat het goed is dat er een interventie is geweest, maar dat belet toch niet dat we er vragen over mogen stellen, dat we er kritische noten aan mogen toevoegen?

Nu zegt u dat niemand weet wat er binnenkort zal gebeuren, en ik ben het daarmee eens. Maar is het dan correct dat de minister-president van dit land stelt dat dit toekomstperspectieven biedt? Is het correct dat ik tijdens

mijn betoog merk dat men van op de regeringsbanken wil zeggen: “Ah kom, zever niet, u doet alsof het geld uit het Toekomstfonds verdwenen is, maar het is niet weg, het zal renderen.”

Ik heb gezegd dat het Toekomstfonds vast moet zijn. Dat heeft de regering in het verleden ook altijd gezegd. Dat weten we niet meer. Nu zijn we – misschien gedwongen door de omstandigheden de speculatieve toer aan het opgaan. Dit is zeker niet de taak van de regering. De regering kan zeggen dat dit niet goed is, maar dat ze de ingreep heeft gedaan wegens de omstandigheden. Het is echter niet goed te doen alsof die in de toekomst tot groot profijt zal leiden. Daarover gaat het. We moeten de waarheid vertellen aan de burger, we mogen de zaak niet verbloemen. We mogen echter ook geen paniek creëren, en ik hoop en denk dat dit op dit ogenblik ook niet nodig is. Ik herhaal dat we de situatie niet mogen verbloemen door te stellen dat wat gebeurd is een oplossing is en goed is, want we weten nog niet of dit finaal de oplossing zal zijn.

Ik wil aan de regering ook nog vragen wat ze van plan is als blijkt dat dit niet volstaat. Zijn er nog reserves? Waarin werd voorzien? Als we zien wat er al gebeurd is, moeten we ons toch eens afvragen wat er nog kan gebeuren. Moeten we daarop anticiperen? Ik heb deze vraag niet gesteld tijdens mijn betoog omdat de tijd te kort was, maar volgens mij moet de regering die vraag toch eens beantwoorden.

De voorzitter: Minister Ceysens heeft het woord.

Minister Patricia Ceysens: Ik ben het roerend eens met de heer Van Rompuy. Hij heeft vandaag heel goed verwoord wat de situatie was en wat de ingreep inhoudt.

In eerste instantie ging het natuurlijk over een breed maatschappelijke bekommernis inzake spaarders en aandeelhouders. De heer Van Rompuy brengt het debat heel terecht naar een volgende afgeleide, namelijk naar de economische betekenis ervan. We weten dat er sowieso, wegens een aantal factoren, een groeivertraging zat aan te komen. Dit komt er nu natuurlijk nog extra bij.

Ik wil ook meegeven dat ik met een decreetswijziging inzake de waarborgregeling naar het parlement zal komen. Er zijn immers indicaties dat onze ondernemers zich afvragen of ze nog voldoende kredieten zullen kunnen bekomen. Ze vragen zich af hoe het de komende maanden zal zitten met het nemen van risico's en met de kredietverschaffing. De Vlaamse overheid beschikt met de waarborgregeling over een heel performant instrument waarmee we tot 180 miljoen euro op jaarbasis kunnen verschaffen.

Het systeem was wat rigide en daardoor onderbenut. Voor de komende maanden, en de mogelijke gevolgen

die we nog gaan zien in de reële economie, die al tegen een groeivertraging aankeek, is het belangrijk dat we die waarborgregeling opnieuw naar voren schuiven. We moeten er bij de banken nog eens op aandringen dat dit een goed instrument is waar ze gebruik van kunnen maken om ondernemerskredieten te verschaffen.

Er is zeker één concrete versoepeling aan de orde. We werken nu met contingenten die niet altijd worden opgenomen. We willen dat systeem flexibel maken, zodat de bedragen die wij als Vlaamse overheid ter beschikking hebben om in de markt te zetten, ook daadwerkelijk kunnen worden opgenomen en benut in de komende periode van groeivertraging, met het bijkomende gegeven van deze actuele kredietcrisis. De effecten daarvan op onze reële economie zullen zich nog laten gevoelen eens we door deze periode heen zijn.

De voorzitter: De heer Verstrepen heeft het woord.

De heer Jurgen Verstrepen: Ik heb zeer aandachtig geluisterd naar het betoog van de heer Van Rompuy, maar ik vind dat hij een aantal rare bochten neemt. CD&V en Open Vld willen geen onderzoek instellen, omdat dat onrust zou verwekken. Ik weet niet of u het gemist hebt, mijnheer Van Rompuy, maar die onrust is er al lang, en ik denk niet dat die hier in de politiek wordt gecreëerd.

We steken niet onder stoelen of banken dat de overheid goed is opgetreden, maar je kunt je toch vragen beginnen te stellen bij de raad van bestuur en bij de politiek benoemden. Hoe is het zover kunnen komen? Waarom waren die alarmbellen er niet? Waarom is er niet vooraf gewaarschuwd, zodat deze ad-hocbeslissing niet nodig was geweest? Ik vind het heel fijn dat u de liberale principes onderschrijft en dat u pleit voor minder overheid in de banksector. Dat is al een goed teken. Dat gaat de goede richting uit.

Iedereen doet alsof er geen waardedaling was, maar er zijn wel degelijk mensen die geld verloren hebben. U hebt zelf aangehaald dat de crisis elke Belg al 7300 euro heeft gekost, en dat er een verlies is van 78 miljard euro. Dat zijn waardeverminderingen. Daarom vind ik dat de burgers, de spaarders en beleggers die hun geld in waarde hebben zien dalen door deze crisis, het recht hebben om te weten hoe het zover is kunnen komen.

Vertrouwen wekken is daarbij zeer belangrijk. Als je ziet dat sinds begin deze week al 100 miljoen euro is weggehaald bij Dexia door ongeruste klanten, denk ik dat het verhaal nog niet ten einde is. Het is geen kwestie van onrust of paniek zaaien. De burger heeft nood aan duidelijkheid en een vast kader. Er is onrust, en het is de taak van de overheid om die onrust weg te nemen. Dat kan alleen maar door klare wijn te schenken, en te

zeggen dat u zult onderzoeken hoe het zover is kunnen komen. Dat is waar de burger recht op heeft.

De voorzitter: De heer Van den Heuvel heeft het woord.

De heer Koen Van den Heuvel: Ik wil er even op wijzen dat er gisteren ook in het Nederlandse parlement een grote discussie is geweest over dit thema. Premier Balkenende heeft daar opgeroepen om de stabiliteit te waarborgen en heeft gezegd dat dit de partijpolitieke grenzen overstijgt. Laten we dat in ons eigen land ook doen. Laten we nu geen politieke spelletjes spelen. Dit overstijgt alle partijpolitieke grenzen. *(Applaus)*

Er wordt hier gezegd dat het om politiek benoemden gaat en dergelijke meer. Maar dit is een wereldwijde crisis. Dit gaat niet om een Belgische bank. De Ierse banken moeten deels worden genationaliseerd, idem dito voor de IJslandse en de Italiaanse banken. Vanavond wordt er in de Verenigde Staten hopelijk 700 miljard dollar vrijgemaakt om het banksysteem te redden. Dit is dus geen Vlaams of Belgisch probleem, maar een wereldwijd probleem. Ik wil dus oproepen om die partijpolitieke spelletjes achterwege te laten. Laten we nu denken aan de stabiliteit en de rust van de Vlaamse kleine man die zijn spaargeld heeft belegd.

Dat wil evenwel niet zeggen dat we moeten overgaan tot de orde van de dag. We moeten hier lessen uit trekken. We moeten uiteraard eens bekijken of we niet wat meer moeten reguleren – correct reguleren, niet overreguleren. Natuurlijk moeten we de controlemechanismen verbeteren en efficiënter maken. Dat zijn de lessen die we daaruit moeten trekken. Maar we mogen ons niet bezighouden met partijpolitieke afrekeningen. Dat moeten we voor ogen houden.

Er zit 510 miljoen euro in het Vlaams Toekomstfonds. Het is de verdienste van deze regering om die buffer te hebben. Daardoor kunnen we Dexia mee ondersteunen zonder dat we extra fondsen moeten aanspreken. Er zijn andere regeringen die daarvoor extra fondsen moeten aanspreken met de nodige gevolgen inzake intresten. Dankzij het Toekomstfonds kunnen wij dat doen zonder extra lasten op de toekomst te leggen.

De voorzitter: Mevrouw Vogels heeft het woord.

Mevrouw Mieke Vogels: Ik wil even reageren op de liefde tussen minister Ceysens en de heer Van Rompuy. Minister Ceysens, ik ben blij met uw reactie. Sinds een week, heb ik, wanneer er wordt gepraat over de problemen in de bankwereld, alleen nog maar mannen gezien. Het is onwaarschijnlijk. Ik vind het goed dat vrouwen zich daar ook eens mee moeien.

Ik wil geen partijpolitieke spelletjes spelen. Mijnheer Van Rompuy, ik zou u willen confronteren met de basisredenering. Jaren aan een stuk hebben

aandeelhouders op wat vandaag gebakken lucht blijkt te zijn, massa's geld verdiend. Ik ben niet te beroerd om hier het woord casinokapitalisme in de mond te nemen, want dat is het ook. Op dat moment zei iedereen dat het geen kerntaak van de overheid is om zich met de financiële wereld te moeien.

Ik zie nu regelmatig mensen in talkshows op tv die ik nog nooit heb gezien, maar die blijkbaar toch heel wat touwtjes in handen hadden. Vandaag, nu de ballon gesprongen is, hoor ik u zeggen dat het plots wel een kerntaak van de overheid is om in te springen en de spaarder te verzekeren dat hij zijn spaargeld niet kwijt is. En hoe gaan we dat doen, mijnheer Van Rompuy? Door het belastinggeld van de spaarder te gebruiken als pasmunt. Dan breekt mijn klomp helemaal. Als het dan morgen opnieuw beter gaat, zegt u, en er weer winst kan worden gemaakt, dan gaan wij die aandelen weer verkopen en dan is dat plots geen kerntaak van de overheid meer.

Die discussie wil ik hier ten gronde voeren. Die discussie dateert uit de jaren negentig. Op dit moment is er nog altijd een wet, die in 1992 door Willy Claes is voorgesteld, die bepaalt dat in de vier grote banken van België, er een soort van golden share vanuit de overheid zou moeten zijn. Als we een onderzoekscommissie instellen – en wat mij betreft komt die er liever gisteren dan morgen –, dan zullen we die wet opnieuw moeten bekijken.

Ik ben niet bereid om dit spelletje mee te spelen. Als het goed gaat, is het geen kerntaak van de overheid. Als het slecht gaat, is het wel een kerntaak van de overheid. Deze discussie moet de politiek ten gronde voeren, en dat heeft niets met partijpolitieke spelletjes te maken.

De heer Ludo Sannen: Ik zal straks verklaren waarom ik deze ingreep belangrijk vind, omwille van de spaarder. Ik wil echter ook onderstrepen dat het belangrijk is dat we onderzoeken wat er is misgegaan, los van wat er op internationaal vlak fout is gelopen. Het gaat hier niet over politieke spelletjes, mijnheer Van den Heuvel, want dat zou inderdaad misplaatst zijn. Maar we mogen ons toch vragen stellen bij de werking van bijvoorbeeld de CBFA en onze controlemechanismen. We moeten die nu evalueren om ervoor te zorgen dat eventuele toekomstige problemen sneller worden gedetecteerd.

Mijnheer Van den Heuvel, het is Nederlands financiënminister Bos die heeft gezegd dat hij wil onderzoeken hoe de overname van ABN AMRO door Fortis is verlopen. Hij heeft gisteren in datzelfde parlement gezegd dat sommige dingen om nader onderzoek vragen. Onze CBFA heeft geen enkele kritische bedenking geformuleerd bij deze overname die nochtans de grondslag is van de huidige problemen van Fortis.

De voorzitter: Ik zou willen vragen dat de heer Van Rompuy zijn betoog kan afmaken.

De heer Koen Van den Heuvel: Ik zal heel kort zijn. Ik heb daarnet heel duidelijk gezegd dat we natuurlijk lessen moeten trekken om de regulering te verbeteren en om de controlemechanismen efficiënter te laten verlopen. Ik doe echter een oproep de partijpolitieke spelletjes achterwege te laten. De afgelopen dagen zijn er toch wel uitspraken gedaan door mensen die de partijpolitieke toer op gaan.

De voorzitter: De heer Peumans heeft het woord.

De heer Jan Peumans: De heer Sannen verwijst voortdurend naar de CBFA en misschien ook de Nationale Bank van België. Ik speel hier geen politiek spel. Als men echter bestuurder wil zijn, moet men ook de consequenties dragen. Die bestuurders moeten zich dan ook maar eens verantwoorden.

Mijnheer Sannen, u zegt dat we de toezichtorganen zo weinig hebben gezien. Ik vraag me af wat die bestuurders gezien hebben.

De heer Eric Van Rompuy: Mevrouw de voorzitter, we zullen ons hier beperken tot het onderwerp van het debat, namelijk de rol van de Vlaamse overheid. Mijnheer De Reuse, als die 500 miljoen euro uit het Toekomstfonds er mee voor heeft gezorgd dat een zo belangrijke financiële instelling als Dexia nog toekomstkansen heeft en dat er een garantie is voor honderden miljarden euro aan spaargeld, dan heeft de Vlaamse overheid een heel juiste en goede houding aangenomen.

Dat in de toekomst de financiële sector niet meer zal zijn wat hij was, is ook duidelijk. Dat heeft niets te maken met de rol van mijnheer x of y bij Dexia of bij Fortis. Het virus komt uit de Verenigde Staten. Het ageert worldwide. De Amerikaanse financiële en politieke wereld staat voor cruciale uren en dagen. Een meerderheid of minderheid in de Kamer of Senaat kan beslissen of het vertrouwen in dat mondiaal systeem behouden blijft.

Hoe het zover is kunnen komen, is een andere zaak. Die discussie is voor een deel ideologisch. Ik wil die niet uit de weg gaan. Nu is het echter 'first things first', zoals dat in Amerika het geval was en zoals dat in concertatie met de betrokkenen en de Vlaamse en federale regering is gebeurd. Ze hebben de juiste beslissing genomen.

We staan voor grote veranderingen. Dat is zo in de financiële sector en ook in de budgettaire sector. Over drie of vier jaar moet er bij de begroting rekening gehouden worden met de pensioenlasten die op ons afkomen. Ook institutioneel staan er veranderingen op til. We beleven niet alleen een financiële maar ook een institutionele crisis. Dit land zal op vele vlakken

hervormd moeten worden, net zoals er in de wereld ook hervormingen doorgevoerd moeten worden.

Op dat moment moet men geen partijpolitieke spelletjes spelen en verwijzen naar organisatie x, mijnheer y en onderzoekscommissies vragen. We hebben ervaring met onderzoekscommissies. Heeft de onderzoekscommissie betreffende Sabena ons iets bijgebracht? Integendeel! Ze heeft geleid tot het afdekken van verantwoordelijkheden en ervoor gezorgd dat een aantal analyses niet zijn gemaakt.

Ik heb zelf ook deel uitgemaakt van verscheidene onderzoekscommissies. Als er een wordt opgericht, dan moet ze nagaan hoe men in de toekomst een betere wetgeving tot stand kan brengen, hoe men een evaluatie kan maken van de stand van zaken. De N-VA, Groen!, de PS enzovoort spelen vanuit bepaalde partijpolitieke motieven op dit moment spelletjes, terwijl het nu gaat over het vertrouwen in het financiële systeem. De Vlaamse overheid heeft de juiste verantwoordelijkheid genomen. (Applaus bij CD&V)

De heer Jef Tavernier: Mijnheer Van Rompuy, u gaat eens te meer wat kort door de bocht. Niet alleen politieke partijen of fracties stellen die vraag, maar ook de consumentenorganisatie en Deminor. Uit de commentaren over de financiële crisis maak ik op dat ook financiële experts stellen dat we op dit moment nauwelijks zicht hebben op de mechanismen en de instrumenten die gebruikt worden op de financiële markten. En het is juist door die ondoorzichtigheid dat we in de problemen gekomen zijn. Dat lossen we niet zomaar op via gewoon wat gesprekken en commissievergaderingen. Men stelt dat we daarvoor een aantal mensen die verantwoordelijk zijn, moeten kunnen ondervragen over wat er is gebeurd, welke mechanismen ze gebruiken.

Het gaat hier niet om partijpolitieke spelletjes. We moeten nagaan welke gegevens we nodig hebben om met het oog op de toekomst de juiste maatregelen te nemen en de juiste regels uit te vaardigen. (*Applaus bij Groen!*)

De voorzitter: De heer Gabriels heeft het woord.

De heer Jaak Gabriels: Mevrouw de voorzitter, tijdens de studiereis die ik, samen met een aantal andere Vlaamse volksvertegenwoordigers, naar de Verenigde Staten heb ondernomen, heb ik een aantal interessante gesprekken gevoerd. De mensen die er toen bij waren, herinneren zich allicht de gesprekken met de mensen van het Internationaal Monetair Fonds (IMF) en de Wereldbank. De subprime crisis was daar toen al in volle gang. Die experts hebben ons toen verteld dat Europa hier ook mee zou worden geconfronteerd. Volgens hen situeerde 60 procent van de weerslag zich in de VS en mocht Europa nadien 40 procent van de weerslag verwachten.

Dit is eigenlijk vrij logisch. Er is immers sprake van een wereldwijde betrokkenheid binnen onze economie en

onze financiële instellingen. Het is eigenaardig vast te stellen dat sommige experts deze ongerustheid iets te gerust opzij hebben geschoven. Ze deden dit wellicht om paniek te vermijden.

Ondertussen zijn we natuurlijk door de gebeurtenissen ingehaald. Dat de Vlaamse overheid en de verschillende aandeelhouders snel en goed hebben gereageerd, kunnen we enkel toejuichen. We steunen de maatregelen van de Vlaamse Regering ten volle. Daar gaat het debat vandaag tenslotte over. De reacties op de beurs van de voorbije twee dagen bewijzen overigens dat het hier een goede maatregel betreft. We mogen natuurlijk niet te euforisch worden. We hopen dat het om een ommekeer gaat. In welke mate die ommekeer definitief zal zijn, zal tijdens de volgende dagen moeten blijken.

De enige bezorgdheid van de Vlaamse Regering behelst wellicht het beschermen van miljoenen spaarders en van onze economie tegen paniecreacties en paniekvoetbal. Zoals reeds gesteld, heeft de Vlaamse Regering hiertoe 500 miljoen euro uit het Toekomstfonds tijdelijk ter beschikking gesteld. Dit lijkt me de beste investering in de toekomst.

Die beslissing was nodig voor het voortbestaan van de markt, voor de bescherming van veel gewone spaarders, kortom, voor de toekomst van het economisch en financieel weefsel in Vlaanderen. Die middelen zijn goed besteed.

We moeten uit deze gebeurtenissen tevens de juiste lessen trekken. De globalisering is een feit. Ook op het financiële vlak zitten we vanzelfsprekend met een schaalvergroting. Bij ons heeft dit ertoe geleid dat slechts weinig mensen nog in een bank langslopen. Ze doen aan home banking, en alle manoeuvres worden thuis uitgevoerd. Vroeger leek het rechtstreeks contact tussen de loketbediende of de bankier en de klant een evidentie. Het herstel van meer menselijk contact mag zeker een van de aanbevelingen zijn. Volgens mij hebben de mensen daar behoefte aan.

Ik wil hier ook waarschuwen tegen diegenen die uit deze gebeurtenissen lessen willen trekken die inhouden dat de principes van de vrije markt in vraag worden gesteld. De vrije markt heeft niets met ongebreideld kapitalisme te maken. Er mag geen terugkeer zijn naar het verdoken of open collectivisme dat zijn ondeugdelijkheid doorheen de geschiedenis voldoende heeft bewezen.

Open Vld is het compleet eens met de verklaring die de heer Van Miert gisteren heeft afgelegd: hoe meer we de vrije markt toelaten, hoe noodzakelijker transparantie en controlesystemen zijn.

Ik zou de Vlaamse Regering dan ook willen vragen om samen met de federale regering een gezamenlijk stand-

punt uit te werken. Dit standpunt moet vervolgens op het Europese forum worden bepleit. Er moet werk worden gemaakt van de transparantie en van de controle. We zitten er middenin. Fortis is een aangelegenheid van de hele Benelux. Dexia is een Belgisch-Franse aangelegenheid. Ik denk dat we Frankrijk, als voorzitter van de Europese Unie, gerust mogen aanporren om wat alerter te zijn en om wat assertiever op de feiten te reageren.

De Vlaamse Regering kan ook, onder meer via de formules van de rondetafels, de financiële wereld samenbrengen. Ik heb dat destijds als minister gedaan. Ik weet dat die sector verscheiden is. En ik weet dat de problematiek wereldwijd is. Maar het is heel belangrijk de neuzen in de zelfde richting te doen wijzen. Ik juich zeker toe wat minister van Economie Patricia Ceysens net heeft aangehaald: dat het decreet op het flexibeler maken van de waarborgen daarbij een heel belangrijk instrument kan zijn.

Ik denk dat de Vlaamse Regering op dit ogenblik met gezag kan optreden. Zij kan op de verschillende fora, zowel op federaal als op Europees niveau, als een van de misschien weinige regio's praten over een gezond financieel beleid. Schuldenvrij: wie kan dat in Europa zeggen, ook namens de regio's? Wij weten natuurlijk dat er op dat vlak een Europa met twee snelheden bestaat, maar laat ons dan beginnen met het Europa van de vijftien landen die in de Eurozone gevat zijn, om te bewijzen dat men ten opzichte van deze uitdagingen een efficiënt antwoord kan geven.

Wij willen trouwens ook aan de leden van de commissie Financiën en Begroting voorstellen om dit in de commissie op de voet te volgen. Wij willen ook de leden van de Gemeentelijke Holding, waarover hier een aantal vragen werden gesteld, uitnodigen in die financie- en begrotingscommissie van ons parlement zodat wij daarin voluit kunnen debatteren.

Ik denk, collega's, dat wij allemaal willen dat er over de partijgrenzen heen op Europees niveau een efficiënt en transparant controlemechanisme op touw wordt gezet, dat uiteindelijk ten aanzien van de ongerustheid van miljoenen mensen in Europa een definitief en deugd-doend antwoord kan geven. Als we daartoe in staat zijn, zijn wij in staat om uit deze crisis de nodige lessen te trekken. *(Applaus bij de meerderheid)*

MOTIE VAN ORDE

Voorstel tot aanvulling van de agenda

De voorzitter: Dames en heren, met toepassing van artikel 46 van het Reglement van het Vlaams Parlement

heeft de heer Peumans bij motie van orde het woord gevraagd.

De heer Peumans heeft het woord.

De heer Jan Peumans: Ik wil een motie, die ik samen met de heer Rudi Daems heb ingediend, over het communicatiebeleid van de nv BAM, deze namiddag ter stemming voorleggen. Dit in toepassing van artikel 46, punt 1,a.

De voorzitter: Wij zullen straks stemmen over het voorstel tot aanvulling van de agenda.

Het incident is gesloten.

ACTUALITEITSDEBAT over de gevolgen van de kredietcrisis en de medewerking van de Vlaamse Regering aan de reddingsoperatie voor de bank Dexia *(Voortzetting)*

De voorzitter: De heer Sannen heeft het woord.

De heer Ludo Sannen: Mevrouw de voorzitter, dames en heren van de regering, collega's, het is toch enigszins cynisch dat we moeten vaststellen dat juist de overheid de problemen van de vrije markt en het financiële kapitalisme moet oplossen. Wie tot nu toe een absoluut geloof had in de vrije markt, is er aan voor de moeite. Gelukkig is er een overheid, en liefst een sterke overheid. Het is dan ook goed dat de Vlaamse Regering mee haar verantwoordelijkheid heeft genomen om 500 miljoen euro ter beschikking te stellen om alleszins voorlopig en laten we hopen definitief de calamiteiten bij Dexia te bezweren. Maar we moeten inderdaad voorzichtig blijven. Op dit moment lijkt deze operatie wel geslaagd, maar toch.

Mevrouw de voorzitter, bij ons rijzen toch wel enkele vragen naar aanleiding van wat zich heeft voorgedaan. En dat niet alleen wereldwijd, maar ik wil hier niet de discussie voeren over het wereldwijde financiële kapitalisme zoals dat op dit moment functioneert. De volgende vragen zijn voor ons, in Vlaanderen en België, belangrijk.

Waarom is het probleem zo lang blijven aanslepen, mijnheer de minister, terwijl er voor beide banken in de afgelopen maanden met de regelmaat van de klok dezelfde signalen waren? De problemen rond FSA zijn al enkele maanden gekend. Er is blijkbaar door Dexia weinig of in elk geval niet duidelijk over gecommuniceerd. Ik vraag mij af waarom Dexia hier niet eerder maatregelen heeft genomen om de risico's die verbonden zijn aan FSA in te dekken of misschien zelfs om FSA van de

hand te doen. Waarom, mijnheer de minister, heeft de CBFA niet eerder ingegrepen? Ik verwijs in verband met Fortis naar de overname van ABN AMRO, maar ook naar de mogelijke risico's voor andere banken. Hoe is het mogelijk dat de regulatoren van alle Europese lidstaten tot op heden nog niet eens zijn samengekomen? U stelt hier net dat het vooral om een internationale zaak gaat en dat er op Europees niveau moet worden opgetreden.

Collega's, ik denk dat we nog een andere vraag moeten durven stellen. Zijn de evoluties en de schommelingen van de beurskoersen van onze banken enkel en alleen te verklaren door reële informatie? Volgens mij zijn er ongetwijfeld bepaalde marktpartijen die bijvoorbeeld door short selling proberen op een onredelijke wijze winst te maken uit koersdalingen, het zogenaamde casinokapitalisme.

De heer Jurgen Verstrepen: Ik luister aandachtig naar wat u zegt. Ik begrijp dat u vraagt naar de rapportering, en vragen hebt bij wat de politiek moet doen als het slecht gaat.

Er zit wel wat tweeslachtigheid in uw betoog. Ik grijp even terug naar wat hier al eerder is aangehaald. In de raad van bestuur van Dexia zetelen toch politiek benoemde mensen van uw partij. Wat staat u dan te vertellen? Wat zitten de mensen van uw partij daar dan te doen? Dat is voor mij heel verwarrend, en ik zou wat meer duidelijkheid willen.

De heer Ludo Sannen: We hadden het net over politieke spelletjes. Ik ga ervan uit dat u vragen stelt waar u ze kunt stellen. Ik verkeer zelf niet in de mogelijkheid om deze vraag aan de VVSG te stellen en zetel evenmin in de algemene raad van de Gemeentelijke Holding, maar ik hoop dat de gemeenten de nodige vragen aan de bestuurders zullen stellen.

De heer Jurgen Verstrepen: Ik kan daar heel kort op antwoorden. Patrick Janssens zetelt in de raad van bestuur van Dexia, maar hij is hier niet aanwezig. Ik kom dan bij de fractieleider terecht, en ik dacht dat u dat was.

De heer Ludo Sannen: We hebben de heer Janssens daar niet afgevaardigd.

De heer Jurgen Verstrepen: En u praat er ook niet mee. Dat is duidelijk.

De heer Ludo Sannen: Ik stel voor dat u het hem straks zelf vraagt.

Laat het ons hebben over de inhoud en de ernst van de zaak. Het gaat hier over de spaarders. De bestuurders dragen allemaal verantwoordelijkheid, en we hebben van de bestuurders zonet een antwoord gekregen. De solvabiliteit is nu gestabiliseerd.

De voorzitter: Minister Vanackere heeft het woord.

Minister Steven Vanackere: Mijnheer Sannen, u hebt daarnet terecht gezegd dat er op de markt mogelijk shortsellers waren die van plan waren om profijt te halen uit de koerswendingen. Dat is een vermoeden dat niet zomaar opzij moet worden geschoven. Daarom moet een overheid op zo'n ogenblik deze roofdieren te snel af zijn en moet ze ervoor zorgen dat er een bodemkoers komt. Dat is deels ook gebeurd.

Als u het hebt over de solvabiliteit van Dexia die wordt bedreigd of gestabiliseerd, dan stel ik dat het heel belangrijk is dat het parlement exact inschat dat het probleem waar we de afgelopen dagen mee te maken hebben gehad, niet een probleem van solvabiliteit was, maar van liquiditeit ten gevolge van een vertrouwensbreuk. Dat is belangrijk in de communicatie, want elk woord wordt door de rest van de wereld ook gecapteerd. Het is van belang te blijven benadrukken dat Dexia geen fundamentele problemen heeft of had met haar solvabiliteit. Er was een probleem met de liquiditeit, en dat is nu verholpen.

Het gevaar bestaat dat we een grote bank in een klein land ten prooi laten vallen aan organisaties of instellingen die ik alleen maar kan omschrijven als roofdieren. Dat fenomeen hebben we nu duidelijk een halt toegevoerd. Er was dus geen behoefte om de solvabiliteit te stabiliseren in de mate dat vandaag de solvabiliteit geen probleem vormt. De kapitaalsverhoging is er gekomen om de markt een duidelijk signaal te geven dat de aarzelingen over de liquiditeitspositie niet gelegitimeerd waren. Er is een duidelijk signaal aan de markten gegeven, en dat schijnt ook te zijn gelukt.

De heer Ludo Sannen: Uiteindelijk hebben we door onze participatie de solvabiliteit wel versterkt. Door de solvabiliteit te stabiliseren, kunnen we misschien meer liquiditeit realiseren. Dat is de oefening die we gedaan hebben. Maar er blijft een probleem, want de interbankenmarkt ligt op dit moment eigenlijk nog altijd stil. We hebben geluk dat de Nationale Bank of de Europese Centrale Bank nu op basis van die versterkte solvabiliteit net die liquiditeit realiseren of in elk geval mee mogelijk helpen maken.

Daarom vinden wij het zo goed dat we onze verantwoordelijkheid met die 500 miljoen euro genomen hebben. Wat dat betreft, hebt u onze volle steun. Maar het is niet voldoende. Het is niet voldoende dat de Vlaamse Regering dit initiatief genomen heeft. Ik wil ook even verwijzen naar wat de heer Gabriëls heeft gezegd.

We zitten nu in de positie om andere dingen af te dwingen. We hebben een probleem ervaren en we moeten ervoor zorgen dat deze problemen zich niet meer herhalen, vanuit het belang van de spaarder.

Vanuit de bekommernis voor de spaarder moeten er dringend maatregelen genomen worden om de positie van de spaarder in de toekomst te versterken. De Vlaamse Regering, net omdat ze haar verantwoordelijk heeft genomen, moet en kan meepraten op Belgisch niveau en op Europees niveau. We moeten mee aandringen dat de bescherming van de spaarder versterkt wordt. Niemand heeft er hier over gesproken. In ons land bedraagt die amper 20.000 euro. In heel veel Europese landen is dat bedrag hoger. Wij vragen een verhoging tot 100.000 euro. Dat is niet zo uitzonderlijk. Ik heb vanmorgen nog gehoord dat men in de Verenigde Staten de bescherming van de spaarder optrekt van 100.000 dollar naar 250.000 euro. Het is niet alleen belangrijk voor de spaarder, het is ook belangrijk voor de banken, want daardoor kan je een bankrun vermijden. Daarnet hadden we het nog over een kapitaalvlucht bij Dexia.

Wij hebben nu recht van spreken, want de federale overheid heeft ons gevraagd om samen in het bad te springen met Dexia. Ik vind dat wij nu ook de verantwoordelijkheid hebben om de federale overheid te wijzen op maatregelen die ze kan treffen.

Het kan ook niet dat wij toelaten dat een bank allerlei producten op de markt brengt, hoe twijfelachtig ook. Wij vragen dat die in de toekomst gecertificeerd worden. Als ze niet veilig zijn, mogen ze niet op de markt komen. Als ze twijfelachtig zijn, moeten alle mogelijke risico's van die producten door de banksector zelf gedragen worden. Dit zijn ook elementen van meer regulering, meer controle en meer transparantie.

De heer Jurgen Verstrepen: U hebt het over partijpolitieke spelletjes, maar ik zie u hier niets anders doen. U praat hier over een federale materie, over bankgaranties verhogen. U zit hier in de regering. U gaat het hier even uitspelen. Het is nogal kort door de bocht wat u nu zegt. Niemand anders zou het gevraagd hebben, maar mijn collega's aan de overkant hebben ook gevraagd, zoals u wel weet, om die verhoging door te voeren. Ik denk niet dat dit vandaag de discussie is. Hier gaat het over wat de Vlaamse overheid beslist heeft over Dexia. Ik vind dat u zelf partijpolitieke spelletjes speelt.

De heer Ludo Sannen: Ik zal wel bepalen waarover ik spreek. Maar als de federale overheid aan de Vlaamse overheid vraagt – terecht – om mee een probleem te helpen oplossen, dan is het ook onze taak ervoor te zorgen dat we in de toekomst als Vlaamse Regering niet meer zulke problemen zullen moeten oplossen. Er moet dus meer regulering en meer transparantie komen. Ik wil concreet zijn over die regulering en die transparantie. Wij hebben hier duidelijk het recht om het daarover te hebben.

Het is ook belangrijk dat de ombudsdienst versterkt wordt. Een gewone spaarder is verloren tegenover een mastodont van een bank. Een versterkte ombudsdienst

kan, door een regelmatige verslaggeving, de Vlaamse, de federale en de Europese overheid inspireren om de regelgeving over controle te versterken en te verbeteren.

Collega's, de banksector is de voorbije jaren blijkbaar volledig het noorden kwijtgeraakt. Zij is het slachtoffer geworden van puur kapitalisme. In een gezonde markt-economie is er eigenlijk een gezonde concurrentie en worden vraag en aanbod op elkaar afgestemd via prijzenmechanismen. Dat is goed voor consument en producent. Maar in de banksector heeft het kapitalisme zodanig toegeslagen en er zijn de voorbije jaren zulke grote winsten gemaakt dat het niets meer met het algemeen belang te maken had. De Vlaamse overheid, dus iedere burger, moet nu bijpassen om de factuur te helpen betalen.

Collega's, laat dit voor de privémarkt vooral een les zijn in bescheidenheid. Het is de rol van de banken om kredieten te verstrekken en geld te beheren, maar een bank dient niet om enkel grote winsten na te streven. Het zijn geen fabrieken die gratis geld produceren. Een bank heeft één belangrijke opdracht in het kader van het algemeen belang: de olie zijn van onze economie. Dat is de taak en de enige rol van een bank.

Onze fractie roept de banksector op om ook enigszins in eigen boezem te kijken. De voorbije dagen hadden een aantal mensen het over de internationale crisis die op hen afkwam, maar er wordt heel zelden verwezen naar de fundamentele oorzaken van deze internationale crisis.

Onze fractie roept ook de overheid en de regeringen op, mijnheer de minister, om dringend werk te maken van meer regulering en meer transparantie. (*Applaus bij sp.a + VlaamsProgressieven*)

De voorzitter: De heer Verstrepen heeft het woord.

De heer Jurgen Verstrepen: Mevrouw de voorzitter, als u mij toestaat, zou ik graag van hieruit een aantal vragen stellen, omdat het gros van de vragen en opmerkingen eigenlijk tussendoor in het debat al aan bod kwamen. Het is vandaag Streepjesdag, dus ik was daar zelf mee bezig. Ik heb nog een aantal punten die ik rechtstreeks wil vragen.

Mijnheer Sannen, ik blijf erbij dat transparantie ook begint bij een raad van bestuur van een bank, bij Dexia bijvoorbeeld. Daar begint transparantie. Anders vraag ik me af – ik blijf op die nagel kloppen – wat een raad van bestuur daar zit te doen. Dat is niet alleen zo voor Dexia, dat geldt ook voor andere bedrijven. Dus ik blijf het vreemd vinden dat u dat zegt, terwijl u eigenlijk een rechtstreekse informatiebron zou kunnen hebben.

We hebben nog wel een vraag waarom de middelen uit het Toekomstfonds zijn ingezet. Dat is gewoon een

informatieve vraag. Waarom is het kapitaal geïnjecteerd? Dat is een technische vraag die ik graag beantwoord wil zien. Was het geen betere mogelijkheid om een gewestgarantie te geven met 500 miljoen euro van het Toekomstfonds als borg? Zoals u misschien weet, heeft de Ierse regering aangekondigd voor een garantie te zorgen van twee jaar op de tegoeden bij een aantal banken. Deze aankondiging was daar voldoende om de beurs weer te doen opleven. Ik blijf met de vraag, maar u kunt daar zo dadelijk wel op antwoorden, vermoed ik, mijnheer de minister, waarom het Toekomstfonds eigenlijk op nul wordt gezet, terwijl men niet echt garanties heeft.

Ik ben daar zeer voorzichtig in. Als we zien dat mensen nog altijd hun centen weghalen, hebben we ook geen greep op wat kan gebeuren. Het verhaal is nog niet gedaan, volgens mij. Ik hoop van wel, maar wat als er opnieuw iets gebeurt, waar gaat men dan de centen halen? Is een herhaling van dit scenario mogelijk?

Ik wil ook nog vragen of dit allemaal wel zeker is. Ik hoor hier dat het gewaarborgd is. Wat zegt Europa? Ik heb Europa nog niet gehoord. De Europese regeling inzake mededinging laat het herkapitaliseren voor de redding van een onderneming niet toe. Voor Fortis worden de regels nogal breed geïnterpreteerd vanwege het belang als centrale speler in de Belgische economie. Maar kan dat ook gezegd worden van Dexia? Dat is een vraag waar we mee zitten.

Volgens de Europese regelgeving kan reddingssteun slechts verleend worden voor hoogstens zes maanden. Een aantal verklaringen komen daarop terug, maar hoever gaat Europa voor Dexia? Sommige bronnen laten weten dat de Europese Commissie daar heel veel vragen bij heeft. Beschikt de Vlaamse Regering over informatie dat de Europese Commissie het herstelplan voor Dexia zal goedkeuren? De Europese Commissie was deze namiddag nog niet op de hoogte gebracht over de steunmaatregelen voor Dexia. Is dat ondertussen al gebeurd? Wat zal het gevolg daarvan zijn? Dat zijn vragen die ik hier nog niet heb gehoord en waar ik toch een duidelijk antwoord op zou willen.

Ik rond af, want we zijn geen erkende fractie, dus we hebben maar vijf minuten en ik denk dat ik die bijna heb opgebruikt. Daarnet zei de heer Van Rompuy dat het politieke spelletjes zijn. Dat werd zo in de arena gegooid, terwijl ik denk dat hier gewoon kritische vragen zijn over hoe we de garantie kunnen krijgen dat het niet meer gebeurt.

Ik blijf zeggen dat het zeer kort door de bocht is. Hij gelooft niet in het nut van onderzoekscommissies. Ik heb hem horen zeggen: een onderzoekscommissie, wat haalt dat uit in deze? Moet ik die lijn doortrekken naar andere onderzoekscommissies? Dat zou ik niet graag willen horen. Over politieke spelletjes gesproken: ik

denk dat er al anderhalf jaar politieke spelletjes worden gespeeld. Je zou bijna durven zeggen dat deze crisis een zegen was voor CD&V, zodat die eindelijk eens iets kon doen.

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

De heer Bart Caron: Mevrouw de voorzitter, heren ministers, collega's, deze crisis geeft een dubbel gevoel: enerzijds ben ik ongerust en anderzijds ben ik boos. Ik ben vooral ongerust om de slachtoffers die kunnen en wellicht zullen vallen. Ik denk aan mensen die in goed vertrouwen aandelen hebben gekocht op advies van een bank van vertrouwen. Ik denk aan de werknemers die ongetwijfeld ongerust zullen zijn over reorganisaties die zullen volgen.

Ik ben ook boos omwille van zoveel slecht bestuur, zoveel hoogmoed bij sommige banken. Niet alles kan, gelukkig maar. Hun gedrag botst merkwaardig genoeg op de grenzen van ons bestel. Deze crisis is eigenlijk een krachtig signaal dat er grenzen zijn aan de vrije markt en dat die grenzen niet oneindig uitrekbaar zijn. Het is al lang geleden dat we zo'n diepe crisis hebben meegeemaakt. We kennen die alleen van de geschiedenisles. Maar ook nu, net als toen, loopt het wilde kapitalisme te pletter tegen zijn eigen grenzen, en dat doet pijn.

Ik zou het simplistisch kunnen opvatten en zeggen dat als het goed gaat, de winsten naar dividenden en bonussen voor managers gaan, en als het slecht gaat, de overheid, of liever de belastingbetaler, mag opdraaien voor de tekorten. In zekere zin, maar niet helemaal, is dat wat de Vlaamse en de federale overheid nu ook doen voor Fortis en Dexia. Beide dossiers zijn niet te vergelijken.

Het Fortis-dossier is gekleurd door grootheidswaanzin, door torenhoge ambities zoals het revanchistisch verwerven van ABN AMRO, door fouten van de top, gedekt door de Belgische haute finance, vaak verstrengeld met ons koningshuis. Om nog te zwijgen over lichtzinnige omgang met het geld van de burgers en de bedrijven. Hier moeten schuldigen gestraft worden, bonussen terugbetaald en laat ook hier de bestuurdersaansprakelijkheid en de code-Lippens nu maar eens ten volle spelen.

Het verhaal van Dexia en dat van talrijke andere Europese banken, is van een andere orde. Dexia glijdt mee met het Europese bankwezen de dieperik in of dreigde toch af te glijden. Gelukkig dat de regeringen van dit land ingrijpen. We staan daar in Europa niet alleen in. De steun aan Dexia is ook broodnodig omdat het hier gaat om de bank van de steden en gemeenten en van de werknemers. Het voormalige Gemeentekrediet en BACOB lagen aan de basis van deze bankfusie. Dexia dreigde mee ten onder te gaan. Die kapitaalsverhoging

was dus ook noodzakelijk. Dat Vlaanderen 500 miljoen euro ten laste neemt, net als de Gemeentelijke Holding, kunnen we alleen maar toejuichen. De Vlaamse gemeenten hebben immers een participatie van ongeveer 40 procent in de Gemeentelijke Holding. Mijnheer Peumans, in het perscommuniqué van de VVSG lezen we dat de Gemeentelijke Holding in elk geval niet bij de gemeenten zal aankloppen om de kapitaalsverhoging bij Dexia te financieren. Gelukkig maar. Alleen al daarom zou de tussenkomst van de Vlaamse Regering toe te juichen zijn. Als lokale besturen zouden worden meegeleefd in deze crisis, zou dat ook hun bestuurskracht sterk kunnen aantasten.

Maar ik kom terug op de kern van de zaak. Collega's, als de VS banken die leningen voor vastgoed verstrekken, nationaliseert om de vele getroffen Amerikaanse gezinnen te beschermen tegen armoede, is het wel duidelijk dat er fundamentele problemen zijn met het systeem zelf. Paradoxaler kan het niet: de keizer van het kapitalisme nationaliseert om het kapitalisme zelf overeind te houden. Als het regent in New York, druppelt het in Brussel.

Inderdaad, er is vandaag geen betere oplossing mogelijk dan de interventie van de overheden. Het was overigens de hoogste tijd dat de federale overheid ingreep. Ook bij ons dus grijpen de overheden in, ze verwerven sleutelpakketten aandelen. Wellicht zullen wij die in de toekomst ook kunnen verkopen, zelfs hopelijk met winst. Des te beter voor de bevolking. Maar misschien kunnen we nu wel van de gelegenheid gebruik maken om de financiële controle te versterken zodat malafide praktijken kunnen verdwijnen, zoals het aanpraten van beleggingen in zeer risicovolle fondsen aan vaak onwetende mensen, zoals sommige kosten die door banken worden aangerekend enzovoort.

Tot slot: we zijn geen fans van Sarkozy, maar wat hij zegt over de noodzaak van een nieuw internationaal financieel systeem, delen we. Ik citeer: "Er komt een einde aan het idee van de mondialisering met een financieel kapitalisme dat zijn logica opgedrongen heeft aan de hele economie en bijdroeg tot de perversie ervan. Het was een zotternij waarvoor we nu de prijs betalen." Dat we dat van een neoliberal moeten horen, mag veelbetekend zijn, maar hij heeft gelijk. (*Applaus bij sp.a + VlaamsProgressieven en Groen!*)

De voorzitter: Minister Van Mechelen heeft het woord.

Minister Dirk Van Mechelen: Mevrouw de voorzitter, geachte leden, om te beginnen wil ik u namens de Vlaamse Regering bedanken voor de sereniteit waarmee we dit debat deze namiddag hebben kunnen voeren. Mijnheer Bourgeois, het is inderdaad belangrijk dat, na een dergelijke besluitvorming, het parlement volledig wordt geïnformeerd over wat er de voorbije 48 uur is gebeurd.

De voornaamste conclusie van dit debat is dat alle partijen hun instemming hebben betuigd met het feit dat de Vlaamse Regering snel, adequaat en besluitvaardig heeft beslist te participeren aan de reddingsoperatie van Dexia, door middel van een kapitaalsverhoging. Daarvoor alleszins onze dank.

Waarom moest Vlaanderen Dexia bijspringen? Ik zou ter zake het TINA-principe naar voren willen schuiven, dat heel eenvoudig is: There Is No Alternative. Er was geen alternatief, en dat bleek heel snel maandagochtend, toen Vlaanderen werd gecontacteerd door de premier van dit land om mee rond de tafel te gaan zitten om een oplossing uit te werken voor de vragen die op dat ogenblik rezen. Premier Leterme heeft gevraagd of Vlaanderen bereid was, of de regio's bereid waren om mee aan tafel te komen zitten met de federale overheid, om het debat aan te gaan over een herstelplan voor Dexia. Daarop hebben we maandagochtend om 11 uur het kernkabinet bijeengeroepen. Op dat ogenblik bestond dat uit minister Vandenbroucke en minister Vanackere, die de minister-president heeft vervangen in dat kernkabinet. We hebben geprobeerd zo snel mogelijk een inzicht te krijgen in de problemen die op ons af kwamen. Daarbij werden we ook geïnformeerd door onze belangrijkste partner ter zake, namelijk de Gemeentelijke Holding, die bij monde van Carlos Bourgeois een volledige uiteenzetting is komen geven over de situatie zoals die op dat ogenblik gekend was. Hij heeft ook zijn inschatting gegeven over wat er kon en moest gebeuren.

Ik wijk u eveneens een aantal zeer elementaire praktische zaken voorleggen, die de voorbije uren niet in de pers naar voren zijn gekomen en waaruit blijkt waarom een ingrijpen van de Vlaamse overheid in deze bankinstelling meer dan ooit noodzakelijk was. Vanzelfsprekend had dat niet alleen te maken met het aandeelhouderschap van onder meer onze Gemeentelijke Holding, die de belangen verdedigt van onze steden en gemeenten. Er waren ook heel wat operationele redenen om dit dossier niet van de zijlijn gade te slaan. Ik geef er een aantal.

In eerste instantie zou een crisis bij Dexia, waarbij diverse scenario's zoals een overdracht aan een andere bank, laat staan een faillissement, mogelijk zouden zijn, hebben geleid tot een complete operationele chaos op Vlaams niveau. Zoals u weet, is Dexia immers onze huisbankier, die alle financiële verrichtingen van de Vlaamse overheid doet. Met andere woorden, een crisis bij Dexia zou een operationele chaos betekenen voor Vlaanderen in zijn betaalverkeer, niet alleen voor zijn eigen werknemers, maar vanzelfsprekend ook voor al diegenen die werken uitvoeren voor de Vlaamse overheid.

Eenzelfde probleem zou razendsnel rijzen bij onze steden en gemeenten, waarvan Dexia in heel veel gevallen de bankier is. Ook daar zou dat leiden tot

operationele problemen. Verder is, zoals minister Ceysens van Economie terecht heeft gesteld, de impact hiervan op particulieren en onze Vlaamse economie nauwelijks in te schatten. Het is nauwelijks in te schatten wat het gevaar zou zijn mocht deze bank in moeilijkheden zijn gekomen, en wat de gevolgen hiervan zouden zijn, niet alleen voor de spaarders, maar ook voor onze Vlaamse ondernemingen.

Dit zijn de redenen waarom de Vlaamse Regering onmiddellijk positief geantwoord heeft aan de federale overheid om mee rond de tafel te gaan zitten. We zijn gestart maandag om 15 uur in de namiddag. Het is belangrijk dat we gezamenlijk het initiatief hebben genomen om een aanpak te realiseren met de drie betrokken lidstaten, zijnde Luxemburg, Frankrijk en België. We zijn begonnen met na te gaan wat de mogelijkheid was om bij te springen, en op welke manier we dat zouden kunnen realiseren. Al vlug bleek dat de enig wenselijke oplossing om uit de crisis te raken was dat we het kapitaal van Dexia zouden herstellen door een participatie aanvankelijk voorzien op een kapitaalsverhoging van 7 miljard euro. Nadat een bank door een andere financiële instelling, de Citigroup, werd gered, konden we dit reduceren tot 6,4 miljard euro. De vraag was dus om voor dinsdagochtend een kapitaalsverhoging in te schrijven van circa 6,4 miljard euro. We zouden dit bedrag leveren met de drie betrokken lidstaten. We zouden een engagement opnemen om vanuit België 3 miljard euro te leveren, vanuit Frankrijk 3 miljard euro en vanuit Luxemburg 376 miljoen euro.

De tweede vraag was er natuurlijk één op Belgisch niveau. Hoe zouden we die 3 miljard euro financieren? Er kwam snel een tweede vergadering met alle betrokken aandeelhouders. We kregen het gezelschap van vertegenwoordigers van Ethias, van Arcofin en van de gemeentelijke holding. We hebben hen als overheid nadrukkelijk gevraagd om als aandeelhouder hun verantwoordelijkheid te nemen en een gezamenlijk engagement te ondertekenen van 1 miljard euro van de 3 die we moeten leveren.

Nadat dit engagement bekend werd, hebben we als gezamenlijke overheden beslist om een interne verdeelsleutel toe te passen op de resterende 2 miljard euro. Daarbij zou de federale overheid de helft op zich nemen en de regio's de andere helft. Onder de regio's spraken we af dat we daarvoor zouden aligneren met de historische verdeelsleutel van de gemeentelijke holding, met een verhouding van 45 procent voor Vlaanderen, 35 voor Wallonië en 20 voor Brussel. Die verhouding hebben we omwille van de hoegrootheid van de bedragen gecorrigeerd naar een inbreng van 500 miljoen euro door Vlaanderen, 350 door Wallonië en 150 door Brussel. In de loop van maandagnacht – nadat we hadden nagekeken hoe we deze middelen konden mobiliseren – hebben we ons akkoord gegeven aan de federale

overheid om de bijdrage vanuit de regio's te structureren zodat de 3 miljard euro kon worden geleverd.

Ondertussen was de bevoegde Luxemburgse minister naar Brussel gekomen om mee het herstelplan te bespreken. Ook hij heeft na contact met de eigen regering het fiat gegeven voor de onderschrijving van een kapitaalsverhoging van 376 miljoen euro.

Frankrijk had een ruime delegatie afgevaardigd naar Brussel en stond in permanent contact met de bevoegde minister van Economie. De delegatie heeft na heel wat overleg en inspanningen uiteindelijk haar akkoord gegeven maandagochtend rond 7 uur. Op dat moment stond vast dat we 6,4 miljard euro zouden kunnen onderschrijven.

Waarom moest dit maandag gebeuren? Dat is een technisch aspect. Dit moest maandag gebeuren omdat Dexia op dinsdag 30 september haar kwartaalafrekening moest presenteren. Zoals u weet, zijn die kwartaalafrekeningen publiek en moesten de kaarten op tafel worden gelegd. Daaruit bleek dat conform de reglementering van de boekhoudkundige rapportering van financiële instellingen (IFRS) de Tier One-ratio die Dexia moest houden, bedreigd werd door het afboeken van verliezen die zij moest nemen ingevolge het feit dat ze internationaal werd meegesleurd in de kredietcrisis. Daarom moest het signaal er komen vanuit de gezamenlijke overheden, van de drie betrokken lidstaten, dat we deze instelling zouden ondersteunen. Daardoor werden de kredietlijnen naar Dexia op dinsdagmorgen opnieuw open gezet en kon een effectieve crisis van de bank structureel worden vermeden.

Het is goed om in het Vlaams Parlement nadrukkelijk te stellen, wanneer het gaat over vertrouwen en wantrouwen in en rond financiële instellingen, dat er niets zo belangrijk is als een goede communicatie. Onder meer de openbare omroep VRT heeft een uitstekende rol gespeeld in het behoud van het vertrouwen in de instellingen en heeft begrepen dat de kapitaalstoezegging van de overheid een structurele oplossing was, waardoor we dinsdagmorgen de crisis hebben kunnen bezweren, en daardoor hopelijk, maar zoals iedereen terecht stelt niet definitief, de bladzijde kunnen omdraaien.

Ik probeer nu de transactie te omschrijven. Vlaanderen heeft voor 2,85 procent aandelen van de Dexia-groep onderschreven. Belangrijk is dat daardoor de aandeelhoudersstructuur wordt gewijzigd. Het kan niet ontkend worden dat de participatie van onze Gemeentelijke Holding, ondanks dat ze ook inschrijft op een kapitaalsverhoging van 500 miljoen euro, vermindert van 17 naar 14 procent. De totale participatie van Belgische aandeelhouders stabiliseert zich op 44,4 procent, de Franse aandeelhouders hebben voortaan een participatie

van 26,3 percent, en het aandeelhouderschap van de CDC-groep stijgt van 11,9 naar 19,3 percent.

Het is belangrijk dat we met deze kapitaalinjectie het eigen vermogen van Dexia hebben kunnen herstellen, waardoor we in een situatie zijn gekomen dat het rechtstreekse risico voor spaarders en ondernemingen structureel is weggenomen en dat het herstel kan worden ingezet, wat gisteren en vandaag via de beurzen te merken was. Grote voorzichtigheid blijft hier meer dan ooit aangewezen, maar paniek is een slechte raadgever.

Mijnheer De Reuse, u vraagt of we dat niet te duur hebben betaald. Is de Vlaamse Regering ingestapt in een kapitaalverhoging aan bedragen die niet aanvaardbaar zijn? Waar komt de waardering van 9,9 euro vandaan? Mijnheer De Reuse, u bent jurist en kent dat net zo goed als ikzelf. Ik verwijs naar het wetboek op de naamloze vennootschappen, in het bijzonder titel 5: Kapitaal, waar u onder hoofdstuk 1 de spelregels vindt voor kapitaalverhogingen.

De artikels 581 tot en met 611 zijn van toepassing. Artikel 603 zegt dat het toekomt aan de raad van bestuur om de kapitaalverhoging te plannen en het bedrag ervan vast te leggen, maar dat ze nooit hoger mag zijn dan het bedrag van het aanwezige maatschappelijke kapitaal. Onder dezelfde voorwaarden kunnen de statuten de raad van bestuur de bevoegdheid toekennen om converteerbare obligaties of warrants uit te geven.

Op het probleem dat vorige zondag en maandag werd gesteld hoe we dit moesten aanpakken, zijn de cruciale artikels 596 en 598 van toepassing. Het belangrijkste om te onthouden uit artikel 596 is dat de kapitaalverhoging geschiedt met opheffing van het voorkeurrecht van bestaande aandeelhouders. Artikel 598 zegt: “Wanneer het voorkeurrecht wordt beperkt of opgeheven ten gunste van een of meer bepaalde personen die geen personeelsleden zijn van de vennootschap of van een van haar dochtervennootschappen, moet de identiteit van de begunstigde of de begunstigden van de beperking of de opheffing van het voorkeurrecht worden vermeld in het verslag dat door de raad van bestuur wordt opgesteld alsook in de oproeping. Bovendien mag voor genoteerde vennootschappen de uitgifteprijs niet minder bedragen dan het gemiddelde van de koersen gedurende de dertig dagen voorafgaand aan de dag waarop de uitgifte een aanvang nam.”

Met andere woorden, conform het wetboek op de vennootschapsbelasting stelt artikel 598 dat de uitgifteprijs van de nieuwe aandelen in dit scenario van kapitaalsverhoging, de waardering krijgt van het gemiddelde van de dertig dagen van de beurskoers. De berekening werd gemaakt door een onafhankelijk expertenteam dat zich maandagnacht heeft gemeld om deze werkzaamheden uit te voeren. Crédit Suisse heeft deze oefening

inderdaad voor ons gedaan, een oefening die nadien werd gevaloriseerd door de CBFA zodat er, wat dit betrof, geen enkele discussie mogelijk was.

Los van het bedrag en los van de wettelijkheid om op deze manier de waarde van het aandeel vast te stellen, wil ik ook gewoon meegeven dat we hierdoor – en daar waren we ons meer dan ooit van bewust – als overheid een heel duidelijk signaal gaven dat we in het aandeel geloofden, en dat we door de appreciatie van het aandeel van vanaf dinsdag de koers hebben zien versterken. Dit was immers meer dan een vertrouwenswekkende maatregel, het was het inverse van wat met Fortis was gebeurd en waar door het uitlekken van het bod op de bank van een vreemde partij aan een waarde van het aandeel die structureel lager was dan de beurskoers, de beurskoers is beginnen afkalven in plaats van te herstellen. Wat dit betreft, hebben wij onze verantwoordelijkheid genomen.

Zijn er heel wat vragen over het toezicht? Ik moet eerlijk zeggen dat voor wie uren doorbrengt met alle specialisten die in dit dossier betrokken zijn, het inderdaad duidelijk is dat, ondanks de inbreng die gebeurd is, we in België de werking van en het toezicht door de CBFA moeten herbekijken. Ik deel uw mening. De CBFA moet meer zijn dan een louter procedurele toezichthouder door het bekijken of de juiste stappen, de juiste regels en de juiste documenten werden geleverd. Ik ben de mening toegedaan dat er meer inhoudelijk moet kunnen worden toegekeken op de grond van de zaak, op de grond van de activiteiten, op de risicoprofielen.

Na wat ik de voorbije dagen en uren heb kunnen vaststellen, denk ik dat een heel nauwe samenwerking tussen de CBFA en de Nationale Bank aangewezen is, maar dat daarbij ook een heel nauwe samenwerking tot stand moet komen op Europees niveau, onder meer met de Europese Centrale Bank. Die heeft de voorbije dagen tijdens deze kredietcrisis een sleutelrol gespeeld in het kader van het beschikbaar stellen van financiële liquiditeiten. De interbancaire operaties waren immers tot nul herleid. Een bank die cash had, hield de cash, waardoor instellingen in moeilijkheden kwamen. Het was enkel via het ingrijpen van de Europese Centrale Bank dat voldoende middelen konden stromen naar de instellingen die bedreigd werden in hun liquiditeiten.

We komen nu tot de manier waarop Vlaanderen het probleem heeft aangepakt. Vlaanderen heeft er inderdaad voor geopteerd een beroep te doen op de middelen die aanwezig waren of zouden kunnen worden gemobiliseerd in het Toekomstfonds – we hebben dat denkspoor maandag reeds uitgewerkt. Het Toekomstfonds had tot maandag een saldo van circa 360 miljoen euro. We hebben beslist om dit saldo te verhogen door een herverdeling van de conjunctuurprovisie uit de begroting 2008 en de beschikbare provisies van 2007, waardoor

we het Toekomstfonds onmiddellijk konden spijzen met 150 miljoen euro. Deze beslissing werd dinsdag door de regering genomen. De herverdeling werd goedgekeurd door de regering, en daardoor kwam het fonds op een liquiditeit van 150 miljoen euro. Ik kan hieraan toevoegen dat we deze ochtend om 11 uur aan Dexia hebben laten weten dat we klaar waren om deze middelen voor kapitaalverhoging beschikbaar te stellen – dus: om ze niet alleen te onderschrijven, maar ook vol te storten.

Op die manier hebben we vanuit Vlaanderen meer dan ooit onze rol gespeeld. Het is ook heel belangrijk om ten aanzien van de Vlaamse belastingbetaler te stellen dat het Toekomstfonds een fonds is dat beschikt over harde liquiditeiten. Die 500 miljoen euro zijn er aanwezig, maar tot vandaag werden deze gelden, de 360 miljoen euro, belegd. Dat geld werd gespaard bij de banken in financieel heel veilige producten. We hebben er geen enkel risico mee genomen.

Zoals de heer Van Rompuy terecht stelt, zou het onverantwoord zijn geweest indien wij de middelen van het Toekomstfonds niet onmiddellijk hadden gemobiliseerd om de kapitaalverhoging te onderschrijven. Op die manier hebben we immers geen beroep moeten doen op een lening en evenmin op de reguliere begrotingsmiddelen van 2008-2009, die we willen aanwenden voor het beleid.

Het staat bij wijze van spreken niet meer op een spaarboekje, maar het is nu belegd en we hebben daar aandelen voor in de plaats gekregen. Dat is het enige verschil. Het voornaamste is niet de vraag of we daar meerwaarde op gaan boeken – al zou dat voor een minister van Financiën wel meegenomen zijn – maar wel het feit dat we hierdoor de toekomst veilig hebben gesteld van 22 miljard euro deposito van spaarders én van de belangen van onze Gemeentelijke Holding van steden en gemeenten. We hebben ten slotte ook een stuk economie gevrijwaard. Uit eerste berekeningen blijkt nu immers al dat het stilvallen van dit soort bankinstellingen catastrofaal zou zijn, ook voor de Vlaamse economie.

Ik heb intussen de lijst van de raad van bestuur van Dexia opgevraagd. Ik wil van de gelegenheid gebruik maken om de heer Francis Vermeiren te verontschuldigen. Hij kan zich in dit debat niet persoonlijk verdedigen, want hij is afgelopen zaterdag opgenomen in het ziekenhuis.

Mijnheer Peumans, wat de bezoldiging van de bestuurders betreft, kan ik u meedelen dat de vergadering op 23 mei 2002 beslist heeft om leden van de raad van bestuur een jaarlijkse forfaitaire bijdrage toe te kennen van 20.000 euro, en dat er eveneens een presentiegeld bestaat van 2000 euro per vergadering van de raad van bestuur of van een van de gespecialiseerde comités.

Mijnheer Bourgeois, u had een vijftal vragen over mogelijke concrete afspraken. Over een verhuis van de zetel

van Dexia naar Parijs is er in mijn aanwezigheid geen enkel woord gezegd. En bij mijn weten is er ook geen enkele belofte gedaan aan de Franstalige collega's. Mijn antwoord op die vraag is dus negatief.

Wat betreft het grijpen van de macht van de Franse spelers in Dexia, kan ik u alleen maar de verhoudingen geven zoals ik die daarnet heb geciteerd, waaruit blijkt dat wij als Belgische partners een heel belangrijke participatie hebben, zowel met de overheid als met de drie belangrijke aandeelhouders.

U vroeg ook of CDC een voorkooprecht bedongen heeft bij uittreding van de aandeelhouder. Of anders gezegd: stel dat Vlaanderen morgen zijn participatie te gelde wil maken, moet het die dan verkopen aan CDC?

Ik heb intussen informatie gekregen van advocaat Jan Peeters, die in dit dossier optreedt voor de Gemeentelijke Holding. Die bevestigt dat er tot nu toe geen enkele aandeelhoudersovereenkomst is gesloten tussen de betrokken partijen, wat betekent dat er geen voorkooprechten, volgrecchten of volgplichten bestaan, en dat alle nieuwe uitgegeven aandelen gewoon publiekelijk beursgenoteerde aandelen zullen zijn zonder enige vorm van restrictie. Ik denk dat we daarmee ook voor dit probleem een antwoord hebben geboden.

Voor alle duidelijkheid hebben we dit nog eens nagekeken bij de advocaat van Dexia. Die bevestigt dit verhaal voor 100 procent en stelt zelfs dat er ook tussen de bestaande aandeelhouders geen enkele vorm van aandeelhoudersovereenkomsten bestaat.

Wat het management betreft, wil ik duidelijk stellen dat Axel Miller erg gerespecteerd wordt in de financiële wereld. Maar in het ultieme politieke overleg is er beslist dat sommige mensen toch hun verantwoordelijkheid moesten opnemen. Uiteindelijk heeft dat geleid tot het ontslag van de CEO en de voorzitter van de raad van bestuur. Zoals u weet, bestaat daar de verhouding van één Franse voor één Belgische bestuurder. Ik neem dan ook aan dat bij de opvolging eenzelfde verhouding in stand wordt gehouden.

Tot slot zijn er hier ook vragen gesteld over de budgettaire impact op de steden en gemeenten. De heer van den Abeelen heeft gelijk wanneer hij zegt dat we geen paniek moeten zaaien. Maar we moeten natuurlijk wel realistisch zijn.

Ik heb vanmiddag contact gehad met Carlos Bourgeois van de Gemeentelijke Holding. Hij heeft me bevestigd dat voor de financiering van de 500 miljoen euro, de Gemeentelijke Holding geen beroep zal doen op de steden en gemeenten. Met andere woorden, ze zullen die financiering zelf aangaan en daarbij deels een beroep doen op de kapitaalmarkt.

Wat de dividenden betreft, heb ik vragen gesteld over de impact van de operatie op het dividend van de Gemeentelijke Holding. Men heeft me meegedeeld dat dit in zeer sterke mate afhankelijk zal zijn van dividend 2008 van Dexia. Dexia heeft een vaste dividendpolitiek om een soort pay-out te doen van 40 à 45 percent. Tijdens het eerste halfjaar was de winst behoorlijk. Wat het tweede halfjaar betreft, spreekt het voor zich dat daar op dit ogenblik geen uitspraak over wordt gedaan. Wel staat vast dat door de verwatering van het aandeel, de opbrengst van het dividend per aandeel lager zal zijn dan vandaag. Dit jaar werd er 300 euro per aandeel betaald. De vraag is nu of dit kan worden aangehouden. Het is te voorbarig daar nu al op te antwoorden. De holding zal er alles aan doen om ervoor te zorgen dat de gevolgen voor de gemeenten worden beperkt. De gemeenten krijgen van de holding een dividend van ongeveer 45 miljoen euro.

Wat de financiering betreft, kan deze operatie via het Toekomstfonds geregeld worden. Wat het toezicht betreft, steun ik de oproep om dit te versterken en in een Europees kader in te bedden. Zoals de minister-president heeft aangegeven, zullen we hierover praten met de banken. Een grotere transparantie naar de overheid is meer dan ooit noodzakelijk.

Mijnheer Bourgeois, u hebt het gehad over een structurele voortgangsrapportage. Het spreekt voor zich dat de regering daartoe bereid is.

Over de weerslag op de gemeenten heb ik het al gehad.

Tot slot, mijnheer Van Rompuy, is het inderdaad zo dat we gezamenlijk de juiste lessen moeten trekken uit wat er is gebeurd. We moeten een toekomstvisie ontwikkelen over de regulering van onze financiële markten.

Mijnheer Sannen, wat u hebt gezegd over de certificering van bankproducten, is innovatief. We moeten daarover durven nadenken, net zoals in de federale Kamer ongetwijfeld het debat zal worden gevoerd over de bescherming van de spaarders.

Mijnheer Verstrepen, ik hoop dat ik heb geantwoord op de vraag over het inzetten van de middelen uit het Toekomstfonds.

Ik sluit me vanzelfsprekend ook aan bij de bezorgdheden die de heer Caron heeft geuit. We stellen vast dat ook de financiële controle meer dan ooit moet worden versterkt. (*Applaus bij de meerderheid*)

Minister Steven Vanackere: Ik wil nog twee zaken toevoegen aan de perfecte synthese van minister Van Mechelen.

De minister-president werd via telefonisch contact en conference call voortdurend op de hoogte gehouden van

deze discussie en van alle manoeuvres die we vanuit de Vlaamse Regering hebben ondernomen.

Mevrouw Vogels, u zegt dat u hebt vastgesteld dat er in deze zaak enkel mannen te zien zijn als hoofdrolspelers. Minister van Financiën Lagarde van Frankrijk en mevrouw Swiggers, die ARCOFIN vertegenwoordigd heeft in die belangwekkende nacht, zouden het wellicht jammer vinden dat ze niet worden genoemd. Er zijn dus wel degelijk ook dames die hun verantwoordelijkheid hebben moeten nemen.

De heer Herman De Reuse: Mevrouw de voorzitter, collega's, ik mis minstens nog één element in het antwoord van viceminister-president Van Mechelen. Hij heeft me geen antwoord gegeven op het feit dat men de Fransen eigenlijk een blokkeringsminderheid heeft gegeven. Niemand van de sprekers heeft daar trouwens naar verwezen.

Minister Steven Vanackere: Dat is een technische vergissing. Ik excuseer me voor het jargon. In elke onderneming van dit kaliber is er een 'free float'. Dat wil zeggen dat mensen die geen institutionele beleggers zijn een deel van de aandelen hebben. De free float van het Dexia-aandeel was niet onbelangrijk en heeft trouwens vandaag nog een zeker belang.

Mijnheer De Reuse, u verwijst naar de fameuze regel van 25 percent. U stelt dat de Fransen daarmee meer dan 26 hebben. Vooraleer de operatie die we nu doorvoeren een realiteit is, hadden de Fransen al deze positie op vergaderingen waar vooral de institutionelen aan participeren en niet de aandeelhouders van de "free float". De regels die gelden voor wat men als aandeelhouder vertegenwoordigen kan – die 25 percent –, bestonden al. Die bescherming was er al.

Het is dus niet zo dat men een nieuw machtsinstrument in handen van de Fransen geeft. Omgekeerd is het zo dat we aan iedereen die vindt dat het 'jammer' is dat het belang van de Fransen toeneemt in een onderneming moeten zeggen dat een deel van het probleem dat we nu moeten oplossen van oorsprong Frans is. Wie vindt dat de Fransen op hun niveau moesten blijven, zegt eigenlijk dat het aandeel van de oplossing dan nog meer door de Belgen en de Luxemburgers moet worden aangedragen.

Men moet een beetje kiezen. De Fransen hadden kunnen zeggen dat ze 11 percent van het aandeelhouderschap in handen hadden en dat ze dan ook 11 percent van de oplossing zouden bieden. We hebben laten blijken dat dat voor ons geen aanvaardbaar scenario was. Daardoor hebben ze ook een inspanning van 3 miljard euro moeten leveren.

De heer Herman De Reuse: De feitelijke toestand van de blokkeringsminderheid ken ik niet, maar dit is

juridisch niet correct. Dat kan in de gegeven omstandigheden feitelijk zo zijn. Ik kan dat niet nagaan. In ieder geval hebt u hier een juridische blokkeringsminderheid. Dat is hoe dan ook een feit.

Een ander punt dat tijdens het debat niet aan bod is gekomen, gaat over de solvabiliteit van de verzekeraar Ethias, die toch nauw verbonden is met Dexia. De premier van dit land heeft gezegd dat er problemen zijn. Volgens de berichten in De Tijd schijnen die problemen tijdens de crisisonderhandelingen behandeld te zijn. Premier Leterme zegt daarover dat men gedaan heeft wat men moest doen om ervoor te zorgen dat Ethias niet in de gevarenzone terecht zou komen. Welke maatregelen genomen werden, wil de premier evenwel niet kwijt. In De Tijd staat verder dat er volgens meerdere bronnen geen echte oplossing is, maar dat er wel werk van wordt gemaakt.

Mijnheer de minister, ik feliciteer u voor de openheid, die u trouwens doorgaans aan de dag legt. Dat is niet bij elke politicus het geval. Premier Leterme wil daar niet op ingaan. U was blijkbaar deelgenoot bij de besprekingen over de crisis, toen ook Ethias aan bod is gekomen. Het zou passend zijn als u daar ook enige toelichting over zou geven.

De heer Geert Bourgeois: Mijnheer de minister, ik dank u voor uw zeer klaar antwoord over de problematiek inzake de gemeenten, over het niet-bestaan van aandeelhoudersovereenkomst of, naar ik aanneem, andere overeenkomsten.

Ik blijf een probleem hebben met de blokkeringsminderheid, ook al is er die free float. Nu is die ook verankerd. Dat staat haaks op de vraag die werd aangezwengeld door minister-president Peeters in verband met de verankeringsproblematiek.

Ik ben het eens met de stelling van de heer Sannen. Ik heb er daarnet al sterk de nadruk op gelegd. Indien Vlaanderen mee mag betalen, mag Vlaanderen ook aandringen op structurele maatregelen, zoals een verhoging van de depositowaarborgregeling en een verscherping van de Belgische en Europese regelgeving inzake toezicht. Ik vraag de Vlaamse Regering dan ook dit punt tijdens het eerstvolgend overleg met de Belgische regering aan te kaarten.

Ik dank de minister voor het feit dat er een voortgangsrapportering komt. Wat een ander punt betreft, blijf ik evenwel wat op mijn honger zitten. De Vlaamse overheid zou er uitdrukkelijk naar kunnen streven Dexia in de toekomst een voorbeeldrol met betrekking tot corporate governance, transparantie en verloningsbeleid te laten vervullen. Het verdwenen vertrouwen kan ook op die manier worden hersteld. Misschien is dit zelfs de enige manier. De overheid neemt een belangrijke plaats in de aandeelhoudersstructuur van deze holding in. Ook

van andere beleggers mag een ethisch besef worden gevraagd. Ik vraag de Vlaamse Regering op dit vlak een voorbeeldig activisme aan de dag te leggen.

De heer Jef Tavernier: Ik dank de minister voor zijn antwoord. Een belangrijk aspect is hierbij evenwel niet aan bod gekomen. Ik verwacht eigenlijk geen echt antwoord van de minister. Welke rol willen we als overheid spelen? Zijn we enkel een financiële brandweerman? Indien we verder willen gaan, kunnen we in de richting van corporate governance evolueren. Dit lijkt me echter onvoldoende.

De vraag is op welk vlak een financiële instelling waar de overheid een belangrijke rol in speelt, zich van andere financiële instellingen onderscheidt. In dit geval gaat het om participaties van de gemeenten, van de Vlaamse Regering en van andere overheden. De vraag moet ook aan de vertegenwoordigers van sociale organisaties worden gesteld. Ze moeten zich hierover bezinnen en een duidelijk antwoord geven. Op die manier kan dit punt ter discussie worden gesteld.

De heer Rudi Daems: Ik wil even aankondigen dat mijn fractie straks een actualiteitsmotie ter stemming wil voorleggen.

Minister Dirk Van Mechelen: Wat de opmerking van de heer De Reuse over de blokkeringsminderheid betreft, blijven de cijfers de cijfers. De globale participatie van de Franse aandeelhouders bedraagt 26,3 procent. De belangrijkste speler is CDC. De depositokas heeft een participatie van 19,3 procent. De Franse overheid heeft een participatie van 5,7 procent. Ik geef deze cijfers ter informatie.

Wat Ethias betreft, kan ik melden dat de vertegenwoordigers van Ethias de federale overheid twee concrete vragen hebben gesteld. Gezien de technische complexiteit van een mogelijk antwoord, wil de federale overheid dit verder onderzoeken. Ik kan en wil hier op dit ogenblik niet meer over zeggen. Het betreft immers vragen over een zeer gedetailleerd punt, die tot de federale overheid zijn gericht.

Wat de vraag van de heer Bourgeois betreft, wil ik opmerken dat Vlaanderen met betrekking tot beleggingen een voorbeeldrol tracht te vervullen. De heer Bourgeois vraagt ons deze rol ook binnen Dexia te spelen. De verschillende Belgische overheden zullen in de toekomst over een participatie van 11,4 procent beschikken. Dat is een belangrijke participatie. Om dit in de praktijk waar te maken, neem ik me dan ook voor dit verzoek op de agenda van het Overlegcomité te plaatsen.

Wat de verloning van managers betreft, wordt stilaan duidelijk dat ook daar grenzen aan zijn. Ik ben iemand

die iedereen het licht van de zon gunt. Ik heb er geen probleem mee dat mensen in de showbusiness, de sport of andere ondernemingen een behoorlijk loon voor behoorlijke prestaties ontvangen. Ik kan er echter niet mee leven dat managers buitensporig worden vergoed op het ogenblik dat ze ontslag moeten nemen omdat ze hun onderneming of hun instelling in moeilijkheden hebben gebracht. (*Applaus*)

Wat de repliek van de heer Tavernier betreft, kan ik duidelijk zijn. We hebben, zoals de heer Van Rompuy al heeft verklaard, het beschikbare bedrag van 500 miljoen euro op een strategisch moment ingezet. Eigenlijk hebben we onze joker ingezet. Ik beschouw dit evenwel als een financiële en niet als een strategische participatie.

Het is met andere woorden, zoals ook de minister-president heeft laten horen, niet de bedoeling van de Vlaamse overheid om de volgende tien, twintig jaar een strategische partner te zijn binnen de Dexia-groep.

Het werd hier terecht gezegd: zoals we het ooit hebben gedaan met nv Staal Vlaanderen via het vereffenen van Gimvindus, moeten we ook hier op een verstandige manier onze participatie valoriseren en de middelen opnieuw onderbrengen in het Toekomstfonds. In de stand van zaken van vandaag is het voor mij duidelijk dat het om een financiële participatie gaat en alleszins niet om een strategische participatie.

De heer Jan Peumans: Mijnheer de minister, ik wil u feliciteren met uw zeer uitgebreid antwoord. Ethias is in Vlaanderen en België een heel belangrijke werkgever. Ik hoop dat wij op de hoogte worden gehouden. Het bericht in De Tijd van vandaag was toch een beetje verontrustend. U weet dat er tussen Ethias en de gemeentebesturen op een aantal terreinen links bestaan. Ik zou niet willen hebben dat er ook met Ethias problemen ontstaan. Dat zou voor onder meer de tewerkstelling aardig wat consequenties hebben.

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? (*Neen*)

Het debat is gesloten.

Actualiteitsmotie

De voorzitter: Door de heer Daems werd tot besluit van dit actualiteitsdebat een actualiteitsmotie ingediend. Ze zal worden gedrukt en rondgedeeld.

Het parlement zal zich daarover straks uitspreken.

Het incident is gesloten.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter: Dames en heren, ik stel voor om de vergadering enkele minuten te schorsen.

– *De vergadering wordt geschorst om 16.51 uur.*

– *De vergadering wordt hervat om 16.56 uur.*

ACTUELE VRAAG van de heer Johan Sauwens tot de heer Dirk Van Mechelen, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Financiën en Begroting en Ruimtelijke Ordening, over de studie betreffende de interregionale transfers binnen België

ACTUELE VRAAG van de heer Joris Van Hautem tot de heer Dirk Van Mechelen, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Financiën en Begroting en Ruimtelijke Ordening, over de studie naar de interregionale transfers binnen België in het kader van de dialoog tussen de gemeenschappen

De voorzitter: De heer Sauwens heeft het woord.

De heer Johan Sauwens: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, het Steunpunt Financiële Begroting heeft in opdracht van de Vlaamse Regering een studie uitgevoerd over de transfers tussen de gemeenschappen en de gewesten. Ik heb er al enkele schriftelijke vragen over gesteld, en u hebt in uw laatste antwoord gezegd, mijnheer de minister, dat we de studie na het reces zouden ontvangen. Mijn vraag is dan ook wanneer we deze studie krijgen. Het gaat over het jaar 2005, dacht ik.

Intussen is er een studie uitgevoerd door een totaal onverdachte bron, namelijk de Nationale Bank van België. Daarin wordt gesteld dat de transfer van Vlaanderen naar Wallonië en Brussel ongeveer 6 miljard euro belooft. Wat opvalt, is dat deze instelling zich beperkt tot de studie van de overdrachten en niet bijvoorbeeld de lopende federale begroting opneemt, want daarin zitten ook transfers verweven. Als we deze transfers ook in rekening zouden brengen en het principe van 'le juste retour' toepassen, zouden we tot nog grotere bedragen komen. Ik denk aan bijvoorbeeld de spreiding van het aantal federale ambtenaren over de gewesten. Daar wordt zelfs geen rekening mee gehouden.

Bijna 6 miljard euro is een fenomenaal bedrag. Het blijkt ook uit de studie dat de oorzaak ervan zich aan de ontvangstenzijde bevindt, bij de personenbelasting

en de sociale bijdrage die aan de tewerkstelling is gekoppeld. Dat betekent dat 1.000 euro per Vlaming per jaar voornamelijk naar Wallonië gaat, en voor een gedeelte ook naar Brussel.

Op een ogenblik dat de financiële situatie krap en moeilijk is, en onze pensioenen laag scoren in de Europese rangorde, is het belangrijk om over de juiste middelen te kunnen beschikken. Hoe verhoudt de studie van de Nationale Bank zich ten opzichte van de studie waartoe u zelf de opdracht hebt gegeven? Zal er een opvolgingsstudie komen? Het gaat hier immers om een uiterst belangrijk dossier dat het Vlaams Parlement permanent moet kunnen opvolgen.

De voorzitter: De heer Van Hauthem heeft het woord.

De heer Joris Van Hauthem: Het is wat vreemd te moeten vaststellen dat de Nationale Bank de Vlaamse Regering inhaalt. De Nationale Bank heeft inderdaad een studie uitgevoerd over de transfers volgens dezelfde principes: transfers via de sociale zekerheid, de federale begroting en de Financieringswet. Het zijn studies die eerder al op regelmatige tijdstippen zijn gemaakt.

Wat mij verwondert, mijnheer de minister, is dat de Vlaamse Regering blijkbaar talmt om met studies naar buiten te komen, terwijl ze er al zijn. Ik lees in het antwoord op de schriftelijke vragen van de heer Sauwens het volgende. De Vlaamse administratie is daar niet langer mee bezig. Het Steunpunt waarover de heer Sauwens het heeft, wel, en dat bestaat uit een consortium van universiteiten en hogescholen. Die klagen over het feit dat ze van de federale administratie zeer moeilijk aan gegevens geraken.

Mijn vraag is dan ook hoe het met de studie zit. Maar meer nog dacht ik dat politiek gesproken in het Vlaams regeerakkoord stond dat transfers omkeerbaar moeten zijn en in ieder geval transparant en doorzichtig, en dat ongerechtvaardigde transfers moeten worden aangepakt. Dat stond niet alleen in het regeerakkoord van 2004, maar ook al in het regeerakkoord van 1999. Het is een klassieke zin die in elk regeerakkoord opduikt.

Mijn probleem is – en ik ben daar wat boos over – dat we in 2003 de KBC-studie hebben gekregen die sprak van 5,4 miljard euro zonder interestlasten. Als men de interest er zou bijtellen, komt men aan een bedrag tussen 11 en 12 miljard euro. Vervolgens heeft de Vlaamse overheid Abafim een studie laten uitvoeren die in feite de resultaten bevestigde en nog versterkte. Daarin werd gesproken van een transfer van 6,6 miljard euro, met de interestlasten erbij meer dan 12 miljard euro.

En toen heeft de gewezen minister-president van deze Vlaamse Regering, de heer Leterme, in feite het debat doodgespoten. Hij heeft gezegd dat men die cijfers zou

laten valideren. Hij heeft een valideringscommissie opgericht met professoren uit Vlaamse en Franstalige universiteiten met als doel te zeggen dat de methodologie van ABAFIM en KBC juist is zodat niemand de cijfers nog kan betwisten.

We hebben die validatiestudie in 2007 gekregen. Uit die studie is gebleken dat professoren de ene methodologie goed vonden, maar een andere dan weer niet, waardoor het debat platgespoten werd. Nu stel ik vast dat de Vlaamse Regering nog altijd bijkomende studies aan het produceren is, terwijl de Nationale Bank zwart op wit komt bewijzen dat de transfers nog altijd zijn wat ze zijn.

Hoelang gaat u nog studies produceren? Wanneer gaat u er eindelijk een politiek punt van maken? Gelet op het Vlaamse regeerakkoord van 2004, zal het nu eindelijk eens onderwerp uitmaken van de dialoog van gemeenschap tot gemeenschap?

De voorzitter: Minister Van Mechelen heeft het woord.

Minister Dirk Van Mechelen: Mevrouw de voorzitter, geachte collega's, ik heb het schrijven bij van mijn secretaris-generaal die mij op 29 augustus de studie over de transfers tussen de regio's in België heeft overgemaakt. Ik kan dus bevestigen dat de studie klaar is. Ik wil ook vermelden dat, in gevolge de toezegging van premier Leterme, de nota licht werd bijgesteld na advisering in de spoorwerkgroep van het steunpunt op 26 augustus 2008.

Mijn secretaris-generaal zegt dat de bijstellingen licht zijn, maar niet onbelangrijk. Het gaat over drie punten. Ten eerste, over de diensten van de federale overheid. Ten tweede, over de vraag om het werkplaatsprincipe toe te passen. In de vergelijking werden de statistieken van vooral de RSZ gebruikt. Ten derde, voorheen gebeurde de regionale toewijzing van de vennootschapsbelasting op basis van regionale tewerkstelling. De commissie vond dit geen adequaat opsplitsingsmechanisme. Het gehanteerde alternatief 'opsplitsing volgens het innend kantoor' is dit evenmin. De locatie van de maatschappelijke zetel geeft een sterk vertekend beeld over waar de winst werd gegeneerd. Dit zijn dus de drie bijstellingen die in het rapport zijn gebeurd.

Intussen is op 18 september het rapport van de Nationale Bank bekendgemaakt. Op mijn vraag heeft er een contact plaatsgevonden tussen de administratie en de Nationale Bank. Er zijn werkafspraken gemaakt om de twee studies naast elkaar te leggen, de methodologie naast elkaar te leggen, resultaten te vergelijken. Mijn voorstel is – ik heb uitdrukkelijk gevraagd om dit op zeer korte termijn te doen – dat we nog deze maand of begin november de beide studies in de commissie kunnen bespreken en de resultaten daarna kenbaar maken aan alle leden.

De heer Johan Sauwens: Ik hoop dat we ook in het parlement dit debat snel kunnen voeren. Ik dank u voor uw antwoord.

Het is nogal duidelijk dat het optrekken van de tewerkstellingsgraad, het halen van de Lissabondoelstellingen in Brussel en in Wallonië, ook doelstellingen zijn van de onderhandelingen die gevoerd moeten worden. Een staatshervorming is meer dan ooit nodig als we iets willen doen aan deze transfers. Ik hoop dat we in de commissie zeer snel samen aan tafel kunnen zitten om dit te bespreken.

De heer Joris Van Hauthem: De minister heeft niet geantwoord op de cruciale vraag. Zal het een element zijn in de discussie, in de dialoog van gemeenschap tot gemeenschap? Ik stel al jaren vast dat de Vlaamse Regering maar studies blijft bestellen: een studie over de studie, een studie over de studie over de studie. Zo kan men natuurlijk bezig blijven.

Zal ik de Octopusnota van de regering er eens bijhalen? Daar staat zeer duidelijk in dat in de dialoog – toen het Octopusoverleg, nu de interinstitutionele dialoog – de minister-president, en dus de Vlaamse Regering, zeer duidelijk gezegd heeft dat er een einde moet komen aan de transfers, dat de transfers doorzichtig, transparant en rechtvaardig moeten zijn. Dat was in maart van dit jaar, denk ik.

Nu komt u zeggen: we gaan die studies nog eens naast elkaar leggen en we gaan nog eens vergelijken of die studies wel degelijk en duidelijk zijn. Ondertussen is de Nationale Bank daar met een studie die juist dezelfde tendens weergeeft. Kunt u nu eens antwoorden op deze vraag: gaat u met die studie van de Nationale Bank, van KBC, van ABAFIM en van de validatiecommissie naar de dialoog, of gaat u dat nog maar eens uitstellen en nog eens een studie bestellen? Als dat het geval is, dan weten we wat de zogenaamde garanties op een staatshervorming betekenen. Dan zou dat betekenen dat de Vlaamse Regering niet alleen haar Vlaams regeerakkoord maar ook de Octopusnota, die de vertaling was van het Vlaamse regeerakkoord, nu al bij voorbaat, op de vooravond van de dialoog van gemeenschap tot gemeenschap, laat vallen.

Minister Dirk Van Mechelen: Mijnheer Sauwens, ik wil bevestigen dat we dit debat wat mij betreft spoedig kunnen aangaan. Het studiewerk is klaar. Om weer geen debat te hebben over de methodologie van de gebruikte cijfers zoals in het verleden – de grootheid ligt volgens mij vast – leggen we ze eens naast elkaar. Dat is een politieke afspraak die we hebben gemaakt met de administratie.

De keuzes die gemaakt worden, zijn wel enorm belangrijk. Ik heb schema's waarbij we transfers berekenen tussen regio's in miljoenen euro's volgens het woonplaatsprincipe en volgens het werkplaatsprincipe. Dat geeft compleet verschillende beelden omdat in het ene

geval Vlaanderen de financierende regio is en in het andere geval blijft Vlaanderen de financierende regio maar dan is het Brusselse hoofdstedelijke gebied de grootste financierende regio

Om op uw tweede vraag te komen ten aanzien van de staatshervorming: er gaan fundamentele kwesties op tafel liggen zoals de interpersonele solidariteit, die zich bij uitstek afspeelt binnen de sociale zekerheid. Je moet geen schriftgeleerde zijn om te weten dat als je de werkzaamheidsgraad van Vlaanderen vergelijkt met die van Wallonië, de transferstroom alleen al in de sociale zekerheid omwille van de interpersonele solidariteit, immens is. Die debatten zullen worden gevoerd – de heer Van Rompuy knikt terecht vanop zijn bank – binnen het debat over de staatshervorming: hoe blijft de interpersonele solidariteit spelen, in welke mate en voor hoelang?

De heer Joris Van Hauthem: Mijnheer de minister, ik ben in 1991 in de Kamer terechtgekomen. Toen was er al sprake van dat de transfers eindelijk eens op een correcte manier in kaart zouden moeten worden gebracht en dat er op een objectieve manier iets aan gedaan moest worden. Men heeft toen de commissie-Jadot ingesteld. Het ging alleen over de transfers binnen de sociale zekerheid, nog niet via de Financieringswet, en zelfs de interestlasten werden daar nog niet in meegenomen, laat staan de transfers via de federale begroting. Wat hebben we daar gezien? We kregen een rapport van de commissie-Jadot. Jadot is een PS'er van het RIZIV. In dat rapport zei men wat de parameters waren. Het volgende jaar kregen we een rapport waarin stond dat de parameters van het jaar voordien eigenlijk niet juist waren, en dat men andere parameters moest gebruiken, zodat de resultaten met het vorige jaar niet te vergelijken zijn.

Ik geef dat voorbeeld omdat we opnieuw in hetzelfde schuitje zitten. Opnieuw zegt men: als je die parameter gebruikt, is het dat, en als je een andere parameter gebruikt, is het dat. Het is een truc om het fundamentele debat daarover voor zich uit te schuiven. Ik weet ook, en u weet dat zelfs beter dan ik, dat de interpersonele solidariteit een codewoord is in de Belgische politiek om te zeggen: raak niet aan de transfers. Ik moet tot mijn grote woede vaststellen dat de Vlaamse Regering studie na studie blijft bestellen om een beetje te sleutelen aan de parameters en die in overeenstemming te brengen, terwijl uitgerekend de Nationale Bank nog eens zwart op wit komt bewijzen wat de transfers in realiteit zijn. De Vlaamse Regering staat erbij en kijkt ernaar. De Octopusnota is blijkbaar al lang verleden tijd. *(Applaus bij het Vlaams Belang)*

De voorzitter: Het incident is gesloten.

ACTUELE VRAAG van de heer Ludwig Caluwé tot de heer Dirk Van Mechelen, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Financiën en Begroting en Ruimtelijke Ordening, over het optreden van de Bouwinspectie tegen immo- advertenties

De voorzitter: De heer Caluwé heeft het woord.

De heer Ludwig Caluwé: Mevrouw de voorzitter, geachte leden, mijnheer de minister, deze week werden we opgeschrikt door berichten in de pers dat de bouwinspectie 900 pv's zou hebben uitgeschreven en dreigt met boetes van 5000 euro ten aanzien van mensen die, wanneer ze hun woning te koop stellen, niet de juiste vermeldingen in de publiciteit ter zake hebben aangebracht. Ik denk dat we het allemaal terecht vinden dat de argeloze koper wordt beschermd en dat mensen van tevoren weten of een huis wel degelijk vergund is, of er al dan niet een dagvaarding op kleeft, of er voorkeurechten zijn en dergelijke. Dit is nu van toepassing in die gemeenten waar er een planregister is. Nu begint dat actueel te worden. De vraag is echter of er meteen moet worden uitgepakt met pv's en boetes van 5000 euro om die reglementering te doen naleven, temeer daar de vraag rijst hoe die reglementering er precies uitziet.

Het decreet bepaalt dat de Vlaamse Regering uitvoeringsbesluiten kan maken, de vorm en de modaliteiten van de publiciteit kan vastleggen en bepaalde vormen van publiciteit kan vrijstellen. Bij mijn weten is een dergelijk uitvoeringsbesluit er nog niet. Wel staan er op de website www.ruimtelijkeordening.be een aantal suggesties met betrekking tot advertenties en vermeldingen op het internet. Maar goed, wat is de rechtskracht daarvan? Mag er nog een affiche worden geplaatst? Moet dat alles daarop worden vermeld of niet? Mijnheer de minister, hoe zult u reageren op de bouwinspectie en ten aanzien van deze problematiek?

De voorzitter: Minister Van Mechelen heeft het woord.

Minister Dirk Van Mechelen: Mevrouw de voorzitter, gemakshalve heb ik artikel 142 even meegenomen. Dat staat onder afdeling 6 van ons decreet van 18 mei 1999 en handelt over de informatieplicht met betrekking tot de publiciteit. Belangrijk is daarbij dat we benadrukken dat dit artikel tot stand is gekomen in het kader van de bescherming van de consument, van de koper. Het artikel stelt dat iedereen die een verkoop doet, of een verhuur van meer dan negen jaar, een bepaalde belangrijke basisinformatie moet meedelen bij de verkoop of de verhuur. Belangrijk is ook dat artikel 142 slechts in werking treedt voor die steden en gemeenten die zowel beschikken over een planregister als over een vergunningenregister.

Het gaat over vijf verplichtingen, die volgens mij de evidentie zelf zijn: het beschikken over een stedenbouw-

kundige vergunning, het beschikken over een verkavelingsvergunning, een voorkeurecht, een dagvaarding en de bestemmingszone. Dat is essentiële informatie waarover wie iets wil kopen of huren moet beschikken. Deze vijf vragen moeten gewoon met ja of neen worden beantwoord. Het is niet zo dat er een boek moet worden ingediend. Het lijkt me dus niet onbillijk dat we verwachten dat die dingen worden bekendgemaakt.

De vraag is natuurlijk hoe dat nu in de praktijk moet. Wat is er ter zake gebeurd? In 2005, ondertussen drie jaar geleden, is er overleg geweest tussen de bouwinspectie, de vastgoedsector en de media, om dit probleem te bespreken. Medio 2007, dus twee jaar na het overleg, is er een soort waarschuwingronde georganiseerd, waarbij werd gezegd dat een aantal dingen werden vastgesteld, dat men zich moest schikken naar de wetgeving, dat artikel 142 uitvoerbaar is. De meesten hebben zich dan ook geschikt naar die voorschriften, zeker in de mediasector. Uiteindelijk heeft er in mei-juni 2008, dus één jaar later, een strikte controle plaatsgevonden, waarbij 876 pv's zijn opgesteld.

Ik heb ook een verslag gevraagd over die pv's, om te bekijken wat er nu precies ontbrak. Ging het over het systematisch en totaal ontbreken van die vijf informatieve gegevens, of was die informatie gebrekkig? Dat wordt momenteel geanalyseerd, maar de bedoeling was inderdaad om bijna provocerend duidelijk te stellen aan de heren en dames uit de vastgoedsector en de media die daarbij betrokken zijn, dat ze rekening moeten houden met artikel 142. Er is één probleem waarvoor wij verantwoordelijk kunnen worden gesteld. Uit de contacten die ik heb met de sector, blijkt dat het bij sommige gemeentebesturen erg lang duurt om die essentiële informatie te krijgen. Zoals u zelf maar al te best weet, is die informatie momenteel volledig elektronisch beschikbaar in het vergunningenregister. Met één druk op de knop moet men die informatie dus kunnen geven aan diegene die erom vraagt.

Er is en wordt bijkomend overleg gepleegd tussen de bouwinspectie, de VVSG en de gemeentebesturen om hen erop attent te maken dat artikel 142 bestaat maar enkel kan functioneren wanneer men snel de informatie aanlevert.

Tot slot is het inderdaad de intentie van de bouwinspectie – die los van het gezag van de minister opereert – om dit soort operaties te herhalen. De volgende actie zal plaatsvinden in januari volgend jaar.

De heer Ludwig Caluwé: Pv's uitschrijven is natuurlijk een drastische manier van sensibiliseren. Als men dat leest, wordt men er ook over aangesproken. Mensen die zonder bemiddelaar hun verkoop regelen, vragen zich af aan welke voorwaarden ze moeten beantwoorden. Ik doe u daarom de suggestie om dit in een duidelijk reglementair kader te gieten. Hoe moeten

advertenties eruitzien? Moet dat op een affiche staan? Onder welke vorm? Hoe zit het met de publiciteit op de regionale televisie? Hoe moeten de vermeldingen daar zijn? Een reglementair kader lijkt me nuttig.

Minister Dirk Van Mechelen: Dan zijn we het met elkaar eens. Artikel 142 blijft onverkort van kracht omdat we de koper of huurder moeten beschermen. Hij moet weten of het een vergunde woning is. Ik kan daar uit de dagelijkse praktijk tientallen drama's over vertellen. We moeten dat ernstig nemen.

In 2005, 2007 en 2008 zijn er acties gebeurd. Op een bepaald moment moet men zich gaan conformeren. De pv's zijn helemaal wettelijk; ik vind dat ze onverkort moeten worden uitgevoerd. Ik ben geen vragende partij voor torenhoge boetes, daar is niemand mee gediend.

In overleg met de gemeentebesturen moeten we die informatie snel en adequaat kunnen leveren. Dat vraagt ook een engagement van de gemeentebesturen. Dat kan.

Ik ga in op uw suggestie om een bijkomend besluit op te stellen om een en ander verder te verfijnen in de regelgeving.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

ACTUELE VRAAG van de heer Jan Peumans tot de heer Dirk Van Mechelen, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Financiën en Begroting en Ruimtelijke Ordening, over de Vlaamse bijdrage aan de federale begroting en de verklaringen ter zake van federaal staatssecretaris Wathelet

De voorzitter: De heer Peumans heeft het woord.

De heer Jan Peumans: Mijnheer de minister, dit is misschien een beetje een eigenaardige vraag. U weet dat de kracht in de herhaling zit, dat is een gouden regel in de communicatie. Mijn vraag heeft betrekking op de vraag van heer Wathelet junior, staatssecretaris in de minderheidsregering-Leterme-Dewael. Hij verklaarde onlangs dat het tijd wordt dat Vlaanderen eens een geste gaat doen naar de federale overheid en een bijdrage gaat leveren. Men is daar bezig met het opstellen van de begroting. Er zijn vandaag weer verontrustende cijfers verschenen van Eurostat over de resultaten van acht jaar paarse regering. Ze zijn niet geruststellend. Men zit met een tekort. Wathelet vindt dat wij een geste moeten doen. Hij zegt dat de Vlaamse Regering haar mening moet herzien.

We hebben hier in februari een actualiteitsdebat gehad over de zoveelste voorstellen van de raad der wijzen

voor de staatshervorming. In de Septemberverklaring heeft de minister-president nog eens expliciet gezegd dat die 361 miljoen euro in 2009 zal worden aangevend. U hebt in een of ander kranteninterview terecht gezegd dat Vlaanderen de voorbije tien jaar maar liefst 6,9 miljard euro aan overschotten heeft geboekt. Ik zie – spijtig genoeg – dat de begrotingsresultaten van het Waalse Gewest en de Franse Gemeenschap respectievelijk terug te brengen zijn tot een tekort van 366 en 735 miljoen euro.

Hebt u een officieel verzoek gehad van de federale regering om alsnog uw mening te herzien? Overweegt u om dat alsnog door te voeren op verzoek van staatssecretaris Wathelet? Ik vermoed dat dit een retorische vraag is en dat het antwoord “nee” zal zijn.

De voorzitter: Minister Van Mechelen heeft het woord.

Minister Dirk Van Mechelen: Mevrouw de voorzitter, mijnheer Peumans, het antwoord zal iets complexer zijn dan u verwacht.

Op de vraag of er een formeel verzoek is geweest van de federale regering, is het antwoord ‘neen’. Mijn nog jonge collega en nu staatssecretaris van Financiën van de federale regering, zou beter wat minder toeteren in de media en wat meer contact opnemen met zijn collega's. In het verleden zat ik op meer dan regelmatige basis binnen de Interministeriële Conferentie voor Financiën en Begroting samen met alle verantwoordelijke collega's, zowel de federale als die van de regio's, maar sinds het aantreden van de nieuwe regering-Leterme heb ik hier al maanden niets meer over gehoord, laat staan dat er een brief of een oproep was om samen rond de tafel te zitten om de moeilijkheden van de respectievelijke overheden in te schatten. Ik ben alleen de heer Wathelet tegengekomen op het ogenblik dat men ons een loer wou draaien met de btw-story en de registratierechten, maar ook dat heb ik toen vakkundig afgeblokt. In dit verband kan ik hem zeggen dat hij beter de Interministeriële Conferentie zou bijeenroepen om dit soort debatten ‘man to man’ te voeren.

U vraagt naar de positie van Vlaanderen ten opzichte van het boeken van een extra overschot. Ik meen dat zowel ik als de minister-president daarop heel duidelijk hebben geantwoord. Wij voelen ons niet geëngageerd of geroepen tot enige vorm van resultaatsverbintenis met betrekking tot datgene wat de toenmalige premier gevraagd had en wat we gekoppeld hebben aan een staatshervorming. Daarom heb ik ook gezegd dat we er op een vakkundige manier voor zullen zorgen dat we die betalingen zullen financieren in 2008, die ons in 2009 meer beleidsruimte zullen geven en waardoor we onder meer de engagementen van de begroting in verband met jobkorting, de gezinszorg en andere kunnen

vervullen. Daartoe zullen we een amendement indienen. Ik heb dit gisteren meegedeeld aan de commissie voor Financiën en Begroting. We zullen bijvoorbeeld amendementen indien die toelaten dat in 2008 voor meer dan 200 miljoen euro aan voorschotten wordt betaald aan de drinkwatermaatschappijen. We voeren dus uit wat we afgesproken hebben.

Mijnheer Peumans, ondertussen staat de tijd natuurlijk niet stil. We nemen iedere dag beslissingen en een aantal daarvan betreffen de afspraak die we hebben gemaakt bij de opmaak van de Vlaamse begroting. Ik geef u twee voorbeelden.

Bij de opmaak van de Vlaamse begroting hebben we beslist om de conjunctuurprovisies te herverdelen in het Toekomstfonds en het Zorgfonds: 150 miljoen euro in het Toekomstfonds, 100 miljoen euro in het Zorgfonds. De 150 heeft geleid tot een pot van 510 en we hebben daarnet gedebatteerd over de manier waarop we die middelen inzetten. Doordat ik die 150 miljoen euro vanuit de conjunctuurprovisie stort in het Toekomstfonds en ze nadien ESR-8-matig uitgeef, heb ik enerzijds een reservatie gedaan van 150 en anderzijds heb ik via een code 8-verrichting het geld uitbesteed waardoor het ESR-matig neutraal is. Tel de sommen op en u merkt dat we door deze actie ons vorderingensaldo met 150 miljoen euro zullen verbeteren. Is dat voor de heer Wathelet? Neen, het is een afspraak waarover we hadden beslist en waarvan we zopas hebben gezegd dat we een goede operatie gedaan hebben ten aanzien van Dexia.

De Vlaamse Regering heeft in het kader van de begrotingsopmaak gesteld dat we de zorgpremie met betrekking tot het uitbetalen van de zorgverzekering, zouden optrekken van 125 tot 130 euro vanaf 1 maart. Koken kost geld en we hebben beslist om dat te financieren door in 2008 vervroegd een voorschot te storten vanuit de begroting – herverdeling van de conjunctuurprovisie – naar het Zorgfonds, waardoor op die 100 miljoen extra inkomsten worden gegenereerd die toelaten om de budgettaire inspanning te leveren om vanaf maart 2009 de verhoging van de zorgpremie te betalen. Ik denk dat iedereen het daar beleidsmatig mee eens zal zijn, maar het gevolg is dat ons vorderingensaldo met 100 miljoen verbetert. De teller staat op 250.

De Vlaamse Regering heeft ook beslist om in het kader van de financiering van gemeenten en de problemen in entiteit 2, en om beleidsruimte te creëren in 2009, de Elia-heffingscompensatie vervroegd door te storten aan de gemeenten, zowel de initiële 84,7 als het supplement 42. Samengeteld is dat 126 miljoen euro. We zullen dit geld op het einde van het jaar doorstorten, waardoor we de kaspositie van de gemeenten versterken, beleidsruimte kopen in 2009 en inzake vorderingen en saldo binnen entiteit 2, het vorderingensaldo zullen verbeteren met 126 miljoen.

Tel daarbij de verplichting die we op ons hadden genomen in het kader van het Stabiliteitspact om een overschot te boeken van 35,5 – dan staat de teller op 414,5 miljoen euro, die staatssecretaris Wathelet als verbetering van het vorderingensaldo mag inschrijven. Bij dezen doe ik een uitdrukkelijk verzoek om zijn gewauwel in de media, dat naast de kwestie is, te stoppen.

De heer Jan Peumans: Mijnheer de minister, dat was een heel overtuigende boodschap. Door het vorderingensaldo betonneert u dat bedrag, als ik het goed begrepen heb. Daarmee is het duidelijk dat de federale overheid niet moet rekenen op extra inspanningen.

Minister Dirk Van Mechelen: Neen, we zullen het beleid voeren, dat we met ex-minister Bourgeois hadden beslist, om onze positie te versterken. Dat heeft onrechtstreekse gevolgen voor het vorderingensaldo. Dat is bij dezen nog eens duidelijk gesteld.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

ACTUELE VRAAG van de heer Eloi Glorieux tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Institutionele Hervormingen, Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media, Toerisme, Havens, Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid, over een charter voor vredesjournalistiek

De voorzitter: Het antwoord wordt gegeven door minister Van Mechelen.

De heer Glorieux heeft het woord.

De heer Eloi Glorieux: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, in deze periode van het jaar vindt traditioneel de Vlaamse Vredesweek plaats. Deze keer hebben verschillende vredesorganisaties zich verenigd rond het thema 'Media en conflicten'. Hoe kunnen media en journalisten worden ingeschakeld om een vredesbevorderende rol te spelen in de wereld?

De media worden, niet onterecht, de vierde macht genoemd. Naast het parlement, de regering en het gerecht hebben de media heel wat te zeggen in onze samenleving. Ze zijn ook verantwoordelijk voor het beeld dat mensen en volkeren van elkaar hebben, hoe we elkaar bekijken. Het beeld dat we bijvoorbeeld in Vlaanderen van Wallonië hebben, om het actueel te houden, wordt voor een belangrijk deel bepaald door de wijze waarop daarover in de media al dan niet wordt bericht. Omgekeerd evenzeer.

Ook het beeld dat we hebben van conflicten en situaties in Oost-Congo, Tsjetsjenië, Afghanistan, Palestina

enzovoort, wordt bepaald door de wijze waarop de media erover berichten. Media hebben een heel belangrijke invloed en impact op de wijze waarop we denken over conflicten of de wijze waarop ze ontstaan en worden gevoed, maar ze kunnen ook een belangrijke rol spelen in de manier waarop conflicten worden opgelost.

Mijnheer de minister, de Vlaamse vredesbewegingen hebben heel wat voorstellen gedaan en initiatieven ontwikkeld over manieren waarop de media gestimuleerd zouden kunnen worden om die belangrijke opdracht op een objectieve manier op te nemen, op een manier die mensen ertoe aanzet begrip te hebben voor elkaar en hen nader tot elkaar brengt. In welke mate speelt de Vlaamse Regering in op die mogelijkheden om de media een vredesbevorderende rol te laten spelen? Welke taak zouden de Vlaamse journalisten daarin kunnen vervullen?

De voorzitter: Minister Van Mechelen heeft het woord.

Minister Dirk Van Mechelen: De kwestie die aan de orde is, is meer dan ooit actueel en belangrijk. De Vlaamse Vredesweek loopt nog tot 5 oktober en staat in het teken van het charter voor vredesjournalistiek. Het is heel belangrijk dat de principes voor journalistiek vertrekken vanuit de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens, en worden onderschreven en bevestigd door alle mediaspelers, managers van mediabedrijven, openbare omroepen, journalisten, bewegingsverantwoordelijken, woordvoerders en burgers.

Uw concrete vraag is eigenlijk in welke mate dit zich doorzet in ons eigen mediabeleid. De voorbije jaren is daar zeer ernstig werk van gemaakt. We moeten in eerste instantie zeggen dat een aantal internationale teksten die van toepassing zijn op alle door de Vredesweek geciteerde actoren, vandaag al van kracht zijn, zoals het Europees Verdrag tot Bescherming van de Rechten van de Mens en de Fundamentele Vrijheden en het Internationaal Verdrag inzake Burgerrechten en Politieke Rechten. Een letterlijke herneming van die internationaal erkende fundamentele rechten is niet gebruikelijk, en ik denk ook niet dat u daarom vraagt.

Wat is er vandaag in Vlaanderen wel concreet gangbaar? Ik verwijs naar artikel 111bis van de decreten betreffende radio-omroepen en televisie. Dat stelt dat in alle programma's elke vorm van discriminatie moet worden geweerd en dat de programmaopbouw geen aanleiding mag geven tot discriminatie tussen verschillende filosofische en ideologische strekkingen. Bovendien moeten informatieprogramma's in een geest van politieke en ideologische onpartijdigheid worden verzorgd. Het Mediadecreet is van toepassing op alle Vlaamse tv- en radio-omroepen.

In het nieuwe Mediadecreet, dat nog is voorbereid door de heer Bourgeois, worden daar nog twee artikelen aan

toegevoegd. Artikel 38 stelt: "De vrijheid van meningsuiting is gewaarborgd voor omroepactiviteiten. De omroepactiviteiten zijn vrij en kunnen, onder voorbehoud van wat hierna is bepaald voor omroepdiensten, aan geen enkele vormvereiste of voorafgaande controle worden onderworpen." Artikel 39 voegt daaraan toe: "Omroepactiviteiten mogen niet aansporen tot haat." Het is mijns inziens heel belangrijk dat we echt in de wet schrijven dat een omroep niet mag oproepen tot haat. Voor sommige radio-omroepen van buitenlandse origine is het misschien niet slecht dat dat nu ook in het decreet staat.

De Raad voor de Journalistiek speelt hierin natuurlijk ook een heel belangrijke rol. Die raad bestaat niet alleen uit journalisten, maar ook uit uitgevers, verantwoordelijken van mediahuizen en externe leden, onder wie academici en magistraten. Ook burgers kunnen bij de Raad voor de Journalistiek terecht met vragen.

Uit een onderzoek van het Elektronisch Nieuwsarchief Vlaanderen blijkt dat zowel VRT als vtm vandaag beantwoorden aan deze hoge kwaliteitsnormen. De onderzoekers hebben vastgesteld dat beide zenders een vergelijkbaar hoog niveau van kwaliteit en vakbekwaamheid halen. Ook daar scoren we dus uitstekend.

Tot slot deel ik nog het engagement van de minister-president mee om de resultaten van de Vlaamse Vredesweek over media en vrede met belangstelling op te volgen en, waar mogelijk, ook verder te implementeren.

De heer Eloi Glorieux: Mijnheer de minister, ik stel tot mijn grote tevredenheid vast dat er al een aantal zaken zijn gebeurd en dat het Mediadecreet al een aantal garanties biedt. Maar we kunnen mijns inziens nog verder gaan. De Vlaamse overheid zou bijvoorbeeld een initiatief kunnen nemen om dat charter voor vredesjournalistiek effectief tot stand te brengen. Ze hoeft het niet zelf tot stand te brengen en op te dringen, maar ze kan wel alle actoren samenbrengen, om dan gezamenlijk een dergelijk charter samen te stellen.

En we hoeven niet altijd de grote conflictgebieden elders in de wereld op te zoeken. Een ander, eenvoudig initiatief dat hier bij ons tot meer begrip tussen de gemeenschappen zou kunnen leiden, of op zijn minst tot meer kennis van wat er leeft in de verschillende gemeenschappen, is om via teletekst de nieuwsuitzendingen van VRT en RTBF te ondertitelen, respectievelijk in het Frans en in het Nederlands. Dergelijke initiatieven zullen niet de grote wereldvrede tot stand brengen, maar kunnen er wel voor zorgen dat mensen op zijn minst meer begrip hebben voor elkaar en dat men weet wat er bij de ander reilt en zeilt. Op die manier creëert men veeleer een gevoel van solidariteit dan van verschil.

De voorzitter: Mevrouw Poleyne heeft het woord.

Mevrouw Sabine Poleyn: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, ik wil even verwijzen naar een voorstel van resolutie dat nog hangende is in de commissie voor Buitenlands Beleid, omtrent het media-plan voor het zuiden. Daarin wordt de Vlaamse overheid gevraagd om de journalisten te stimuleren om aan meer genuanceerde beeldvorming te doen, zowel wat betreft buitenlands als binnenlands nieuws.

Heel concreet is er vooral nog werk op het vlak van vorming. Die vorming kan soms wat breder en algemener gebeuren. De Vlaamse overheid zou daarin een stimulerende rol kunnen spelen.

Minister Dirk Van Mechelen: Wanneer het charter voor vredesjournalistiek geredigeerd zal zijn, zal daarover grondig worden gedebatteerd in de commissie Media. Dat blijkt in elk geval uit dit debat.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

ACTUELE VRAAG van de heer Karlos Callens tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Institutionele Hervormingen, Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media, Toerisme, Havens, Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid, over de halvering van de landbouwersinkomens

De voorzitter: Het antwoord wordt gegeven door minister Van Mechelen.

De heer Callens heeft het woord.

De heer Karlos Callens: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, het landbouwinkomen van de Vlaamse boeren is in 2008 gehalveerd. Wanneer we de studiedienst van de landbouworganisaties mogen geloven, zijn er twee oorzaken. Een daarvan is de stijging van de kosten. Tijdens het afgelopen jaar zijn de energiekosten sterk gestegen. Ik denk dan vooral aan de glastuinbouw. Verder zijn ook de prijzen van de meststoffen en veevoerders gestegen. Wanneer ik het heb over gestegen prijzen, dan heb ik het niet over een stijging met 10 procent maar wel met 30, 40 of 50 procent in een jaar tijd.

Daarnaast zijn er de dalende prijzen van bijvoorbeeld de tarwe. De prijs van de tarwe is gedaald van 0,28 euro in 2007 tot 0,15 euro in 2008. Dat betekent een daling van 11 naar 5,6 Belgische frank per kilo. Ook de prijs van de melk is in een jaar tijd met 33 procent gedaald.

Naast deze negatieve berichten over de onstabiele landbouwmarkten, blijkt nu ook dat zich in de landbouw nieuwe ziektes aandienen. Mijnheer de minister, heeft de

Vlaamse Regering al initiatieven overwogen die zullen worden genomen om de landbouwsector opnieuw vertrouwen te geven?

De voorzitter: Minister Van Mechelen heeft het woord.

Minister Dirk Van Mechelen: Tijdens de jaarlijkse nazomerontmoetingen van de Boerenbond vorige woensdag heeft de voorzitter in zijn toespraak cijfers bekengemaakt over het geraamde gemiddelde landbouwinkomen in 2008. De cijfers zijn afkomstig van een interne prognose die is uitgevoerd door de studiedienst van de Boerenbond. Het gaat over een voorcalculatie die gebaseerd is op zeer voorlopige cijfers aangezien de cijfers van het vierde kwartaal niet gekend zijn.

De Boerenbond verwacht dat de bruto-omzet van de sector zal stijgen met 3,7 procent. Tot daar het goede nieuws. Daartegenover staat een sterke stijging van de kosten, die geraamd wordt op maar liefst 17,5 procent.

En de sterke stijging van die kosten is natuurlijk vrij eenvoudig te duiden. De prijs voor de energie is gestegen met 24 procent, de kostprijs voor meststof met 57 procent en de kostprijs voor de veevoerders met 23 procent. Als we daar de som van maken, dan is het toch nog goed dat de stijging in haar geheel beperkt blijft tot 17 procent.

De omzetstijging bedraagt 3,7 procent en de kostenstijging 17,5 procent. Volgens de Boerenbond zou dit aanleiding kunnen geven tot een daling van het landbouwinkomen met maar liefst 49,1 procent. Dat is natuurlijk gigantisch.

De kostprijzen in de land- en tuinbouw zijn sterk toegenomen. We moeten er echter ook aan toevoegen dat dit ook wereldwijd het geval is door de stijging van de energie- en grondstofprijzen. We hebben dus bijna te maken met een mondiaal fenomeen.

De zaak wordt natuurlijk versterkt door twee andere factoren. Door de afbouw tijdens de afgelopen jaren van de prijsondersteuningsmechanismen van het Europees landbouwbeleid viel het natuurlijk te verwachten dat deze sector geconfronteerd zou worden met veel volatielere prijsvaststellingen. Als we die volatiele prijszetting plaatsen tegenover het feit dat de productiecosten stijgen, en dat men die niet volledig kan doorrekenen in de verkoopprijzen, dan staat het in de sterren geschreven dat de sector in moeilijkheden dreigt te komen. Daarom is het meer dan ooit noodzakelijk dat hierover op verschillende fora van gedachten wordt gewisseld met alle spelers die begaan zijn met en verantwoordelijkheid dragen over de voedselkolom.

Op dit ogenblik worden binnen de Europese landbouwraad volop gesprekken gevoerd over de bijsturing van

het gemeenschappelijk landbouwbeleid. U weet dat de Europese Commissie voorstelt om in meer mogelijkheden te voorzien voor risicobeheer. In Vlaanderen wordt dit initiatief ten volle gesteund, hoewel er over de wijze van financiering vanzelfsprekend discussie bestaat.

In navolging van de rondetafelconferentie over risicobeheer, die minister-president Peeters in juni heeft samengeroepen, zal de zaak verder in kaart worden gebracht en voorbereid door de landbouwadministratie. Er zal gekeken worden of dit geen nieuwe mogelijkheden kan bieden tot toepassingen in Vlaanderen. In de groente- en fruitsector is risicobeheer intussen wel al opgenomen als een verplicht onderdeel van de operationele programma's, die, zoals u weet, de producentenorganisaties in het kader van de gemeenschappelijke marktordening van groenten en fruit tegen 15 september moesten indienen bij de administratie.

Het zijn inderdaad deze producentenorganisaties die, in overleg met hun telers, vanaf 2009 risicobeheersmaatregelen moeten kunnen inzetten. Deze maatregelen kunnen voor de helft gefinancierd worden met Europese middelen. Wat dat betreft, proberen we in Vlaanderen ook kort op de bal te spelen.

De heer Karlos Callens: Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord. U hebt ondertussen gezien dat de federale regering al stappen heeft gezet om te zorgen voor een vermindering van de kosten in de landbouw. Dat stond deze morgen in de krant. Ik hoop alleen maar dat de inspanningen die u belooft ten aanzien van Europa en ook in Vlaanderen, werkelijk kunt doorvoeren, zodat men in de landbouwsector gerust verder kan werken.

De voorzitter: De heer Sintobin heeft het woord.

De heer Stefaan Sintobin: Mevrouw de voorzitter, de heer Callens heeft het probleem perfect geschetst. We hebben de zaak in de commissie en in de plenaire vergadering al verscheidene malen besproken.

Mijnheer de minister, een probleem dat er ook grotendeels mee te maken heeft, is de wanverhouding tussen de prijzen voor de landbouw en die voor de consument. In februari 2008 antwoordde de minister-president op een interpellatie van de heer Wymeersch dat hij alles in het werk zou stellen om een rondetafelconferentie op te starten tussen de verschillende actoren: de verwerkingsindustrie, de distributiesector enzovoort. Is daar al werk van gemaakt? Welke resultaten zijn er al?

De voorzitter: De heer De Meyer heeft het woord.

De heer Jos De Meyer: Mevrouw de voorzitter, enkele dagen geleden heeft in Gent een congres met ongeveer 800 landbouweconomen uit de hele wereld plaatsgevonden. Ze hebben erop gewezen dat er, niet alleen hier,

maar wereldwijd een enorme discrepantie tussen de consumenten- en producentenprijzen bestaat. Nadien hebben professoren van de Katholieke Universiteit Leuven en de Universiteit Gent in een interview verklaard dat de fundamentele vraag is hoe we ons landbouwpotentieel in de context van de globalisering kunnen valoriseren.

Iedereen weet dat de Vlaamse landbouw door een internief karakter, hoge kwaliteit en hoge duurzaamheid wordt gekenmerkt. Volgens mij is de fundamentele vraag hoe we een landbouwbeleid kunnen voeren dat de toegevoegde waarde van onze bedrijven permanent doet stijgen. Op die manier zouden we discrepantie, die een wereldwijd verschijnsel is, moeten counteren. Hoe kan ons landbouwbeleid hierop inspelen?

Minister Dirk Van Mechelen: De heer Sintobin heeft gelijk wanneer hij stelt dat de enorme discrepantie tussen de productieprijs en -kosten van de landbouwer en de consumentenprijzen die voor bepaalde landbouwproducten worden aangerekend concreet kan worden vastgesteld. De heer Callens heeft hier ook terecht naar verwezen. Ik denk dat dit niet enkel de Vlaamse overheid betreft. Ook minister van Economie Van Quickenborne moet hier duidelijke antwoorden op geven.

De heer De Meyer roept op om naar een grotere toegevoegde waarde te streven. Dit antwoord is niet enkel van toepassing op de landbouw, maar ook op alles wat met havens, economie en logistiek te maken heeft. We moeten steeds naar meer toegevoegde waarde zoeken. Hier moet nog een grondig maatschappelijk debat aan voorafgaan.

Tot slot wil ik opmerken dat we ons duidelijk engageren om tot een toepassing van de nieuwe mogelijkheden inzake risicobeheer te komen. De minister-president heeft me laten weten dat we zeer binnenkort voorstellen van de administratie verwachten. Op basis van die voorstellen kan in Vlaanderen ook dit debat definitief worden gevoerd.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

ACTUELE VRAAG van de heer Bart Martens tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over energierenovatiekredieten

De voorzitter: De heer Martens heeft het woord.

De heer Bart Martens: Mevrouw de voorzitter, vandaag is het 1 oktober. Op die dag begint traditioneel de Maand van de Energiebesparing. Tijdens deze maand

tracht de Vlaamse overheid burgers en bedrijven te stimuleren om in energiebesparende maatregelen te investeren. In deze tijden van hoge energieprijzen, dalende koopkracht en veranderend klimaat lijkt dit me geen overbodige luxe.

Ik moet zeggen dat de federale overheid, de Vlaamse overheid en de intercommunales heel wat inspanningen leveren om burgers en bedrijven te helpen om energiebesparende maatregelen te nemen. De federale overheid heeft een belastingvermindering voor energiebesparende investeringen in het leven geroepen. De intercommunales reiken premies voor energiebesparing uit. Vorige week heeft de Vlaamse Regering op ons initiatief beslist de energiescans uit te breiden en een bijkomende Vlaamse premie voor dakisolatie in te voeren. Wat dat betreft, zijn we met andere woorden goed bezig.

Dat neemt niet weg dat de initiële investeringskost om, bijvoorbeeld, dakisolatie te plaatsen, enkel glas door superisolerende beglazing te vervangen of een ketel te vervangen, nog steeds te hoog ligt. Zij hebben die centen niet op hun spaarboekje staan.

Een aantal lokale besturen proberen dit te verhelpen door goedkope of zelfs renteloze leningen te verstrekken. Inwoners van Oostende, van Gent en vanaf vandaag ook van Antwerpen kunnen hiervan gebruik maken. Een inwoner van Antwerpen kan een volledig renteloze of een goedkope lening tot een bedrag van 10.000 euro krijgen om energiebesparende investeringen door te voeren. Die investeringen verdienen zich op enkele jaren tijd terug.

Natuurlijk, mevrouw de minister, het zal je maar overkomen dat je als gezin in een gemeente woont waar je niet een dergelijk voortvarend gemeentebestuur hebt en waar dergelijke goedkope of renteloze leningen niet ter beschikking worden gesteld. Ook voor die gezinnen moeten we iets doen. Daarom vraag ik u, mevrouw de minister, of u bereid bent om op Vlaams niveau een systeem van goedkope of renteloze leningen in het leven te roepen. Een half jaar geleden hebt u het systeem van de energierenovatiekredieten in het leven geroepen. Ik denk dat we het met elkaar eens kunnen zijn dat dit geen onverdeeld succes was. Er is maar één bank, de Royal Bank of Scotland, op ingegaan. Ik weet niet hoeveel gezinnen daarbij leningen hebben uitstaan. En er zijn maar twintig aannemers op dat aanbod ingegaan.

Mevrouw de minister, bent u bereid om op Vlaams niveau een systeem van goedkope of renteloze leningen in de steigers te zetten zodat elk gezin in Vlaanderen kan beschikken over de noodzakelijke middelen om te investeren in economisch rendabele energiebesparende maatregelen?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Dank u, mijnheer Martens. Ik ben het absoluut met u eens dat we niet alleen in de maand oktober, maar over het algemeen moeten proberen om alle investeringen in energiezuinigheid aan te zwengelen. Wat dat betreft vindt u in mij zeker een bondgenoot.

Nauwelijks drie maanden geleden hebben we met de Vlaamse Regering twee maatregelen in uitvoering gebracht. Met de eerste maatregel werkten we een ongelijkheid weg bij mensen die geen belastingen betalen. We hebben een premie in het leven geroepen die ongeveer 40 percent van een investering dekt voor mensen die geen belastingen betalen en die toch een energiezuinige investering willen doen. Om dan het verschil weg te werken tussen wat toch nog betaald moet worden en de premie, die onmiddellijk wordt terugbetaald, wordt het energierenovatiekrediet aangeboden. Deze twee maatregelen werden als één pakket aangekondigd.

Mijnheer Martens, het is te vroeg om vandaag al een evaluatie te maken. We zijn nauwelijks drie maanden verder. Maar we zien toch dat voor de eerste maatregel, de premie voor niet-belastingbetalers, na nauwelijks drie maanden al zevenhonderd gezinnen een aanvraag hebben ingediend. Daarvan is er al een pak goedgekeurd. Er zijn voor 1,2 miljoen euro premies aangevraagd. Dat betekent, mijnheer Martens, in elk geval dat deze premie, waarbij een ongelijkheid wordt weggevoerd tussen mensen die wel en mensen die geen belastingen betalen, een absolute to the point-maatregel is. Deze mensen hadden misschien al jaren geleden van deze maatregel kunnen genieten en hebben wellicht daardoor die investeringen niet eerder kunnen doen.

Wat de kredieten betreft, is het veel genuanceerder. We zien dat het energierenovatiekrediet vandaag geen groot succes is. Ik heb eens gekeken naar de maatregelen in Oostende en Antwerpen. In Oostende heeft het een paar jaar geduurd vooraleer de maatregel uit de startblokken is geraakt, maar één jaar later zijn er toch al een 150-tal dossiers waarvan dertig voor het aanbrenge van dakisolatie. Dat is toch een heel elementaire investering. Ik denk dat deze premie, die heel korte tijd later wordt terugbetaald, voor gezinnen met een beperkt inkomen de meest efficiënte maatregel is.

Ik sta uiteraard niet afkerig ten opzichte van allerlei andere formules. Ik vind wel dat als er een federaal fonds bestaat ter reductie van de energiekost, en als men daar een heel systeem uitwerkt waardoor er renteloze leningen kunnen worden verstrekt, dat het dan toch een beetje gek is om op Vlaams niveau hetzelfde te doen.

Laat ons nu even de evaluatie afwachten en dan kijken wat er eventueel nog meer kan worden gedaan. Feit is wel – en u hebt dat ook aangehaald – dat de Vlaamse

Regering al heeft beslist om voor die investeringen in dakisolatie vanaf volgend jaar een extra premie van 500 euro te geven. Die premie moet ervoor zorgen dat voor de mensen met het meest bescheiden inkomen, die al de 40 procent krijgen en nu dus ook nog 500 euro, de investering quasi gratis kan worden. Dat is zeer belangrijk als je weet dat je door een investering in dakisolatie 20 tot 30 procent op je energiefactuur kunt besparen.

De heer Bart Martens: Mevrouw de minister, ik trek het nut en de noodzaak van de genomen maatregelen zeker niet in twijfel. Maar de weg is nog lang. Als ik u hoor zeggen dat er op vandaag zeventienhonderd gezinnen hebben ingeschreven op de compenserende Vlaamse premie voor niet-belastingplichtigen, zodat zij dezelfde tegemoetkoming krijgen als de belastingplichtigen, is er nog een hele weg te gaan.

Er zijn 800.000 gezinnen in Vlaanderen zonder een geïsoleerd dak. Een op drie woningen heeft nog enkel glas. Als je dat in aanmerking neemt, moet er zelfs met 700 extra dossiers op drie maanden tijd, nog een hele weg worden afgelegd.

Ik ben het met u eens. En ere wie ere toekomt, het is een initiatief geweest van mevrouw Van Weert, dacht ik. Als het systeem van de renteloze leningen van de federale overheid kan worden verbeterd door bijvoorbeeld de drempel van 50.000 inwoners op te heffen zodat ook kleinere steden en gemeenten een erkenning als lokale kredietverstrekker kunnen verkrijgen, dan is dat voor mij ook goed. Het maakt mij niet uit of de kat wit of zwart ziet, als ze maar muizen vangt.

Als u de federale overheid – en u hebt daar meer invloed op dan ik – kunt overtuigen om dat systeem te verbeteren zodat meer gezinnen in Vlaanderen een beroep kunnen doen op een renteloze of goedkope lening, dan is dat goed. Als dat niet zo is, moet Vlaanderen haar verantwoordelijkheid opnemen. Energiebesparing is nog altijd een gewestelijke bevoegdheid. In het verleden is vaak gesteld dat wat we zelf doen beter is. Nu geldt dat wat we zelf kunnen doen, we niet doen, en laten we het over aan de federale overheid die zo arm is als Job.

Ik had graag van u gehoord dat u, in het geval dat het federale beleid faalt, bereid bent om een equivalent Vlaams systeem in het leven te roepen.

De voorzitter: Mevrouw Heeren heeft het woord.

Mevrouw Veerle Heeren: De genomen maatregelen zijn in ieder geval wel goede aanzetten. Hier wordt eigenlijk het debat gevoerd vanuit het standpunt van de vele eigenaars die Vlaanderen rijk is. We kunnen echter niet ontkennen dat een groot percentage, bijna 15 procent, ook huurt. Vaak komen kansarmen in huurwoningen terecht waarvan de eigenaars op leeftijd zijn, boven

70 of 80 jaar. Ze hebben een of twee huisjes en nemen weinig energiebesparende maatregelen, met alle gevolgen voor bijvoorbeeld de huurder die dat onmiddellijk in zijn portemonnee zou kunnen voelen.

Ik vraag de minister dan ook bij de voorbereiding van de maatregelen deze doelgroep zeker niet uit het oog te verliezen. Ik vraag haar samen met de eigenaars te zoeken naar wat kan worden gedaan voor deze specifieke groep. De vraag is of een renteloze lening wel een goed idee is voor iemand van 80 jaar. Ik denk van niet. Een oudere persoon wil dat bedrag niet meer investeren, terwijl de huurder – mits een garantie voor een huurcontract van 6 of 9 jaar – allicht wel overtuigd kan worden om een renteloze lening aan te gaan. De return is immers onmiddellijk voelbaar in de portemonnee.

De voorzitter: Mevrouw Van Weert heeft het woord.

Mevrouw Els Van Weert: Ik schaar me uiteraard achter elke maatregel die wordt genomen om ten aanzien van deze problematiek vooruitgang te boeken. Ik heb zelf in een soortgelijke positie gezeten. Men wenst dat het sneller zou gaan dan wat in de praktijk mogelijk blijkt.

Wat de drempel betreft voor de doelgroep waar mevrouw Heeren aan refereert, is deze in de eerste plaats financieel. De heer Martens heeft het al gezegd. Zelfs een relatief klein bedrag voor dubbel glas of dakisolatie is vaak een te grote drempel om in één keer op tafel te leggen. Vandaar het systeem van leningen, en voor sommigen de terugbetaling in het kader van de derde betaler.

Wat de meest kwetsbare mensen betreft, zien ze er erg tegen op om een dossier in gang te steken of het volledig af te werken.

Het gaat dus niet alleen over de financiering, maar ook over het vinden van een aannemer, het opvolgen van de werken enzovoort. Het fonds voorziet ook daarin, maar het kan op dit ogenblik maar op een aantal plaatsen functioneren. Daarom vind ik het geen slechte suggestie om toch te trachten het bestaande systeem uit te breiden naar een aantal andere gemeenten. Waarom zouden we bij de dialoog ook dit punt niet op tafel leggen? Misschien is het mogelijk om het fonds gedeeltelijk over te nemen en uit te breiden.

Minister Hilde Crevits: Het is altijd aangenaam als er constructieve voorstellen voor de dialoog gegeven worden.

Er zijn hier aanzetten gegeven tot een debat dat heel ruim kan worden. We hebben ook een onderzoek gedaan naar hoe het komt dat mensen, als ze energiezuinige investeringen willen doen, niet gemakkelijk hun

dak laten isoleren. Dakisolatie is het meest efficiënte investeringsinstrument omdat je daar de grootste besparing realiseert. Toch komt het maar op de derde plaats in de lijst van belangrijke maatregelen. Hoe komt dat? Dubbele beglazing geeft een zeker comfort. Een ketel heeft hetzelfde effect. Maar een dak isoleren zie je niet. Er zitten dus ook psychologische drempels in de weg.

Ik heb een bevraging laten doen bij oudere eigenaars om te peilen naar waarom ze geen maatregelen nemen, zelfs als ze de middelen hebben. Vaak stellen ze de zinvolheid van de maatregelen in vraag. Ze vragen zich af of ze het nog kunnen terugverdienen. Er zijn allerhande praktische drempels. Daarom is dit jaar beslist om de seniorenorganisaties een energieconsulent aan te bieden die vanuit het Energiefonds betaald wordt. Hij heeft net als taak om de doelgroep van de oudere mensen te sensibiliseren om toch de investering te doen.

We hebben ook een paar overlegondes gehad met de armenverenigingen. Sinds enige tijd hebben ook zij een energieconsulent ter beschikking die heel specifiek de doelgroep aanspreekt en bekijkt hoe bijvoorbeeld de papierwinkel geregeld kan worden, hoe er instrumenten gezocht kunnen worden om hen toch bepaalde investeringen te kunnen laten doen. De energiescans die sinds twee jaar uitgevoerd worden, zijn ook een goed hulpmiddel om mensen te wijzen op het belang. Er worden ook kleine ingrepen gedaan.

Voor de huurders zijn er twee aanzetten gegeven. De Vlaamse Regering heeft een maatregel goedgekeurd die zorgt voor een extra financiële injectie voor eigenaars die verhuren via socialeverhuurkantoren waardoor investeringen, die vanuit het Energiefonds worden gedaan voor de verhuurde woning, rechtstreeks ten goede komen aan de huurder.

Binnenkort treedt bovendien de maatregel van het energieprestatiecertificaat in werking, wat een sterk sensibiliserend element zou kunnen worden om te wijzen op het energieniveau van de woning.

Het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest heeft sinds enkele maanden ook een systeem van renteloze leningen, maar de intresten daarvan worden betaald door de distributienetbeheerder en worden dus gewoon in de tarieven doorberekend. Ik vind dat persoonlijk geen goede piste, omdat hierdoor de energietarieven kunnen stijgen.

We moeten dus eerst het bestaande systeem goed evalueren en nagaan wat de hindernissen zijn voor het energierenovatiekrediet. Na deze evaluatie kunnen we dan beslissen hoe we op een verstandige manier verdere stappen kunnen zetten.

De heer Bart Martens: De Vlaamse overheid heeft inderdaad al verschillende maatregelen genomen om de

verschillende drempels die er zijn om energie te besparen – een gebrek aan kennis, een gebrek aan middelen, een gebrek aan zeggenschap in het geval van huurders – weg te nemen. Toch moeten we nagaan hoe we nog stappen vooruit kunnen zetten.

Mevrouw de minister, u verwijst naar het systeem van renteloze leningen dat in Brussel wordt ingevoerd. Het Waalse Gewest heeft op 27 augustus beslist om in Wallonië 80 miljoen euro ter beschikking te stellen voor renteloze leningen aan mensen met een redelijk beperkt inkomen.

Ik stel voor, mevrouw de minister, dat we die verschillende systemen op een rustig moment, in de commissie, eens naast elkaar leggen en afwegen, om te kijken in hoeverre Vlaanderen ook nog extra stappen vooruit kan zetten, zodat iedereen binnenkort het recht kan krijgen op een energiezuinige woning en niemand nog in de kou moet blijven staan.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

MOTIE van de heren Jan Peumans en Rudi Daems tot onderzoek door het Rekenhof naar de wijze waarop de communicatie met betrekking tot het Masterplan Antwerpen en de uitvoering ervan geconcipteerd en uitgevoerd wordt door de vennootschap Beheersmaatschappij Antwerpen Mobiel (BAM) – 1836 (2008-2009) – Nr. 1

Voorstel tot aanvulling van de agenda

De voorzitter: Dames en heren, vanmiddag heeft de heer Peumans bij motie van orde een voorstel gedaan tot aanvulling van de agenda met de motie van de heren Jan Peumans en Rudi Daems tot onderzoek door het Rekenhof naar de wijze waarop de communicatie met betrekking tot het Masterplan Antwerpen en de uitvoering ervan geconcipteerd en uitgevoerd wordt door de vennootschap Beheersmaatschappij Antwerpen Mobiel.

Is het parlement het eens met dat voorstel tot aanvulling van de agenda? (*Instemming*)

Dan stel ik voor dat de motie van de heren Jan Peumans en Rudi Daems onmiddellijk wordt behandeld, samen met de motie van de heren Filip Dewinter en Jan Penris.

Is het parlement het daarmee eens? (*Instemming*)

MOTIE van de heren Filip Dewinter en Jan Penris tot uitoefening van het recht van onderzoek naar het gebrek aan validering, kwalitatieve doorlichting en opportuiniteitsbeoordeling van de door de nv van publiek recht BAM genomen beslissingen met betrekking tot de maatschappelijke communicatie van het Masterplan Antwerpen in het algemeen en de Oosterweelverbinding in het bijzonder – 1817 (2007-2008) – Nr. 1

MOTIE van de heren Jan Peumans en Rudi Daems tot onderzoek door het Rekenhof naar de wijze waarop de communicatie met betrekking tot het Masterplan Antwerpen en de uitvoering ervan gecoördineerd en uitgevoerd wordt door de vennootschap Beheersmaatschappij Antwerpen Mobiel (BAM) – 1836 (2008-2009) – Nr. 1

Bespreking

De voorzitter: De bespreking is geopend.

De heer Penris heeft het woord.

De heer Jan Penris: Mevrouw de voorzitter, collega's, we gaan het vandaag nogmaals hebben over de BAM, maar ik zal proberen het kort te houden. Dat zal moeilijk zijn, want we hebben daarover toch wel een en ander te zeggen. Maar ik heb begrepen dat de oppositie mee is in ons verhaal. Al was het maar omdat de heren Daems en Peumans vandaag het licht hebben gezien en een motie hebben ingediend die helemaal in de lijn ligt van onze motie. Zij het dat ze op het laatste een beetje moet afwijken natuurlijk, want men kan het Vlaams Belang nooit gelijk geven, zelfs niet als het gelijk heeft, omwille van het cordon sanitaire enzovoort, nietwaar mijnheer Peumans? Maar u volgt ons in onze analyse en u wilt ook dat er in dit dossier ernstig onderzoekswerk wordt verricht.

Voor de collega's die het dossier misschien minder hebben gevolgd in het verleden, breng ik kort in herinnering dat de BAM werd opgericht bij decreet van 13 december 2002. Het Masterplan Antwerpen, dat door die BAM moet worden uitgevoerd, wordt geregeld in drie besluiten van de Vlaamse Regering, met name dat van 15 december 2000, dat van 22 juli 2005 en dat van 16 februari 2007. Daarnaast bestaat er nog een heel belangrijke kaderovereenkomst tussen de Vlaamse Regering enerzijds en de BAM anderzijds, die dateert van 28 februari 2007 en de rechtsposities van alle partners regelt.

Waarom breng ik dat in herinnering, collega's? Dit is het wettelijke kader waarbinnen het hele verhaal zich afspeelt. Binnen dat verhaal is het heel duidelijk dat de Vlaamse Regering een belangrijke speler blijft. De Vlaamse Regering is hoofdaandeelhouder van de BAM, de Vlaamse Regering is de belangrijkste borg en

bankgarant in het verhaal van de BAM, de Vlaamse Regering heeft twee commissarissen in de raad van bestuur van de BAM, die een aantal beslissingen kunnen overrulen mocht dat nodig zijn. Dat kan zowel als de commissaris moest vaststellen dat naar rechtmatigheid foute beslissingen door de BAM worden genomen en als naar doelmatigheid en opportuiniteit foute beslissingen worden genomen door de raad van bestuur van de BAM. Met andere woorden, de Vlaamse Regering is in heel dit verhaal een spilfiguur, en wij op onze beurt zijn de controleurs van de Vlaamse Regering.

Dat wil ik u bij het begin van dit verhaal meegeven omdat we natuurlijk een aantal van onze verantwoordelijkheden kunnen doorschuiven naar andere instanties zoals we dat in het verleden al hebben gedaan. We hebben met name aan het Rekenhof in het verleden al eens gevraagd om, wanneer er beslissingen werden genomen die wij betwistbaar vonden, die te toetsen op hun rechtmatigheid. Het Rekenhof heeft dat ook gedaan. Vandaag willen wij niet alleen de rechtmatigheidstoets organiseren, vandaag willen wij ook in een heel specifiek dossier dat de BAM aanbelangt, namelijk het communicatiedossier, duidelijkheid met betrekking tot de doelmatigheid en de opportuiniteit in het hele dossier.

Ik zal niet te veel beslag op uw tijd leggen want sommigen hebben ongetwijfeld nog verplichtingen. Ik zal geen lezing geven van het totale stuk dat we hebben voorbereid, maar ik wil u toch even in herinnering brengen waarover we het hebben. De BAM heeft destijds, en dat is heel lang geleden, rond 15 december 2000, haar communicatiedossier uitbesteed aan de Groep C & Slangen. Toen dat gebeurde, waren er in dit huis al heel wat vragen bij de manier waarop dat dossier destijds is aanbesteed. Met name stelde men zich de vraag: is de markt wel bevroegd geworden? Quod non. Er was één partner die preferentieel was en met die partner, nietwaar mijnheer Peumans, nietwaar mijnheer Daems, is men in zee gegaan. Wij, u en uw voorgangers hadden bij die constructies al een aantal vraagtekens. We hebben het dossiertje overgemaakt aan het Rekenhof. Het Rekenhof heeft gezegd dat de manier waarop dat dossier is gegund, misschien volgens politici betwistbaar is, maar naar de huidige stand van de rechtspraak rechtmatig te noemen. Herinner u: we hebben op 27 april aan het Rekenhof de opdracht gegeven na te gaan of dat dossier geen onregelmatigheden vertoonde wat de rechtmatigheid betrof, en het Rekenhof heeft geen onrechtmatigheden gevonden.

Er zijn echter andere aspecten in dit dossier die niet zijn beantwoord, dat hebben een aantal van onze goede collega's onmiddellijk opgemerkt. Als het dossier al rechtmatig is gegund volgens de letter van de wet, is het dossier dan wel gegund volgens de principes van doelmatigheid en opportuiniteit, zoals elke goede

bestuurder het zou moeten doen? Daar heeft het Rekenhof zich niet over uitgesproken, en daar heeft het zich ook niet over uit te spreken, deelde het ons achteraf mee. Een paar van onze collega's, de heer Decaluwe, de heer Peumans, de heer de Kort en de heer Daems, zijn met die wetenschap naar het Rekenhof getrokken en hebben gevraagd om alle stukken die betrekking hadden op de gunning van dat communicatiedossier van de Groep C & Slangen, in het bezit te krijgen. Ze hebben dat dossier geanalyseerd en ze hadden daar op dat moment al een aantal politieke vraagtekens bij. Over die politieke vraagtekens, hebben we in het debat in de evaluatiecommissie die halfjaarlijks plaatsvindt onder de goede leiding van onze collega uit Aartselaar, kunnen vaststellen: het contract is misschien te royaal gegund. Men heeft ervoor gezorgd dat naar aanleiding van de debatten toen, het forfaitaire budget waarover de communicatiegroep kon beschikken, verlaagd werd. Dat heeft niet belet dat ondertussen nieuwe deelcontracten zijn gegund aan dezelfde groep, wat hun forfaitaire verlies misschien wel compenseerde.

Nu moeten wij het over dit dossier ten gronde hebben, collega's. Dat betekent dat we toch even rekening moeten houden met wat een aantal specialisten in dit dossier ter zake te melden hebben. U zult zich herinneren, en zeker de collega's die het dossier ten gronde volgen, dat op 5 juli 2008 de vakkrant De Tijd hieromtrent een aantal dingen heeft meegedeeld, dingen die ik u niet wil onthouden en die ik u letterlijk ga voorlezen, al was het maar omdat u er rekening mee zou kunnen houden op het moment dat u zich over ons verzoek tot oprichting van een onderzoekscommissie gaat uitspreken.

Experts hebben in hun opiniestuk in De Tijd van 5 juli 2008 over het gebruik door Groep C van de zogenaamde mechanische communicatiemodellen een aantal dingen gezegd: "De communicatiestrategie van de BAM zou tot op heden vooral op informatie-uitstoot berusten, waarbij de 'communicatie' veelal zou ontbreken." Volgens hetzelfde opiniestuk heeft Groep C duidelijk gefaald in de strategische communicatiebegeleiding en advisering met betrekking tot de BAM. Ik citeer: "Het is trouwens momenteel zeer moeilijk om te bepalen welke taken – communicatieadviesing, analyses en onderzoek enzovoort – apart werden uitgevoerd en al dan niet gefactureerd, los van de permanente communicatiebehandelingen en taken van de communicatiecel van de BAM. Er moet, met andere woorden, transparantie worden verschaft over de taken die werden uitgevoerd door de communicatiecel, wat men in vaktermen de insourcing noemt, en de afzonderlijke taken, handelingen, adviezen en rapporten die extern, via outsourcing, worden verricht, door wie en tegen welke prijs. Als bepaalde activiteiten of handelingen, bijvoorbeeld strategische adviezen, zijn inbegrepen in het forfaitaire communicatiebudget, is het wenselijk dat de marktwaarde van die activiteiten en handelingen wordt bepaald."

Waarom is het communicatiebeleid dat Groep C & Slangen heeft gevoerd, failliet? Omdat we allemaal vaststellen dat er in Antwerpen al geen consensus meer bestaat over de meest fundamentele elementen van het hele Masterplan Antwerpen. Als we vandaag vaststellen dat heel Antwerpen in opstand komt tegen de Lange Wapperbrug, tegen grote en belangrijke onderdelen van het Masterplan Antwerpen, dan is er iets fout met de communicatie en met het beleid dat Groep C & Slangen heeft gevoerd. Tegen het einde van dit jaar verwachten wij 50.000 handtekeningen van Antwerpse burgers, die erop zullen aandringen om een volksreferendum te organiseren tegen de Lange Wapperbrug. Van slechte communicatie gesproken: dit kan tellen. Als heel Antwerpen in opstand komt tegen een zo belangrijk geacht project, dan is er minstens iets fout met de communicatiestrategie. We denken dus dat het aangewezen is om heel dit communicatiedossier ten gronde te onderzoeken, om een aantal communicatie-experts hun licht te laten schijnen over de wijze waarop de communicatie is gebeurd, en, meer in het bijzonder, om ook de expertencommissie voor Overheidscommunicatie in dit dossier te betrekken. We durven dat zeggen omdat de outsourcing van de communicatie met betrekking tot de nv BAM gebeurt op initiatief van de Vlaamse overheid en ook wordt gefinancierd met het geld van de Vlaamse overheid, en de communicatie van de BAM uiteindelijk bestemd is voor het publiek.

Al die elementen samen brengen ons ertoe u te durven vragen vandaag uw instemming te verlenen aan het oprichten van een parlementaire onderzoekscommissie binnen dit huis, die een beroep zal doen op mensen uit de communicatiewereld enerzijds, maar anderzijds zeker en vast ook op de expertencommissie voor Overheidscommunicatie. We moeten daar niet te lang mee wachten. Het dossier vraagt dat we hier snel en efficiënt handelen. We durven voorstellen dat deze commissie uiterlijk op 31 december 2008 haar besluiten zou indienen bij dit huis en deze plenaire vergadering. Vandaar onze motie die we u voorleggen. Ik heb begrepen dat vandaag ook een aantal eminente leden van de rest van de oppositie wakker zijn geworden. Ze willen niet zo ver gaan als wij. Ze willen nogmaals een beroep doen op het Rekenhof, dat al een wettigheidscontrole heeft uitgevoerd. Nu zouden ze aan het Rekenhof willen vragen een opportuniteits- en doelmatigheidscontrole te laten uitvoeren. We kunnen daarmee leven, maar denken dat onze stap iets verder gaat en iets efficiënter zal zijn dan wat zij voorstellen. Daarom houden we alleszins vast aan ons eigen voorstel, dat krachtig en duidelijk is, maar zullen we hun voorstel zeker niet afschieten. We zullen ons daar minstens over onthouden, en misschien willen we het in onze goedgunstigheid zelfs goedkeuren. (*Applaus bij het Vlaams Belang*)

De voorzitter: De heer Peumans heeft het woord.

De heer Jan Peumans: Mevrouw de voorzitter, dames en heren, de heer Penris beweert dat wij nu pas wakker geworden zijn. Eerlijk gezegd, u moet de communicatie eens bekijken. Ik nodig u uit om de acht tot nu toe goedgekeurde voortgangsrapportages te lezen, mijnheer Penris. U zult merken dat ik eerst in de woestijn aan het preken was. Nadien hebben alle mogelijke organisaties, tot en met de burgemeester van Antwerpen, verklaard dat de hele communicatie van de BAM allesbehalve goed was, en dan druk ik het nog voorzichtig uit.

Wij opteren ervoor om dit door het Rekenhof te laten doen. De heer Penris heeft duidelijk aangehaald dat de rechtmatigheid onderzocht is, maar een onderzoekscommissie is volgens mij te verregaand. Ik denk immers dat het Rekenhof nu ook de doelmatigheid moet onderzoeken.

Ik nodig het parlement uit om na te gaan hoe de Groep C & Slangen in het verleden allerlei contracten heeft binnengehaald. Ik verwijs naar de periode-Verhofstadt. Ze werd later terug binnengehaald bij Open Vld. Ik zie dat ze voor 400.000 euro gedurende 60 dagen prestaties geleverd heeft. Ik zie dat ze op 22 november van het jaar ...

De voorzitter: De heer Gatz heeft het woord.

De heer Sven Gatz: Mijnheer Peumans, u zei net zelf dat herhaling een gouden regel is in de communicatie. Maar men kan ook beginnen zagen. Dat is ook een kunst. U sleurt er zijdelings allerlei zaken bij, daar bent u goed in. U bewijst daarmee ten overvloede waar het u echt om te doen is, namelijk een private kruistocht tegen de heer Slangen. Ik vraag u, ik wil u in bescherming nemen tegen uzelf: hou daar mee op.

U weet dat volgens het Rekenhof het contract goed gegund is en dat er met de aanbesteding niets fout is. U weet dat volgens het Rekenhof de tarieven correct zijn en de facturatie correct uitgevoerd is. U hebt al die informatie, u kent dit dossier nog tien maal beter dan ik. U weet zeer goed dat de leidinggevendenden bij BAM vonden dat er niet moest worden gecommuniceerd, voornamelijk om juridische redenen. U weet zeer goed dat het communicatiebureau Groep C steeds op een professionele manier het communicatieadvies gegeven heeft waarvoor het vergoed werd. U probeert nu net als uw collega van het Vlaams Belang om een slachtoffer te kiezen. U komt beweren dat er niet goed gecommuniceerd is vanuit BAM, daar kunnen we best een boompje over opzetten. Voor u is het de verantwoordelijkheid van degene die moest communiceren. De eindverantwoordelijke voor de communicatie is volgens mij BAM zelf en niet Groep C. ik vraag u om eens een klein beetje een eerlijke houding aan te nemen in het parlement, en te stoppen met de vergiftiging rond dit dossier, wat u nu al maanden aan het proberen bent. Het zou u sieren. (*Applaus bij Open Vld*)

De heer Jan Penris: Met alle respect, ik ben niet de man die de heer Peumans moet en wil verdedigen, wel integendeel. Maar nu neemt iemand het woord die het dossier op geen enkel moment, zelfs niet zijdelings, heeft willen volgen. Mijnheer Gatz, als het dossier behandeld wordt in de commissie, schittert uw fractie door afwezigheid, met uitzondering van de commissievoorzitter natuurlijk. Dat terzijde.

Wat uw opmerking te gronde betreft: qui custodiet custodes – wie bewaakt wie? Ik merk dat u zich al in het dossier hebt ingewerkt. De communicatiecel van de BAM wordt momenteel bevolkt door mensen die vanuit Groep C zijn afgevaardigd. Die tekenen op dit moment de communicatiestrategie uit die Groep C mag uitvoeren.

Dat is een interessant juridisch probleem. Het is een van de redenen waarom zowel mijn fractie als die van de heren Peumans en Daems, vragen om nader onderzoek te mogen uitvoeren. Mijnheer Gatz, sta ons dat minstens toe.

De voorzitter: De heer Daems heeft het woord.

De heer Rudi Daems: Mijnheer Gatz, ik waardeer u erg als politicus, dat weet u, maar u gaat hier kort door de bocht. In november of december hebben we de elfde voortgangsrapportage. Het punt dat we daar allicht voor de elfde keer zullen maken, is dat een aantal zaken financieel buitensporig worden en uit de hand lopen. Het is mij helemaal niet te doen om een kruistocht tegen één persoon of één bedrijf, ik wil dat een verlengstuk van de overheid, zoals BAM, goed bestuurt. U verwijst naar het Rekenhof, dat een procesaudit heeft gemaakt en geen opportuniteits- of doelmatigheidsbeoordeling. Dat is net het punt dat we met onze vraag tot onderzoek bij het Rekenhof willen maken. Ik nodig u uit om tijdens de elfde voortgangsrapportage dit debat mee te voeren.

De voorzitter: De heer van den Abeelen heeft het woord.

De heer Marc van den Abeelen: Mijnheer Penris, als hier kort door de bocht wordt gegaan, dan geldt dat ook voor u. Als u zegt dat er weinig interesse is van onze fractie voor de voortgangsrapportage, dan gaat u aan het feit voorbij dat ik daar vooraan zit en dat allemaal verplicht bijwoon, en dat mevrouw De Ridder daar meestal ook aanwezig is. U kunt de heer Gatz niets verwijten; wij lichten hem in, waardoor hij goed geïnformeerd is.

Ik wil even terugkomen op de woorden van minister-president Peeters, toen hij nog minister van Openbare Werken was en zei dat de communicatie of de non-communicatie van BAM niet altijd de schuld was van

het communicatiebureau, maar van de juridische adviseurs. Ik herinner mij – de heren Penris en Daems waren er ook bij, de heer Peumans niet – dat toen we in Antwerpen naar de maquette gingen kijken van de verschillende consortia, we werden geflankeerd door een juridisch adviseur van BAM, die dan nog reclame maakte voor een bepaalde politieke partij op zijn voorruit. Hij bezwoer ons om geen vragen te stellen, we mochten en zouden geen vragen stellen. Dat is non-communicatie.

Als ik verneem dat bepaalde leden van de raad van bestuur van BAM zelfs niet wilden communiceren met het parlement, dan mag u het communicatiebureau niets verwijten. In de bewuste uitzending van ATV en De Zevende Dag verscheen BAM niet, terwijl het communicatiebureau had geadviseerd om daar wel naartoe te gaan. Men had intern beslist om niet te gaan.

Er is ook nog een intern rapport over communicatie dat door een dame werd geschreven en dat bij BAM circuleerde. Wat er met die dame is gebeurd, moet u zelf maar uitzoeken. Ik vrees dat zowel leden van de raad van bestuur, als het kader niet altijd heel communicatief zijn. Onze fractie zal dat ook niet volgen omdat het Rekenhof al genoeg onderzoek heeft gedaan.

We hebben het volste vertrouwen in de heer Vinck, die heel goed is op het vlak van communicatie. Hij heeft in andere grote bedrijven zeer goed gecommuniceerd. Geef hem de kans om te communiceren. Hij zal ook naar de voortgangsrapportage komen. Stel hem dan uw vragen. Ik geef hem het vertrouwen. In de commissie hebben we het hier vijftien keer over gehad. De heer Gatz heeft voor een groot deel gelijk. (*Applaus bij Open Vld en sp.a + VlaamsProgressieven*)

De voorzitter: De heer Gatz heeft het woord.

De heer Sven Gatz: Mijnheer Daems, wanneer ik de heer Peumans verweet dat hij in een privé-oorlog is verwickeld met de heer Slangen, dan was dat niet van toepassing op u. Ik weet dat u met de grond van het dossier bezig bent.

De heer Rudi Daems: Het moet niet de bedoeling zijn om de indieners van het verzoek tot onderzoek uit elkaar te spelen. Dat is niet de essentie. Mijnheer van den Abeelen, u hebt ook niet de essentie aangehaald.

Wat stellen we vast, collega's? We stellen vast dat we in het BAM-dossier ongeveer 5 miljoen euro – en ik druk me misschien een beetje oneerbiedig uit – over de balk hebben gezwaard. Vandaag hebben we een project in Antwerpen waar absoluut geen enkel draagvlak meer voor bestaat. Wie is daar verantwoordelijk voor? Dat zijn de BAM als raad van bestuur wegens de krampachtige houding in het verleden, voor een stuk ook de regering, maar evenzeer ook degenen die als experts

hadden moeten instaan voor de crisiscommunicatie en de strategische communicatie. De voorbeelden die wij hebben gezien, waren geen voorbeelden van crisiscommunicatie, integendeel. Dat is de grond van de zaak en daarover willen wij dat het Rekenhof zich buigt.

De heer Jan Peumans: Mevrouw de voorzitter, ik ben blij dat ik het woord opnieuw krijg. Ik zou de heer Gatz van harte willen bedanken voor de toch wel laag-bij-de-grondse opmerking die hij maakt.

Mijnheer Gatz, ik nodig u uit om te bekijken wat mijn bijdrage in de voortgangsrapportage tot nu toe geweest is. Ik doe wel moeite om allerlei dingen na te kijken. Toch ga ik u een paar voorbeelden geven in verband met de heer Slangen. De heer Daems merkte terecht op dat de teller op dit ogenblik op 5 miljoen euro staat. Dat is 200 miljoen Belgische frank! Vorig jaar werd weer een forfaitaire som uitbetaald. Ik stel vast dat de raad van bestuur na onze interventies beslist heeft om de contracten terug te brengen van 900.000 naar 600.000 euro – maar dat is nog een hoog bedrag, er kan dus nog een en ander van af.

Wat de heer Slangen in overheidssdienst betreft, stel ik vast dat het bureau 400.000 euro krijgt om zestig dagen te werken. Ik ken mensen die veel harder moeten werken.

Er is een arrest van de Raad van State van 4 maart 2003 en ik nodig u uit om het eens te lezen. Daarin heeft een ander bureau gelijk gekregen omdat ten onrechte een toewijzing aan het bureau-Slangen is gebeurd. Ik verwijs naar het arrest van 15 maart 2007 waarin Slangen opnieuw in het ongelijk werd gesteld.

Ik geef u nog een voorbeeld, mijnheer Gatz. In het kader van de noord-zuidverbinding werden twee adviezen gemaakt – of beter: twee adviesjes – door het bureau. Dat heeft er juist geteld twee weken aan moeten werken. Ik zal u de kostprijs ook geven. Ik kende de details niet, maar ik heb ze aan de minister gevraagd. De ene nota gaat over een adviesnota over tijdelijke onteigeningen en bijkomende maatregelen. Het is een kort advies. De andere nota is een voorbereiding voor het overleg met een actiecomité over de noord-zuidverbinding. Twee weken heeft men eraan gewerkt! Twee weken! Ik zou u nog voorbeelden kunnen geven, want de lijst is indrukwekkend.

Tussen ons gezegd en gezwogen, mijnheer Gatz, als u vindt dat ik overdrijf, dan zeg ik dat ik vind dat er aan de andere kant overdreven wordt, want daar wordt 5 miljoen euro uitbetaald voor erelonen plus de rest de communicatie. Iedereen zegt dat die communicatie en informatie op niets trekt. Ik ben niet de enige die dit zegt, een heleboel mensen zeggen dit.

De heer Sven Gatz: Mijnheer Peumans, ik herhaal wat het Rekenhof in zijn vorig rapport heeft gezegd.

De heer Jan Peumans: Dat gaat over rechtmatigheid, niet over doelmatigheid!

De heer Sven Gatz: Het Rekenhof heeft in zijn vorig rapport gezegd dat de tarieven en de facturen die door het communicatiebureau werden aangerekend, correct zijn.

De heer Jan Peumans: Het gaat over wat gepresteerd is voor die tarieven, voor die erelonen. Als men gewoon elk jaar forfaitair sommen blijft uitbetalen, maar er wordt niets besteed aan communicatie, dan moet u mij eens vertellen waarom die sommen worden uitbetaald. De reden is dat men dit in een contract van 2001 op die manier vergeld heeft.

De heer Jan Penris: Voor een goed begrip en ter attentie van de heer Gatz, die niet altijd in staat is om onze commissie bij te wonen, wil ik nog eens vertellen dat het Rekenhof heel duidelijk heeft gezegd dat het het dossier op het vlak van de rechtmatigheid heeft onderzocht en op dat vlak geen fouten heeft kunnen vaststellen. Maar de doelmatigheids- en opportunitiecontrole werden nog altijd niet uitgevoerd. Een aantal collega's hebben de documenten dienaangaande opgevraagd en zijn met een aantal vragen blijven zitten. Wij ook. Ook in de vakliteratuur blijven er vraagtekens bestaan. En dus wordt er gezegd dat er nader onderzoek moet worden gedaan. De heer Peumans, de heer Daems en wij verschillen alleen van mening over wie het onderzoek zal moeten uitvoeren.

Mijnheer Peumans, wij denken dat we dat in eigen handen mogen en kunnen nemen. Ik denk dat wij sterk genoeg zijn om er, met de controle en feedback die we van specialisten ter zake zullen krijgen, uit te geraken.

U vindt dat we dat ook weer aan het Rekenhof moeten geven. Goed, als het moet, dan geven we dat aan het Rekenhof.

Maar die controle, mijnheer Gatz, is nog altijd niet uitgevoerd. Daar is nog altijd geen sluitend antwoord op gekomen. Is de communicatie doelmatig? Ik voel politiek aan dat dat niet zo is. Iedereen in Antwerpen voelt dat aan, anders zou er niet zo'n massaal verzet zijn tegen de Lange Wapper.

De voorzitter: De heer de Kort heeft het woord.

De heer Dirk de Kort: Ik denk dat iedereen in dit Vlaams Parlement ervan overtuigd is dat het Rekenhof zich al heeft uitgesproken over de totstandkoming van het contract met Groep C en heeft gezegd dat er geen probleem is. Het gaat hier over de prestaties van Groep C.

Er zijn meerdere middelen om dat te controleren. Je kunt er inderdaad een onderzoekscommissie mee belasten, of je kunt het Rekenhof nog eens een aparte opdracht geven, zoals de heren Daems en Peumans voorstellen, maar er is daaromtrent al een audit gebeurd. PricewaterhouseCoopers heeft in 2006 een audit gedaan, waaruit bleek dat die prestaties onvoldoende waren. Daarop heeft de BAM zelf maatregelen genomen en is er vanuit de BAM een aansturing gebeurd.

In de voortgangsrapportages, die ook een controlemiddel zijn van het Vlaams Parlement, hebben we echter vastgesteld dat dat nog onvoldoende is. Het Rekenhof heeft op dat vlak zelf de aanbeveling gedaan om eens te kijken naar Nederland, waar een commissie zich bezighoudt met grote infrastructuurprojecten, en eens te kijken hoe men daar tot een goede besluitvorming kan komen om een maatschappelijk draagvlak te creëren voor dergelijke projecten. Want deze discussie gaat er precies over dat Groep C, het management en de raad van bestuur op dat vlak onvoldoende hebben gewerkt.

De Vlaamse Regering heeft dat ter harte genomen en heeft in juni besloten tot een wijziging in de samenstelling van de raad van bestuur en tot de aanstelling van de heer Vinck als nieuwe voorzitter, die nu de nieuwe strategische communicatielijnen moet uitzetten. Daarnaast is de opdracht gegeven om een onderzoek te voeren naar een alternatieve locatie van het tracé. Ik stel voor om dat eerst af te wachten, evenals het werk van de heer Vinck, die een ruimere opdracht heeft gekregen dan de vorige voorzitter. Laat ons daar op 4 december, bij de volgende voortgangsrapportage, kennis van nemen en laat ons dan onze werkzaamheden voortzetten.

De heer Jan Peumans: Ik licht, ook ter attentie van de heer Gatz, even toe wat de bedoeling is van de toepassing van artikel 83quater van het parlement. Wij baseren ons namelijk op artikel 5 van de wet 29 oktober 1846 op de inrichting van het Rekenhof, en in het bijzonder het vijfde lid ervan, krachtens het welke het Rekenhof a posteriori de goede besteding van de rijks-gelden – in dit geval geld van de Vlaamse Gemeenschap – controleert en zich ervan vergewist “dat de beginselen van zuinigheid, doeltreffendheid en doelmatigheid in acht worden genomen”.

De tweede motivatie is de noodzaak om voor het Masterplan Antwerpen en de uitvoering ervan een breed maatschappelijk draagvlak te creëren, en het feit dat een optimale communicatie daarbij van cruciaal belang is. Bovendien speelt deze communicatie een belangrijke rol om de hinder tijdens de werken te verminderen.

Drie: het communicatiebeleid met betrekking tot het Masterplan Antwerpen en de uitvoering ervan werd door de BAM uitbesteed aan de TV SAM, die het op

haar beurt in onderaanneming heeft uitbesteed aan het communicatiebureau Groep C. Dat is gebeurd in 2001.

Ik citeer ter attentie van de heer Gatz de twee aanbevelingen van het Rekenhof. De eerste aanbeveling luidt: “De BAM moet daarbij haar afhankelijkheid van externe dienstverleners beperken en streven naar een actieve communicatie.” De tweede aanbeveling luidt: “De versterking van het maatschappelijke draagvlak moet een permanent aandachtspunt zijn.” U moet de motivatie van het Rekenhof maar lezen in hun rapporten. Dit zijn dus niet mijn woorden. Dit is wat het Rekenhof zegt. Ik denk dus dat ook zij een bepaald communicatiebureau viseren.

Die 5 miljoen euro zijn erelonen die zijn betaald aan het bureau van Slangen. Daarnaast zijn er nog een aantal andere miljoenen uitgegeven. De journaals op ATV kosten op jaarbasis ongeveer 300.000 euro of 8000 euro per uitzending. Als u bij ATV die bestelling doet, vraag ik me af wat de meerwaarde is van een communicatiebureau ten aanzien van dat soort journaals. Ik kan u zo nog een aantal voorbeelden geven.

Het ontbreken van een maatschappelijk draagvlak voor het Masterplan Antwerpen en meer bepaald de Oosterweelverbinding, ondanks de grote communicatiebudgetten en -kosten, is vastgesteld door het Rekenhof. In de achtste voortgangsrapportage wordt uitspraak gedaan over de doelmatigheid: “Ook het handhaven van het maatschappelijk draagvlak lijkt nog steeds moeizaam te verlopen.” Dat staat in stuk 268 van een of twee jaren geleden.

Ook de antwoorden van diverse ministers op diverse parlementaire vragen over het communicatiebeleid van de BAM, in concreto over de prestaties van het communicatiebureau Groep C, geven geen duidelijkheid.

Mijnheer van den Abeelen, Karel Vinck, de voorzitter van de BAM, heeft tijdens zijn persconferentie van 22 september 2008 en tijdens vraaggesprekken in diverse media aangegeven meer en transparanter te zullen communiceren.

Er is kritiek op het communicatiebeleid van onder meer Frank Thevissen, ex-hoogleraar aan de VUB en voorzitter van de Expertcommissie voor Overheidscommunicatie van dit parlement. Verder is er ook de veelvuldige kritiek van meerdere organisaties op de slechte, c.q. onbestaande communicatie. Ik verwijs dan naar UNIZO, VOKA, VKW enzovoort. Mijnheer Gatz, ik wil u al die persberichten bezorgen.

Op heden is reeds meer dan 5 miljoen euro aan erelonen en niet aan alle andere communicatie betaald aan het communicatiebureau Groep C. Het Rekenhof heeft de communicatieopdracht bij de BAM reeds doorgelicht. Daarbij ging het heel duidelijk over de rechtmatigheid en

niet over de doelmatigheid. De doelmatigheid is een aspect dat het Rekenhof heel duidelijk kan onderzoeken. Er is geen toetsing gebeurd naar doeltreffendheid, zuinigheid en doelmatigheid van het gevoerde communicatiebeleid. De financiële en juridische dienstverlening gebeurde eertijds ook in onderaanneming van TV SAM. Achteraf is die autonoom gemaakt. De financiële dienstverlening gebeurt door Deloitte & Touch, de juridische dienstverlening gebeurt door het bureau Stibbe.

Mijnheer Gatz, het contract zoals dat in 2001 is opgesteld, kan van vandaag op morgen worden opgezegd. Men doet dat niet, waarom weet ik niet. Men doet dat wel voor het juridische en voor het financiële, maar niet voor de communicatie. Ik vind dat zeer merkwaardig. Als men aanbesteedt, kan worden nagegaan of dat marktconform is. Er is dan een rechtstreekse aansturing mogelijk.

De heer Marc van den Abeelen: Mijnheer Peumans, u moet appelen met appelen vergelijken. Het bureau Stibbe en Deloitte & Touche werken in regie. De aanbesteding is voor hen gebaseerd op een uurtarief. De uurprijs is op voorhand vastgelegd via een aanbesteding. Slangen werkt volgens een vast bedrag.

De heer Jan Peumans: Ik denk dat u een bijkomende onduidelijkheid creëert. In het contract van 2001 heeft men zich duidelijk gebaseerd op de KVIV-loontabellen. Er is een senior consultant, een junior consultant enzovoort. Forfaitair wordt er elke maand of elk drie maanden gedeclareerd bij TV SAM.

Ik zal u dat allemaal bezorgen. We hebben dat via het Rekenhof gekregen en dus ook kunnen nakijken. Het forfaitaire bedrag is natuurlijk gebaseerd op een aantal uren die gepresteerd worden.

Wij vragen een heraanbesteding zodat de marktconformiteit kan worden getoetst. Het is belangrijk dat het management en de raad van bestuur kunnen zorgen voor een rechtstreekse aansturing van de communicatie van de BAM. Want nu moet men zich telkens tot TV SAM richten omdat – raar maar waar – de communicatie nog altijd als onderaannemer werkt van de TV SAM.

De heer Marc van den Abeelen: Bent u het ermee eens dat er ook aansturingen zijn geweest van bepaalde leden van de raad van bestuur om niet te communiceren?

De heer Jan Peumans: Ik zit niet in de raad van bestuur. Uit de verslagen van de raad van bestuur kan ik dat niet afleiden. Ik begrijp echter uw opmerking. Maar als u a zegt, moet u ook b zeggen. Dat is dan uw verantwoordelijkheid.

We vragen eenvoudigweg dat het Rekenhof belast wordt om het communicatiebeleid van de Beheers-

maatschappij Antwerpen Mobiel te onderzoeken, en meer in het bijzonder aan de toetsingscriteria vermeld in artikel 5 van de wet van 29 oktober 1846 op de inrichting van het Rekenhof. Als het Rekenhof deze oefening zou kunnen uitvoeren, kan eindelijk komaf worden gemaakt met alle mogelijke speculaties.

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? (*Neen*)

De bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemming over de twee moties houden.

VLAAMS INSTITUUT VOOR VREDE EN GEWELDPREVENTIE

Benoeming van een lid van de raad van bestuur

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is overeenkomstig artikel 7 van het decreet van 7 mei 2004 houdende oprichting van een Vlaams Instituut voor Vrede en Geweldpreventie bij het Vlaams Parlement de benoeming van een lid van de raad van bestuur van het Vlaams Instituut voor Vrede en Geweldpreventie, ter vervanging van de heer Michaël Crols, ontslagnemend, destijds op voordracht van het vrijwillig samenwerkingsverband van Nederlandstalige vredesorganisaties benoemd.

Het vrijwillig samenwerkingsverband van Nederlandstalige vredesorganisaties heeft bij brief van 4 mei 2008 mevrouw Inez Louwagie voorgedragen.

Vraagt iemand hieromtrent nog het woord? (*Neen*)

Aangezien het aantal kandidaten overeenstemt met het aantal toe te wijzen plaatsen, verklaar ik mevrouw Inez Louwagie benoemd tot lid van de raad van bestuur van het Vlaams Instituut voor Vrede en Geweldpreventie.

ONTWERP VAN AANPASSING VAN DE WERKINGSBEGROTING VAN HET VLAAMS INSTITUUT VOOR WETENSCHAPPELIJK EN TECHNOLOGISCH ASPECTENONDERZOEK VOOR HET BEGROTINGSJAAR 2008 – 47 (2008-2009) – Nr. 1

Bespreking en stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is het ontwerp van aanpassing van de werkingsbegroting van het

Vlaams Instituut voor Wetenschappelijk en Technologisch Aspectenonderzoek voor het begrotingsjaar 2008.

De bespreking is geopend.

Mevrouw Heeren, secretaris, heeft het woord.

Mevrouw Veerle Heeren: Mevrouw de voorzitter, het Vlaams Instituut voor Wetenschappelijk en Technologisch Aspectenonderzoek heeft gevraagd om 70.000 euro te kunnen verschuiven van de projectkredieten naar de werkingskosten. Het wil twee medewerkers aanwerven, van wie de ene instaat voor een vervanging terwijl de andere een tijdelijke functie opneemt, om deel te kunnen nemen aan een Europees onderzoeksproject binnen het zevende kaderprogramma van de Europese Commissie. Het instituut heeft daar vandaag niet het gespecialiseerd personeel voor in huis.

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? (*Neen*)

De bespreking is gesloten.

Mag ik aannemen dat het ontwerp van aanpassing van de werkingsbegroting van het Vlaams Instituut voor Wetenschappelijk en Technologisch Aspectenonderzoek voor het begrotingsjaar 2008 eenparig is aangenomen? (*Instemming*)

Dan is aldus besloten.

MOTIE van de heren Filip Dewinter en Jan Penris tot uitoefening van het recht van onderzoek naar het gebrek aan validering, kwalitatieve doorlichting en opportuniteitsbeoordeling van de door de nv van publiek recht BAM genomen beslissingen met betrekking tot de maatschappelijke communicatie van het Masterplan Antwerpen in het algemeen en de Oosterweelverbinding in het bijzonder – 1817 (2007-2008) – Nr. 1

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over de motie.

Stemming nr. 1

Ziehier het resultaat:

76 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
20 leden hebben ja geantwoord;
56 leden hebben neen geantwoord.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement de motie niet aan.

MOTIE van de heren Jan Peumans en Rudi Daems tot onderzoek door het Rekenhof naar de wijze waarop de communicatie met betrekking tot het Masterplan Antwerpen en de uitvoering ervan geconcipeerd en uitgevoerd wordt door de vennootschap Beheersmaatschappij Antwerpen Mobiel (BAM) – 1836 (2008-2009) – Nr. 1

Geen bezwaar? (*Instemming*)

De vergadering is gesloten.

– *De vergadering wordt gesloten om 18.52 uur.*

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over de motie.

Stemming nr. 2

Ziehier het resultaat:

77 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
27 leden hebben ja geantwoord;
50 leden hebben neen geantwoord.

Dientengevolge neemt het parlement de motie niet aan.

ACTUALITEITSMOTIE van de heren Rudi Daems en Jef Tavernier, de dames Mieke Vogels en Vera Dua en de heer Eloi Glorieux tot besluit van het op 1 oktober 2008 in plenaire vergadering gehouden actualiteitsdebat over de gevolgen van de kredietcrisis en de medewerking van de Vlaamse Regering aan de reddingsoperatie voor de bank Dexia – 1837 (2008-2009) – Nr. 1

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over de actualiteitsmotie.

Stemming nr. 3

Ziehier het resultaat:

79 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
24 leden hebben ja geantwoord;
55 leden hebben neen geantwoord.

Dientengevolge neemt het parlement de motie niet aan.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter: Dames en heren, hiermee zijn we aan het einde gekomen van onze werkzaamheden voor vandaag.

We komen opnieuw bijeen op woensdag 8 oktober 2008 om 14 uur.

BIJLAGEN

Aanwezigheden

Aanwezig

Jos Bex, Gilbert Bossuyt, Geert Bourgeois, Louis Bril, Agnes Bruyninckx, Karlos Callens, Ludwig Caluwé, Bart Caron, Sonja Claes, Frank Creyelman, Rudi Daems, Dirk De Cock, Gino De Craemer, Tom Dehaene, Patrick De Klerck, Dirk de Kort, Hilde De Lobel, Mark Demesmaeker, Stern Demeulenaere, Jos De Meyer, Herman De Reuse, Annick De Ridder, Filip Dewinter, Marijke Dillen, Vera Dua, Hilde Eeckhout, Martine Fournier, Cindy Franssen, Jaak Gabriels, Sven Gatz, Eloi Glorieux, Dominique Guns, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Anne Marie Hoebeke, Michèle Hostekint, Pieter Huybrechts, Vera Jans, Patrick Janssens, Flor Koninckx, Patrick Lachaert, Jan Laurys, Marcel Logist, Chokri Mahassine, Bart Martens, Katleen Martens, Luc Martens, Erik Matthijs, An Michiels, Monique Moens, Fientje Moerman, Marie-Rose Morel, Jan Penris, Jan Peumans, Hugo Philtjens, Leo Pieters, Sabine Poleyn, Jan Roegiers, Elke Roex, Tinne Rombouts, Ludo Sannen, Johan Sauwens, Herman Schueremans, Stefaan Sintobin, Felix Strackx, Erik Tack, Jef Tavernier, Anissa Temsamani, Jul Van Aperen, Marc van den Abeelen, Joris Vandembroucke, Marleen Van den Eynde, Koen Van den Heuvel, Vera Van der Borght, Marleen Vanderpoorten, Kris Van Dijck, Christian Van Eyken, Roland Van Goethem, Joris Van Hauthem, Monica Van Kerrebroeck, Bart Van Malderen, Luk Van Nieuwenhuysen, André Van Nieuwkerke, Eric Van Rompuy, Gerda Van Steenberge, Els Van Weert, Christian Verougstraete, Bob Verstraete, Johan Verstreken, Jurgen Verstrepen, Mieke Vogels, Robert Voorhamme, John Vrancken.

Afwezig met kennisgeving

Erik Arckens, Thieu Boutsen, Jacky Maes, Werner Marginet, Frans Peeters, Joke Schauvliege, Greet Van Linter, Francis Vermeiren: gezondheidsredenen;

Carl Decaluwe, Piet De Bruyn, Johan Deckmyn, Kurt De Loor, Paul Delva, Marnic De Meulemeester, Else De Wachter, Margriet Hermans, Ward Kennes, Laurence Libert, Els Robeyns, Hans Schoofs, Jos Stassen, Dany Vandebossche, Luc Van den Brande, Wim Van Dijck, Jan Verfaillie, Jo Vermeulen: buitenslands;

Miet Smet, Frans Wymeersch: familieverplichtingen.

Afwezig zonder kennisgeving

Helga Stevens, Karim Van Overmeire, Paul Wille.

Individuele stemmingen Vlaamse Volksvertegenwoordigers

Stemming nr. 1:

JA-stemmen:

Agnes Bruyninckx, Frank Creyelman, Hilde De Lobel, Herman De Reuse, Filip Dewinter, Marijke Dillen, Pieter Huybrechts, Katleen Martens, An Michiels, Marie-Rose Morel, Jan Penris, Stefaan Sintobin, Felix Strackx, Marleen Van den Eynde, Roland Van Goethem, Joris Van Hauthem, Luk Van Nieuwenhuysen, Gerda Van Steenberge, Christian Verougstraete, John Vrancken

NEEN-stemmen:

Jos Bex, Gilbert Bossuyt, Geert Bourgeois, Karlos Callens, Ludwig Caluwé, Bart Caron, Sonja Claes, Dirk De Cock, Gino De Craemer, Patrick De Klerck, Dirk de Kort, Annick De Ridder, Tom Dehaene, Stern Demeulenaere, Hilde Eeckhout, Martine Fournier, Cindy Franssen, Jaak Gabriels, Eloi Glorieux, Dominique Guns, Veerle Heeren,

Kathleen Helsen, Vera Jans, Patrick Janssens, Flor Koninckx, Patrick Lachaert, Jan Laurys, Marcel Logist, Chokri Mahassine, Bart Martens, Luc Martens, Erik Matthijs, Fientje Moerman, Jan Peumans, Hugo Philtjens, Jan Roegiers, Tinne Rombouts, Ludo Sannen, Johan Sauwens, Herman Schueremans, Jef Tavernier, Anissa Tamsamani, Jul Van Aperen, Marc van den Abeelen, Koen Van den Heuvel, Vera Van der Borgh, Christian Van Eyken, Monica Van Kerrebroeck, Bart Van Malderen, Eric Van Rompuy, Joris Vandenbroucke, Marleen Vanderpoorten, Bob Verstraete, Johan Verstreken, Mieke Vogels, Robert Voorhamme

---

Stemming nr.2:

JA-stemmen:

Geert Bourgeois, Agnes Bruyninckx, Frank Creyelman, Gino De Craemer, Hilde De Lobel, Herman De Reuse, Mark Demesmaeker, Filip Dewinter, Marijke Dillen, Eloi Glorieux, Pieter Huybrechts, Kathleen Martens, An Michiels, Marie-Rose Morel, Jan Penris, Jan Peumans, Stefaan Sintobin, Felix Strackx, Jef Tavernier, Marleen Van den Eynde, Roland Van Goethem, Joris Van Hauthem, Luk Van Nieuwenhuysen, Gerda Van Steenberge, Christian Verougstraete, Mieke Vogels, John Vrancken

NEEN-stemmen:

Jos Bex, Gilbert Bossuyt, Karlos Callens, Ludwig Caluwé, Bart Caron, Sonja Claes, Dirk De Cock, Patrick De Klerck, Dirk de Kort, Annick De Ridder, Tom Dehaene, Stern Demeulenaere, Hilde Eeckhout, Martine Fournier, Cindy Franssen, Jaak Gabriels, Dominique Guns, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Vera Jans, Patrick Janssens, Flor Koninckx, Patrick Lachaert, Jan Laurys, Marcel Logist, Chokri Mahassine, Bart Martens, Luc Martens, Erik Matthijs, Fientje Moerman, Hugo Philtjens, Jan Roegiers, Tinne Rombouts, Ludo Sannen, Johan Sauwens, Herman Schueremans, Anissa Tamsamani, Jul Van Aperen, Marc van den Abeelen, Koen Van den Heuvel, Vera Van der Borgh, Christian Van Eyken, Monica Van Kerrebroeck, Bart Van Malderen, Eric Van Rompuy, Joris Vandenbroucke, Marleen Vanderpoorten, Bob Verstraete, Johan Verstreken, Robert Voorhamme

---

Stemming nr.3:

JA-stemmen:

Geert Bourgeois, Agnes Bruyninckx, Frank Creyelman, Hilde De Lobel, Herman De Reuse, Filip Dewinter, Marijke Dillen, Eloi Glorieux, Pieter Huybrechts, Kathleen Martens, An Michiels, Marie-Rose Morel, Jan Penris, Stefaan Sintobin, Felix Strackx, Erik Tack, Jef Tavernier, Marleen Van den Eynde, Roland Van Goethem, Joris Van Hauthem, Luk Van Nieuwenhuysen, Gerda Van Steenberge, Christian Verougstraete, Mieke Vogels

NEEN-stemmen:

Jos Bex, Gilbert Bossuyt, Karlos Callens, Ludwig Caluwé, Bart Caron, Sonja Claes, Dirk De Cock, Gino De Craemer, Patrick De Klerck, Dirk de Kort, Annick De Ridder, Tom Dehaene, Mark Demesmaeker, Stern Demeulenaere, Hilde Eeckhout, Martine Fournier, Cindy Franssen, Jaak Gabriels, Dominique Guns, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Michèle Hostekint, Vera Jans, Patrick Janssens, Flor Koninckx, Patrick Lachaert, Jan Laurys, Marcel Logist, Chokri Mahassine, Bart Martens, Luc Martens, Erik Matthijs, Fientje Moerman, Jan Peumans, Hugo Philtjens, Jan Roegiers, Tinne Rombouts, Ludo Sannen, Johan Sauwens, Herman Schueremans, Anissa Tamsamani, Jul Van Aperen, Marc van den Abeelen, Koen Van den Heuvel, Vera Van der Borgh, Christian Van Eyken, Monica Van Kerrebroeck, Bart Van Malderen, Eric Van Rompuy, Joris Vandenbroucke, Marleen Vanderpoorten, Bob Verstraete, Johan Verstreken, Robert Voorhamme, John Vrancken

---

